

Miljökonsekvensbeskrivning

DP Skönabäck, Skurups kommun

OM RAPPORTEN:

Titel: Miljökonsekvensbeskrivning för DP Skönabäck, Skurups kommun

Version/datum: 2024-03-19

Rapporten bör citeras enligt följande: Eriksson, A. Andersson, A. Beckeen, K., Ekenberg, H., (2024). Miljökonsekvensbeskrivning för DP Skönabäck, Skurups kommun. Calluna AB.

Foton i rapporten: © Calluna AB där inget annat anges

Omslag: Flygbild över Skönabäck, Skurups kommun. (Radar arkitektur AB)

OM UPPDRAGET:

På uppdrag av: uk till Radar arkitektur AB på uppdrag av Skurups kommun

Uppdragsgivarens kontaktperson: Tobias Noborn

Utfört av: Calluna AB (organisationsnummer: 556575–0675)
Adress huvudkontor: Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

Projektledare: Anna K Eriksson (Calluna AB)

Rapportförfattare: Anna K Eriksson, Amanda Andersson, Kristin Beckeen, (Calluna AB)

Rapportförfattare Landskapsbild: Hanna Ekenberg, Radar arkitektur AB

Kartproduktion: Martin Andersson-Li (Calluna AB)

Kvalitetssäkring: Håkan Sandsten (Calluna AB)

Mall versionsdatum: 2023-08

Callunas interna projektkod: AKE0022b

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
Icke-teknisk sammanfattning	5
Miljöbedömning.....	6
Samlad bedömning miljömål.....	10
1 Inledning	11
1.1 Bakgrund och syfte.....	11
2 Metod och bedömningsgrunder	12
2.1 Strategisk miljöbedömning.....	12
2.2 Bedömning av miljökonsekvenser.....	12
2.3 Avgränsning.....	13
3 Planförslag	14
3.1 Planförslag.....	14
4 Alternativredovisning	17
4.1 Nollalternativ – framskrivet nuläge.....	17
4.2 Bortvalda alternativ.....	18
5 Planområdets förutsättningar	19
5.1 Övergripande beskrivning av planområdet och dess omgivningar.....	19
5.2 Regional planering.....	19
5.3 Kommunal planering.....	20
5.4 Riksintressen.....	22
5.5 Skyddade områden och objekt.....	22
5.6 Artskydd.....	24
5.7 Byggnadstekniska förutsättningar.....	24
6 Mellankommunala frågor	25
7 Miljökonsekvenser	29
7.1 Landskapsbild.....	29
7.2 Kulturmiljö.....	32
7.3 Naturmiljö och biologisk mångfald.....	38
7.4 Friluftsliv och rekreation.....	53
7.5 Vattenmiljö.....	58
7.6 Klimatpåverkan.....	70
7.7 Hushållning med mark- och vattenområden/Jordbruksmark.....	73
8 Påverkan på miljömål	78
8.1 Relevanta miljömål.....	78
8.2 Avstämning mot nationella miljö kvalitetsmål.....	81
9 Uppföljning av planen	85
9.1 Vattenkvalitet.....	85
9.2 Buller.....	86
9.3 Naturmiljö.....	86
10 Samlad bedömning av planförslaget	87

10.1 Samlad bedömning av påverkan på avgränsade miljöaspekter	87
10.2 Samlad bedömning av påverkan på riksintressen	89
10.3 Samlad bedömning av påverkan på skyddade områden.....	90
10.4 Miljö kvalitetsnormer.....	90
10.5 Samlad bedömning miljömål	90

11 Referenser **93**

Bilagor

Bilaga 1 Bedömningsgrunder för miljökonsekvensbeskrivning

Bilaga 2 Plankarta, förslag, daterad 2024-02-28

Bilaga 3 Lokaliseringsutredning, Radar arkitektur AB

Bilaga 4 Skönabäck kulturmiljöutredning, Olga Schlyter kulturmiljökonsult

Bilaga 5 Naturvärdesinventering (NVI) vid Skönabäck, Calluna AB

Bilaga 6 Fladdermusinventering inför detaljplan vid Skönabäck, Calluna AB

Bilaga 7 Skönabäck VA-utredning 240219, Envidan AB

Icke-teknisk sammanfattning

Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras när antagande eller ändring av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Syftet med att bedöma miljökonsekvenserna av en plan är att möjliggöra en integrering av miljöaspekter i planen, så att en hållbar utveckling främjas. Som en del i den strategiska miljöbedömningen ska en miljökonsekvensbeskrivning tas fram. I miljökonsekvensbeskrivningen identifieras, beskrivs och bedöms de miljöeffekter som planförslaget kan förväntas ge.

Skönabäcks Förvaltnings AB inkom med ansökan om planbesked för Skönabäck 1:8 och 1:22. Skönabäck Förvaltnings AB förvärvades under 2022 av ESS Hotel Group AB som önskar utveckla fastigheten. Ett positivt planbesked erhöles i kommunstyrelsen 2022-08-30.

Syftet med föreslagen detaljplan är att skapa förutsättningar för hotellverksamhet och lokaler för handel och besöksnäring vid Skönabäck norr om Skurup. Utgångspunkten är att både bevara men även utveckla den befintliga kulturmiljön. Därutöver är syftet att utveckla ett nytt bostadsområde med en variation av bostäder, förskola och nya park- och grönområden för omhändertagande av dagvatten. I planförslaget ingår att uppföra ny vegetation för att koppla samman befintliga naturmiljöer till gagn för djurlivet inom och utanför planområdet.

Det nya bostadsområdet ska ansluta och anpassas till den befintliga omgivningen och visa hänsyn till närliggande bebyggelse och grönska. Samtidigt ska området byggas relativt tätt för att utnyttja marken väl.

Föreslagen detaljplan innebär att bostäder (ca 240 stycken), hotell (ca 190 rum), hästverksamhet samt handelsträdgård kan uppföras. Bostäderna, hotellet, hästverksamheten och handelsträdgården ger många besöksanledningar och utgör tillsammans destinationen.

För att kunna identifiera de miljöaspekter där det finns risk för betydande miljöpåverkan har det tidigt i miljöbedömningsprocessen gjorts en avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen. Avgränsningen har gjorts i samråd med länsstyrelsen och utifrån beslutad avgränsning görs en konsekvensbedömning för miljöaspekterna: mellankommunala frågor, landskapsbild, kulturmiljö, naturmiljö och biologisk mångfald, vattenmiljö, friluftsliv och rekreation, klimatpåverkan samt hushållning med jordbruksmark.

Skönabäck pekas ut i ÖP:n som en värdekärna för sammanhängande naturområden som är betydelsefull för flora, fauna och rekreation. Sydsvenska skogbeklädda backlandskapet där Skönabäck är lokaliserat har riktlinjer vid bebyggelse enligt aktuell ÖP. Ny bebyggelse ska lämpa sig till omgivningen och bibehålla landskapskaraktären. Ny bebyggelse ska ha en naturlig koppling till vägnätet och rådande gränser ska bevaras mellan byar och omgivande landskap. Detaljplanens syfte bedöms innebära ett avsteg från gällande översiktsplan i markvändning, men förenlig med delar av de mål som översiktsplanen framhåller.

Mellankommunala frågor är viktiga att belysa. Skurups kommun har tillsammans med Svedala och Lunds kommuner gjort bedömningen att frågor som rör infrastruktur samt natur och friluftsliv kopplade till Romeleåsen blir extra viktiga att ta hänsyn till vid framtagandet av planen och att belysa i denna miljökonsekvensbeskrivning. En ny fast busslinje samt busshållplats, och skolskjuts planeras i Skönabäck. För Skurups kommun och även omkringliggande kommuner är kapacitetshöjande åtgärder inom tågtrafiken en viktig fråga. I ÖP nämns att en ökad turtäthet och att införa expresståg är nödvändigt för att göra tågtrafiken till ett attraktivt alternativ till bil. En levande landsbygd med ett varierat landskap är själva grunden för värdena inom Romeleås- och Sjölandskapet. Därför är det särskilt viktigt att finna former för en utveckling som stärker möjligheterna att bo och verka på landsbygden, att värna och utveckla natur- och kulturmiljövärdena samtidigt som möjligheterna till rekreation, friluftsliv och naturupplevelser förbättras.

Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne är ett riksintresse för rörligt friluftsliv. Romeleåsen- och sjölandskapet har tack vare den varierade topografin och geologin, mindre intensiv mänsklig påverkan och det sydliga läget, mycket höga natur- och kulturmiljövärden bevarade i jämförelse med det omgivande öppna slättlandskap. Närheten till storstadsområdet i sydvästra Skåne gör därför att besöksstrycket är stort med över en halv miljon invånare inom tre mils omkrets. Området bidrar till en bättre folkhälsa samt skapar en del arbetstillfällen genom ekoturism bidra därmed också till en levande landsbygd.

Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne är ett av de områden där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas. Den nya hotellverksamheten och de nya bostäderna gör att fler människor får möjligheten att bo och uppleva Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen. Fler får tillgång till området som sin närnatur och turister får möjlighet att uppleva landskapet.

Planområdet angränsar i öster till naturvårdsområde/naturreservat Skönabäck (NVR-ID 2001824). Naturvårdsområdets syfte är att skydda en vacker del av åsslutningen med dess växt- och djurliv. Naturreservatet hyser äldre träd av al, bok och björk som närmast sjön har parkkaraktär. Här finns ett rikt fågelliv och groddjursfauna. Enligt den preliminära markanvändningskartan bedöms ingen direkt påverkan ske inom naturvårdsområdet. En kumulativ påverkan kan ske genom att en ökning av människor som rör sig i området och/eller tillkomna husdjur inom området, samt med ljusföroreningar, förändrad ljudbild etc. En viss påverkan kommer att ske på anslutande limniska miljöer.

Miljöbedömning

Landskapsbild

Sammantaget bedöms planförslaget ge en **måttlig negativ konsekvens** på landskapsbilden då värdet bedöms som måttligt och planförslaget bedöms ge en liten och delvis måttlig negativ effekt.

För landskapsbild bedöms utvecklingen av den befintliga säterimiljön ge små negativa effekter på landskapsbilden efter som utvecklingen inordnar sig i den befintliga miljön. Utvecklingen av bostadsbebyggelsen i planområdets södra delar bedöms kunna ha måttliga negativa effekter för landskapsbilden eftersom nya strukturer tillkommer som skiljer sig från omgivningen.

Kulturmiljö

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **måttlig-stor negativ konsekvens** på kulturmiljö då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en liten negativ effekt.

I kulturmiljöutredningen beskrivs att Skönabäck som helhet är en kulturhistoriskt särskilt värdefull miljö. Skönabäck består av en säterimiljö (större herrgård) med stora öppna marker av enskifteskaraktär, med samlad gårdsbebyggelse mitt på ägorna.

Kulturmiljövärdet bedöms som högt enligt bedömningsgrunderna se (Bilaga 1) då hela säterimiljön beskriver ett kulturhistoriskt sammanhang, miljöerna är välbevarade och har en hög grad av kulturhistorisk läsbarhet.

Planförslaget bedöms få små-måttliga negativa effekter på kulturmiljön. Planförslaget har i möjligaste mån anpassats efter rekommendationerna i kulturmiljöutredningen. Det går dock inte komma ifrån att utvecklingen sker i ett område med högt kulturhistoriskt värde och planförslaget kommer få en påverkan på upplevelsen och läsbarheten av miljön eftersom ett helt nytt bostadsområde tillkommer i miljön.

Natur och biologisk mångfald

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget preliminärt få en **måttlig negativ** konsekvens på naturmiljö och biologisk mångfald då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en liten negativ effekt.

Planförslaget ligger inom värdestrakter för småvatten, limniska värden. Genom planförslaget kommer värdestrakten för småvatten och limniska värden förstärkas genom breddning av anslutande dike till Olstorpsån samt med nya dagvattendammar i området.

Delar av det landskapsobjekt som identifierats i planområdets södra del kommer att påverkas av ett bostadskvarter. Landskapsobjektet har avgränsats som ett mosaikartat landskap med värden för större vattensalamander och andra groddjur. Djuren rör sig mellan småvattnen och lövskogsmiljöerna och spridningen mellan dessa miljöer skulle kunna påverkas av den nyttillkomna bebyggelsen. För att säkerställa att det inte blir några negativa konsekvenser för större vattensalamander har gröna spridningsvägar planerats in i planförslaget för att upprätthålla kontinuerlig ekologisk funktion.

De blågröna stråk som planeras bedöms kunna få positiv inverkan som nya spridningslänkar och födosöksområden som groddjur och även fladdermöss kan nyttja. Fladdermössen och även groddjur kan påverkas negativt av belysning i området och denna behöver planeras för att minimera påverkan.

För att kartlägga närmare hur de olika fågelarterna är knutna till planområdet och hur de skulle påverkas av planförslaget är häckfågelinventering planerad till våren 2024. Resultatet av fågelinventeringen och eventuella artskyddsutredningar kommer att redovisas i nästa planskede.

För att bedöma om exploateringen riskerar att utlösa förbud enligt bestämmelserna i artskyddsförordningen så kommer en artskyddsutredning för fladdermöss att genomföras under våren 2024. Resultatet av artskyddsutredningen kommer att redovisas i nästa planskede.

Inom planområdet har det noterats fem objekt som bedömts omfattas av generellt biotopskydd. (Calluna, 2023). Ett av dessa bedöms påverkas av planförslaget, ett vattendrag i jordbruksmark och en dispens för påverkan på generellt biotopskydd samt anmälan/tillståndsansökan för vattenverksamhet bedöms behövas.

Planförslaget kan orsaka indirekta störningar såsom ökad störning från människor, förändrad ljud- och ljusbild, ökad mortalitet för bland annat groddjur och fåglar genom predation av husdjur och trafik etc.

Friluftsliv och rekreation

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **positiv konsekvens** för friluftslivet då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en positiv effekt. Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen tillgängliggörs för fler boende och även turister ges möjlighet att bo och uppleva området.

Den nya hotellverksamheten och de nya bostäderna gör att fler människor får möjligheten att bo och uppleva Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen. Fler får tillgång till området som sin närnatur och turister får möjlighet att uppleva landskapet. Området tillgängliggörs också genom en ny fast busslinje och busshållplats.

Boende i Skönabäck kommer att ha en stallverksamhet i närområdet och möjlighet att hålla häst nära hemmet utan att äga en gård blir möjlig för många.

En ökad aktivitet i området och en annan ljus- och bullerbild kan påverka dagens mer naturliga upplevelse av naturområdet.

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **positiv konsekvens** för friluftslivet då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en positiv effekt. Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen tillgängliggörs för fler boende och även turister ges möjlighet att bo och uppleva området.

Vattenmiljö

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **positiv konsekvens** på ytvattenmiljöerna.

Dagvattnet leds idag till Olstorpsån som rinner genom området. Olstorpsån ingår inte i något dikningsföretag eller något båtnadsområde i Skönabäck, men längre nedströms blir det ett dikningsföretag. Med den ökade exploateringsgraden ökar även mängden dagvatten från området. Olika dagvattenlösningar har tagits fram för området som delats in i fyra avrinningsområden med separata lösningar.

Planförslaget bedöms inte försvåra möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer för vatten förutsatt att föreslagna dagvattenlösningar som renar och fördröjer dagvattnet byggs och sköts.

Planförslaget bedöms bidra till att miljö kvalitetsnormerna kan innehållas då en förändrad markanvändning bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å.

Anpassning avseende påverkan från skyfall har gjorts enligt rekommendationerna i VA-utredningen.

Klimatpåverkan

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få **stora negativa konsekvenser** för klimatet då en ny tätort etableras på landsbygden. Fler blir beroende av transporter och nya byggnader kommer att uppföras.

Naturresurser och jordbruksmark

Planförslaget innebär en förändrad markanvändning inom planområdet. Totalt kommer 34 ha jordbruksmark att tas i anspråk. Enligt Jordbruksverkets blockdatabas är inte de jordbruksblock närmast gårds- och stallbyggnaderna stödberättigade, vilket generellt betyder att marken inte har utnyttjats för jordbruksverksamhet de senaste två åren. Marken tillhör däremot ett större sammanhängande jordbruksområde och bedöms i lokaliseringsutredningen som brukningsvärd.

Det anses positivt att föreslagna markanvändning utgår från befintlig bebyggelse och att inga produktionsplatser för djurhållning, brukningscentrum för jordbruksverksamheter eller objekt som tas upp i ängs- och betesmarksinventeringen finns inom planområdet.

Den samlade bedömningen i lokaliseringsutredningen (Radar, 2023) är att detaljplaneförslaget har utvecklats med stöd i ÖP genom dess betoning av att bostadsbehovet kan tillgodoses med orter på jordbruksmark, så länge som det är ett samhällsintresse och planläggningen sker med hög exploateringsgrad och att marken vid Skönabäck är av lägre kvalitet inom kommunen (klass 6).

Sammantaget bedöms i lokaliseringsutredningen att den inom planområdet föreslagna markanvändningen är motiverad, även om den förutsätter ianspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark. Utifrån kommunens behov och mål om att utveckla såväl bostadsområden som platser av vikt för turism och besöksnäring utgör föreslagna markanvändning ett väsentligt samhällsintresse som inte på ett från samhällets synsätt tillfredsställande sätt kan tillgodoses på annan mark.

Föreslagen ändrad markanvändning bedöms ha liten konsekvens på produktionsförmågan i området då befintliga brukningscentrum inte påverkas av förslaget och arronderingsförhållanden bara delvis påverkas av förslaget.

Jordbruksmark som tas i anspråk för exploatering är en irreversibel process som innebär att marken inte kommer att kunna användas för livsmedelsproduktion igen.

Sammantaget bedöms konsekvensen för hushållningen av naturresurser - jordbruksmark som **måttlig**.

I nedanstående tabell sammanfattas de miljökonsekvenser som nollalternativ och samrådsförslag till programmet kan ge upphov till:

<i>Positiv konsekvens</i>	<i>Neutral konsekvens</i>	<i>Liten negativ konsekvens</i>	<i>Måttlig negativ konsekvens</i>	<i>Stor negativ konsekvens</i>

Miljöaspekt	Nollalternativ	Samrådsförslag
Landskap	Neutral konsekvens	Måttlig negativ konsekvens
Kulturmiljö	Neutral konsekvens	Måttlig-stor negativ konsekvens
Natur och biologisk mångfald	Neutral konsekvens	Måttlig negativ konsekvens
Friluftsliv och rekreation	Neutral konsekvens	Positiv konsekvens
Vattenmiljö	Måttlig negativ konsekvens	Positiv konsekvens
Klimatpåverkan	Neutral konsekvens	Stor negativ konsekvens
Naturresurser jordbruksmark	Neutral konsekvens	Måttlig negativ konsekvens

Samlad bedömning miljömål

I nedanstående tabell finns en samlad bedömning som visar hur planförslaget bidrar till måluppfyllelsen av relevanta miljömål **Fel! Hittar inte referenskälla..** Pilarnas färg och riktning indikerar om planförslaget respektive nollalternativet bedöms bidra till eller försämrar möjligheterna att relevanta miljökvalitetsmål uppfylls.

Ja, förslaget bedöms bidra till att uppnå målet.

Förslaget varken bidrar eller försämrar möjligheterna att uppnå målet.

Nej, förslaget bedöms inte bidra till att uppnå målet.

Miljökvalitetsmål	Planförslag	Nollalternativ
<i>Begränsad klimatpåverkan</i>		
<i>Ingen övergödning</i>		
<i>Levande sjöar och vattendrag</i>		
<i>Grundvatten av god kvalitet</i>		
<i>Myllrande våtmarker</i>		
<i>Levande skogar</i>		
<i>Ett rikt odlingslandskap</i>		
<i>God bebyggd miljö</i>		
<i>Ett rikt växt- och djurliv</i>		

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

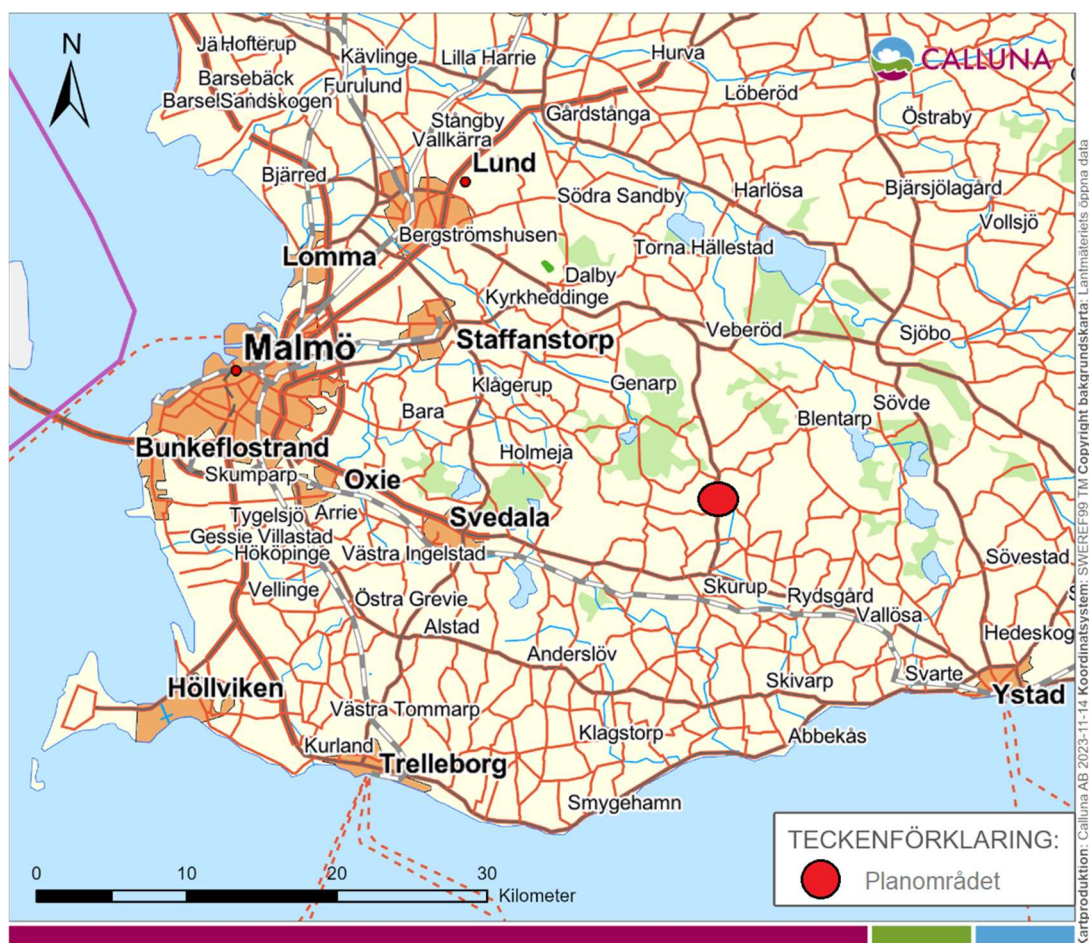
Skurups kommun planerar för ny bebyggelse vid Skönabäck, se ungefärligt läge i Figur 1. Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för hotellverksamhet och lokaler för handel och besöksnäring inom Skönabäck där utgångspunkten ska vara att både bevara men även att utveckla den befintliga kulturmiljön. Därutöver är syftet att utveckla ett nytt bostadsområde med en variation av bostäder, förskola och nya park- och grönområden för omhändertagande av dagvatten. I planen ingår att uppföra ny vegetation för att koppla samman befintliga naturmiljöer till gagn för djurlivet inom och utanför planområdet.

Skönabäcks Förvaltnings AB inkom med ansökan om planbesked för Skönabäck 1:8 och 1:22. Skönabäck Förvaltnings AB förvärvades under 2022 av ESS Hotel Group AB som önskar utveckla fastigheten. Ett positivt planbesked erhöles i kommunstyrelsen 2022-08-30.

Fastigheten Skönabäck 1:8 och 1:22 samt Kläggeröd 3:2 ägs av ESS Group AB.

Det nya bostadsområdet ska ansluta och anpassas till den befintliga omgivningen och visa hänsyn till närliggande bebyggelse och grönska. Samtidigt ska området byggas relativt tätt för att utnyttja marken väl.

Föreslagen detaljplan innebär att bostäder (ca 240 stycken), hotell (ca 190 rum), hästverksamhet samt handelsträdgård kan uppföras. Bostäderna, hotellet, hästverksamheten och handelsträdgården ger många besöksanledningar och utgör tillsammans destinationen.

Figur 1. Översiktsskarta med föreslaget planområdes läge i rött.

2 Metod och bedömningsgrunder

2.1 Strategisk miljöbedömning

En strategisk miljöbedömning ska enligt 6 kap. 3 § miljöbalken göras när en detaljplan upprättas om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Under miljöbedömningsprocessen ska de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen kan antas medföra identifieras, beskrivas och bedömas och kommunen ska redovisa vilka åtgärder som planeras för att förebygga, hindra och avhjälpa betydande negativa miljöeffekter.

Miljöbedömningen omfattar:

1. ett avgränsningssamråd om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad,
2. framtagande av miljökonsekvensbeskrivning,
3. tillfälle till synpunkter som görs genom att planen med miljökonsekvensbeskrivningen samråds och
4. att hänsyn tas till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen antas.

Syftet med att bedöma miljökonsekvenserna av en plan är att möjliggöra en integrering av miljöaspekter i planen, så att en hållbar utveckling främjas. Miljöbedömningen ska således fungera som stöd för, och ge underlag till, arbetet med att hitta en lämplig utformning av planen. Den ska främja ökad miljöhänsyn och göra det möjligt att redan i planarbetet väga miljökonsekvenser mot andra samhällsintressen.

2.2 Bedömning av miljökonsekvenser

Bedömningen av miljökonsekvenser sker genom att väga samman effekter av påverkan med olika miljöaspekters värde i en matris, se Tabell 1.

Påverkan är det fysiska ingrepp som genomförandet av detaljplanen innebär. Effekten definieras som den störning i miljön som uppstår av detaljplanens påverkan, och den kan vara positiv eller negativ. Den negativa effekten kan vara betydande, måttlig eller liten. Bedömning av värde sker utifrån objektiva värdegrunder som är specifika för respektive miljöaspekt. Värdeskalan är indelad i högt, måttligt eller lågt värde. Om ingen effekt uppstår på några värden blir det inga miljökonsekvenser.

I första hand används de kriterier som finns i 5 § miljöbedömningsförordningen som ska användas i undersökningen för att identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Bedömningsgrunder för miljökonsekvensbeskrivningen redovisas i (Bilaga 1).

Tabell 1. Miljökonsekvensskala. Bedömningen utgår ifrån miljöaspektens värde och effektens omfattning.

Miljöaspektens värde	Effekt, ingreppets/störningens omfattning				
	Stor negativ effekt	Måttlig negativ effekt	Liten negativ effekt	Neutral effekt	Positiv effekt
Högt värde	Stor negativ konsekvens	Stor negativ konsekvens	Måttlig negativ konsekvens	Neutral konsekvens	Positiv konsekvens
Måttligt värde	Stor negativ konsekvens	Måttlig negativ konsekvens	Liten negativ konsekvens	Neutral konsekvens	Positiv konsekvens
Lågt värde	Måttlig negativ konsekvens	Liten negativ konsekvens	Liten negativ konsekvens	Neutral konsekvens	Positiv konsekvens

Miljökonsekvenserna av alternativen bedöms och redovisas i text för respektive miljöaspekt. I slutet av miljökonsekvensbeskrivningen ges en sammanfattande bedömning av miljökonsekvenserna enligt skalan ovan. Som stöd för bedömningen av miljökonsekvenserna används relevanta miljömål, miljö kvalitetsnormer, riktvärden och direkta lagkrav såsom områdesskydd och skyddade arter.

2.3 Avgränsning

Tidsmässig avgränsning

Miljökonsekvenser uppstår på olika lång sikt. Det ingår i miljöbedömningen att redovisa effekterna av den planerade utvecklingen i området, oberoende av om de kan uppstå på kort, medellång eller lång sikt. Generellt beskrivs planers miljökonsekvenser för en framtida situation när hela planområdet bedöms vara färdigbyggt.

Förväntad utbyggnad av planen är ca 10 år. Horisontår för bedömning av miljöeffekter föreslås därför till år 2040 då effekter och konsekvenser kan ha förväntats slå igenom.

Geografisk avgränsning

Den geografiska avgränsningen utgörs främst av planområdet och det bedömda influensområdet. Influensområdet varierar för de olika miljöaspekterna och definieras därför under respektive aspekt.

Nivåavgränsning

Nivåavgränsningen styrs av i vilket skede som planprocessen befinner sig i. En viktig fråga i nivåavgränsningen är bland annat hur planförslaget förhåller sig till andra relevanta planer och program.

Nivån för beskrivning av miljöförhållanden och bedömning av påverkan varierar även mellan olika miljöaspekter beroende på hur rådande kunskapsläge ser ut. Där mer kunskapsunderlag och utredningar tagits fram är beskrivningarna och bedömningarna mer djupgående.

Tematisk avgränsning

Inför samrådsskedet gjorde Skurups kommun en undersökning om betydande miljöpåverkan för planen. Undersökningen identifierade att det finns risk för betydande miljöpåverkan och att

en strategisk miljöbedömning behövde göras för att ge bra förutsättningar och kunskap inför detaljplaneringen.

Skurups kommun har i samband med planbeskedet tagit beslut om att detaljplanen skulle kunna ge betydande miljöpåverkan och att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) behöver upprättas.

Ett avgränsningssamråd hölls med Länsstyrelsen i Skåne den 5 oktober 2023.

Skurups kommun har identifierat att miljöaspekterna som visas i tabellen nedan behöver belysas i MKB:n och avgränsas därför till dessa, se Tabell 2.

Tabell 2 Avgränsning och motiv till avgränsning av aspekter relevanta att bedöma i denna MKB.

Miljöintresse/aspekt	Motiv till avgränsning
Mellankommunala frågor	Infrastruktur, Romeleåsens natur och friluftsliv
Landskapsbild	Romeleåsen, historiska läsbarheten
Kulturmiljö	Riksintresse, fornlämningar, bebyggelse
Naturmiljö och biologisk mångfald	Biotopskydd, artskydd, grön infrastruktur, ekosystemtjänster.
Vattenmiljö	Miljö kvalitetsnormer, grundvatten, dagvatten, strandskydd
Friluftsliv och rekreation	Riksintresse
Klimatpåverkan	Nybyggnation, transporter, energiförsörjning, avfallshantering
Hushållning med naturresurs/ jordbruksmark	Jordbruksmark tas i anspråk

Avgränsning kumulativa effekter

Att identifiera, beskriva och bedöma kumulativa effekter är en del av miljöbedömningen. Kumulativa effekter uppstår när flera olika effekter samverkar med varandra. Det kan handla om att olika typer av effekter från en och samma verksamhet samverkar eller att effekter från olika verksamheter samverkar.

Kumulativa effekter är ackumulerande, samverkande eller adderade direkta eller indirekta effekter. De visar på hur en verksamhet eller åtgärd tillsammans med andra pågående, tidigare och framtida verksamheter/ åtgärder påverkar miljön i ett område.

Inga närliggande detaljplaner eller andra förändringar i närområdet har identifierats.

De kumulativa effekterna redovisas under respektive miljöaspekt.

3 Planförslag

3.1 Planförslag

Planområdet ligger vid Skönabäck säteri, sju kilometer norr om Skurups tätort mellan Skurup och Veberöd. Planområdet ligger inom fastigheterna Skönabäck 1:8 och 1:22 och Kläggeröd 3:2. Planområdet omfattar totalt cirka 42,5 hektar.

Skönabäck är idag en säterimiljö bestående av stora öppna marker av enskifteskaraktär, med samlad gårdsbebyggelse mitt på ägorna. Bebyggelsen består av mangårdsbyggnad från 1815 (till viss del präglad av ombyggnader på 1920- och 1990-talen), en rad arbetarbostäder från sent 1800-tal och tidigt 2000-tal, samt stora ekonomibygnader.

Fastighetsägaren som önskat uppföra detaljplan för området önskar omvandla Skönabäcks säteri till en upplevelseplats med hotell, spa-anläggningar, bryggeri, konferensanläggningar handelsträdgård samt handel. Flertalet nya byggnader föreslås tillkomma inom området samtidigt som många befintliga byggnader bevaras och utvecklas men med ändrad användning som hotell och konferenslokaler. Visionen är att skapa en plats med möjligheter för flertalet olika aktiviteter och rekreation, delvis genom den redan etablerade hästverksamheten i området.

Planförslaget innebär flertalet ändringar inom området, med bestämmelser som möjliggör för en bred användning inom hotell och tillfällig vistelse. Då Skönabäcks säteri är en viktig kulturmiljöplats inom Skurups kommun tillförs flertalet skyddsbestämmelser inom planområdet. Varsamhet är viktigt för att bevara områdets karaktär och befintliga byggnader säkerställs genom flertalet planbestämmelser. Tillkommande bebyggelse får specifikt utmarkerade byggrätter inom planområdet, resterande obebyggd mark omfattas av prickmark (mark som inte får bebyggas).

Planförslaget innebär att merparten av befintliga byggnader på fastigheten Skönabäck tas i anspråk som hotell och besöksmål. Söder om säteriet tas en yta, huvudsakligen jordbruksmark, i anspråk för bostadsbebyggelse.

Det som tidigare varit stall och bruksbyggnader rustas upp och byggs om till hotellrum, restauranger, konferenslokaler och spa. Det föreslås nya byggnader för bryggeri, gym, butiker och handelsträdgård. Ridhuset norr om kvarndammen behåller sin funktion och kompletteras med en ny stallbyggnad så att Skönabäcks långa tradition av hästverksamhet lever vidare även i framtiden.

Mangårdsbyggnadens flyglar som revs på 1930-talet planeras att återskapas och får en ny funktion som restaurang. Trädgårdsmästarevillan och vaktmästarbostaden söder om mangårdsbyggnaden kompletteras med ett tiotal småskaliga villor.

Bostäderna, hotellet, hästverksamheten och handelsträdgården ger många besöksanledningar och utgör tillsammans destinationen. Det uppskattas att den verksamhet som ska bedrivas på Skönabäck kommer att sysselsätta cirka 350 personer. Detta skulle göra verksamheten till den största privata arbetsgivaren inom Skurups kommun.

Området tillgängliggörs genom ett nytt torg med tillhörande busshållplats tillskapas så att reguljär busstrafik möjliggörs.

De avfarter från väg 102 som finns idag används även fortsättningsvis. Biltrafik i området minimeras genom att placera parkeringar i dess utkanter. Dagsgäster kan även parkera i anslutning till handelsträdgården och bryggeriet. Leveranser och avfallshantering sker vid den norra infarten.

I dagsläget finns det inte bebyggelse inom den södra delen av planområdet utan marken består jordbruksmark. Planförslaget möjliggör uppförande av cirka 240 bostäder som delas upp i två etapper på vardera sida ett parkstråk som även används för dagvatten- och skyfallshantering. Gröna kopplingar planeras på områdets västra och östra sida, där den östra sidan är tänkt att utgöra spridningskorridor mellan naturreservatet i norr och naturmark i söder. Västra sidan utgör en grön buffert mot väg 102, samt hanterar områdets dagvatten och skyfall.

Bebyggelsens karaktär tar avstamp i den traditionellt skånska bebyggelsetraditionen. Bebyggelsen föreslås ha en lägre skala och främst bestå av småhusbebyggelse med en blandning av villor, parhus och radhus samt ett antal mindre flerbostadshus. I södra delen av västra bostadsområdet föreslås en förskola intill park- och naturmarken.

I (Bilaga 2) och Figur 2 visas förslag på plankarta och dispositionen av planområdet med olika funktioner och grön-blå samband. Antalet bostäder bedöms kunna bli ca 240.

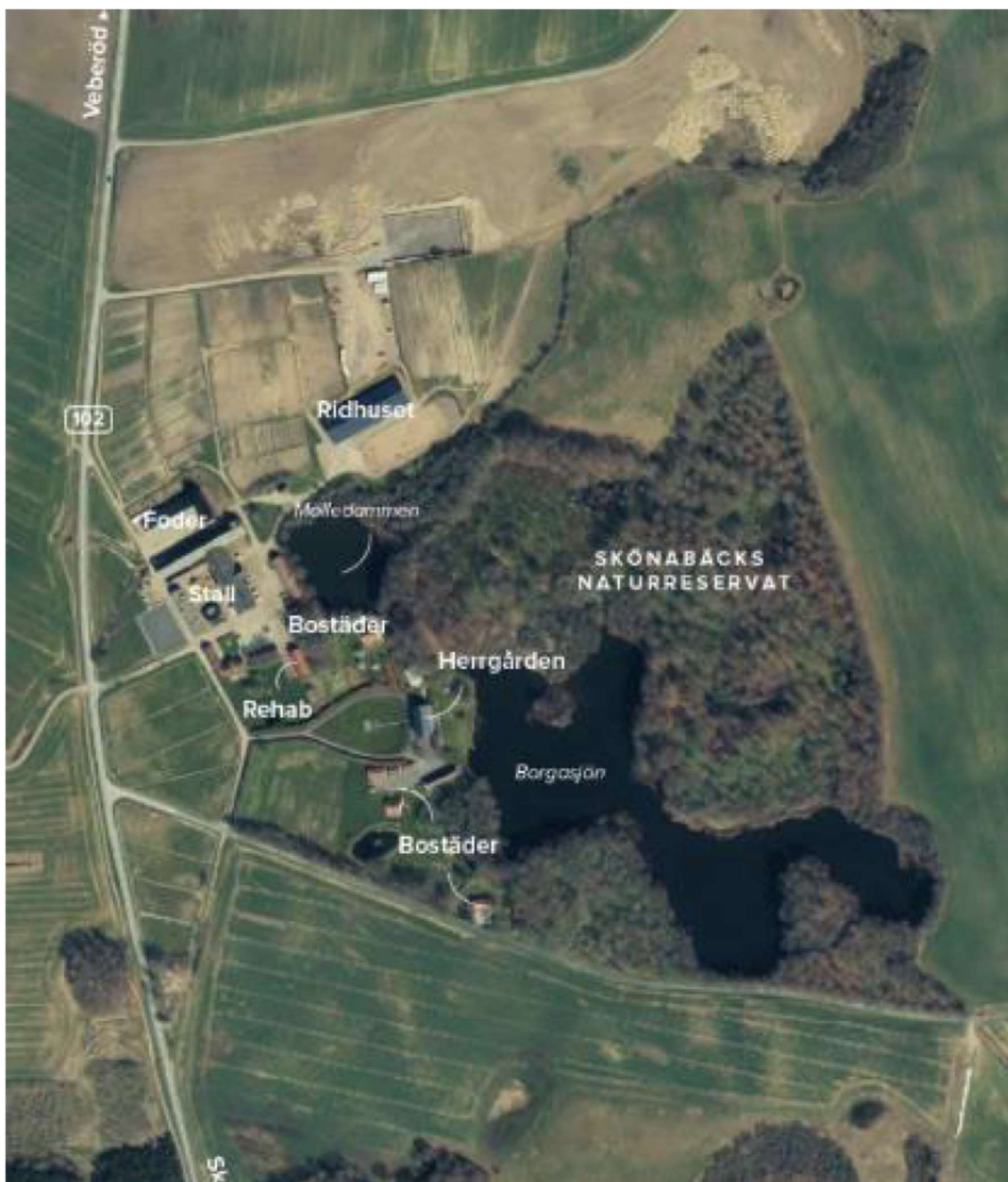
Figur 2 Illustrationsplan, förslag. (Från Radar 240307)

4 Alternativredovisning

4.1 Nollalternativ – framskrivet nuläge

Enligt 6 kap. 11 § punkt 3 miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning i den strategiska miljöbedömningen redovisa miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om en plan eller ett program inte förverkligas. Det här framskrivna nuläget brukar i miljökonsekvensbeskrivningen benämnas som nollalternativ. Att beskriva det nuvarande tillståndet i miljön och hur det kan förväntas förändras i framtiden är viktig för att en jämförelse med andra alternativ som har tagits fram för en plan eller program, ska kunna göras.

Nollalternativet föreslås vara pågående markanvändning, se Figur 3, i ett framskrivet nuläge.

Figur 3 Kartan visar de befintliga funktionerna i området. Karta: Radar

4.2 Bortvalda alternativ

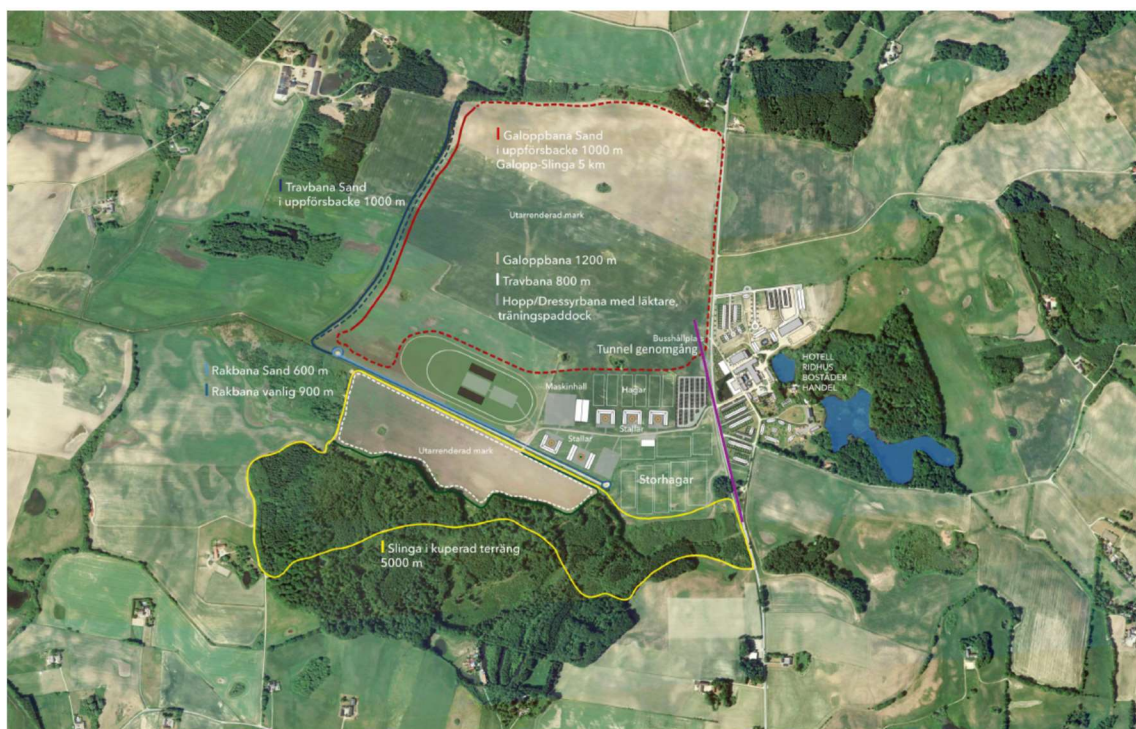
I planansökan daterad 2022-06-17 fanns planer på verksamhet även på västra sidan om väg 102, se Figur 4. I ansökan beskrivs planer på att planlägga fastigheterna Skönabäck 1:8 samt 1:22 för ändamålen: handel, hotell, bostäder, serviceboende, besöksnäring etc. Verksamheten vid Skönabäck bedömdes kunna sysselsätta cirka 350 personer.

Man avsåg i planansökan att pröva en plan för:

- Hotell: Bibehålla befintliga byggnader och göra omdaningar i dessa för att skapa upplevelseplatser för besökare. Hotell med cirka 150 rum.
- Cirka 180 nya bostäder inom området för personal och andra boende.
- Boende för äldre med möjlighet till vård i nära anslutning.
- Utredda möjligheterna att utvidga det kommunala VA-nätet samt fjärrvärme och fiber till området
- Utredda kapaciteten och möjligheten att utöka elnätet för att kunna uppföra en större andel laddplatser för elfordon.
- Handelsträdgård/handel med livsmedel/blommor.
- Upphäva strandskyddet inom delar av fastigheten Skönabäck 1:8. Syftet var att möjliggöra en förändring av entréplacering till husen (befintliga hus på platsen idag), inte att skärma av för allmänheten.
- Hästverksamhet: Hästsport inklusive servicebyggnader, galoppanläggning, handel, hagar stallar etc.

Jägersro kommer i sin nuvarande skepnad inom en snar framtid att avetableras och rivas till förmån för bostäder. Nya Jägersro bedöms inte täcka hela behovet för galoppverksamheten i regionen varför en intresseorganisation varit i kontakt med ESS-group för att undersöka möjligheten att anlägga en träningsanläggning inom fastigheten Skönabäck 1:8.

I juli 2022 togs ett beslut att Skånes stora galoppanläggning i stället placeras strax utanför Bara i Svedala kommun vilket gör att delar av detta förslag inte längre är aktuellt.

SKÖNABÄCK
Skissa 2022-06-17

Översikt

ESS GROUP | sprng

Figur 4 Översiktsskarta över förkastade planförslaget i planansökan daterat 2022-06-17.

5 Planområdets förutsättningar

5.1 Övergripande beskrivning av planområdet och dess omgivning

Inom det preliminära planområdet finns betesmark, åkermark, bostadshus, två dammar samt flera mindre vattendrag. Längst söderut finns ett skogsområde med triviallövskog med ädellövinslag samt småvatten. Precis utanför föreslaget planområde finns naturvårdsområdet/naturreservatet Skönabäck som utgörs av en ädellövskog med främst bok och ek samt Borgasjön. Det omgivande landskapet utgörs huvudsakligen av jordbruksmark med inslag av småvatten, åkerholmar och mindre trädbeklädda områden

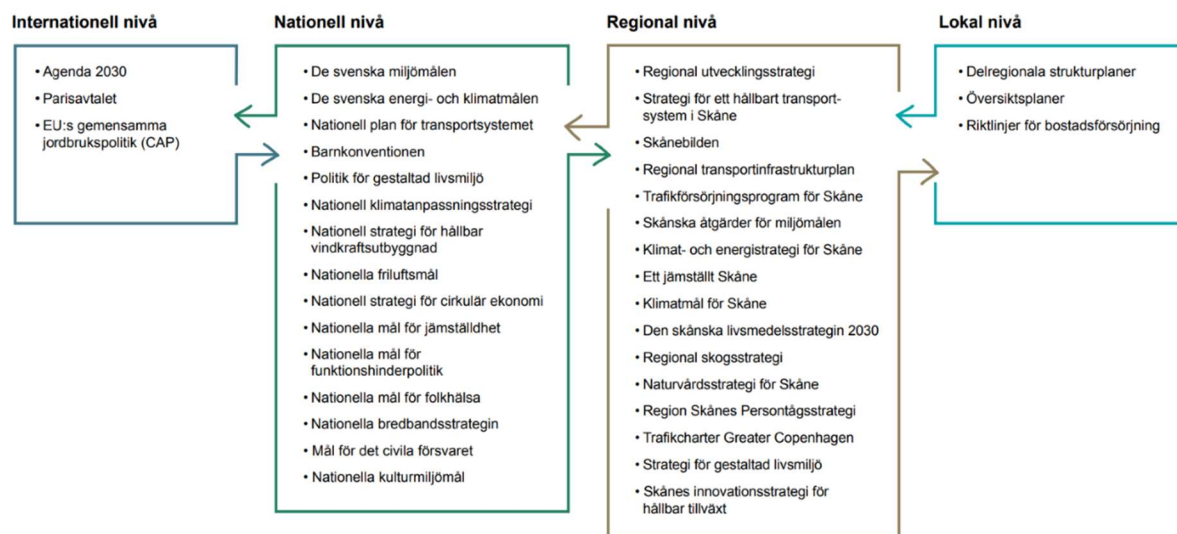
5.2 Regional planering

Regional fysisk planering gäller enligt 7 kap. 1 § PBL i Skåne län. Planen är inte bindande men ska ge grunddrag för lokalisering av bebyggelse samt användning av mark- och vattenområden. Regionplanen ska vara vägledande för beslut kring översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser.

Regionplan för Skåne 2022–2040

”Regionplanen är en strategisk plan som omfattar hela Skånes geografi. Den visar Skånes samlade vilja och ger förutsättningar för utvecklingen av de fysiska strukturerna. Regionplaneprocessen bidrar till att skapa grunden för en samhällsutveckling som ger förutsättningar för arbetsmarknad och näringsliv att utvecklas och för att människor ska kunna bo och leva i hela Skåne. Regionplanen har den regionala skalan i fokus och inriktas på de frågeställningar som är mellankommunala och kompletterar den kommunala översiktliga

planeringen. ”Regionplan för Skåne 2022–2040 utgår från flera dokument, från internationella till lokala, se Figur 5.

Figur 5. Underlag till Regionplan för Skåne 2022–2040 (Region Skåne, 2022).

5.3 Kommunal planering

Översiktsplan

Översiktsplanen för Skurups kommun antogs 2022-22-28. Skurups kommun uttrycker i ÖP:n sin vision att nå en population på 18 000 invånare till 2030. För att det ska bli verklighet satsar Skurups kommun på utveckling av boendemiljöer. De har tagit fram fyra prioriterade inriktningar för att nå målet:

- attraktiva och trygga livsmiljöer
- nära till natur och rekreation
- goda kommunikationer
- levande hav och attraktivt kustområde

Skönabäck pekas ut i ÖP:n som en värdekärna för sammanhängande naturområden som är betydelsefull för flora, fauna och rekreation, se Figur 6.

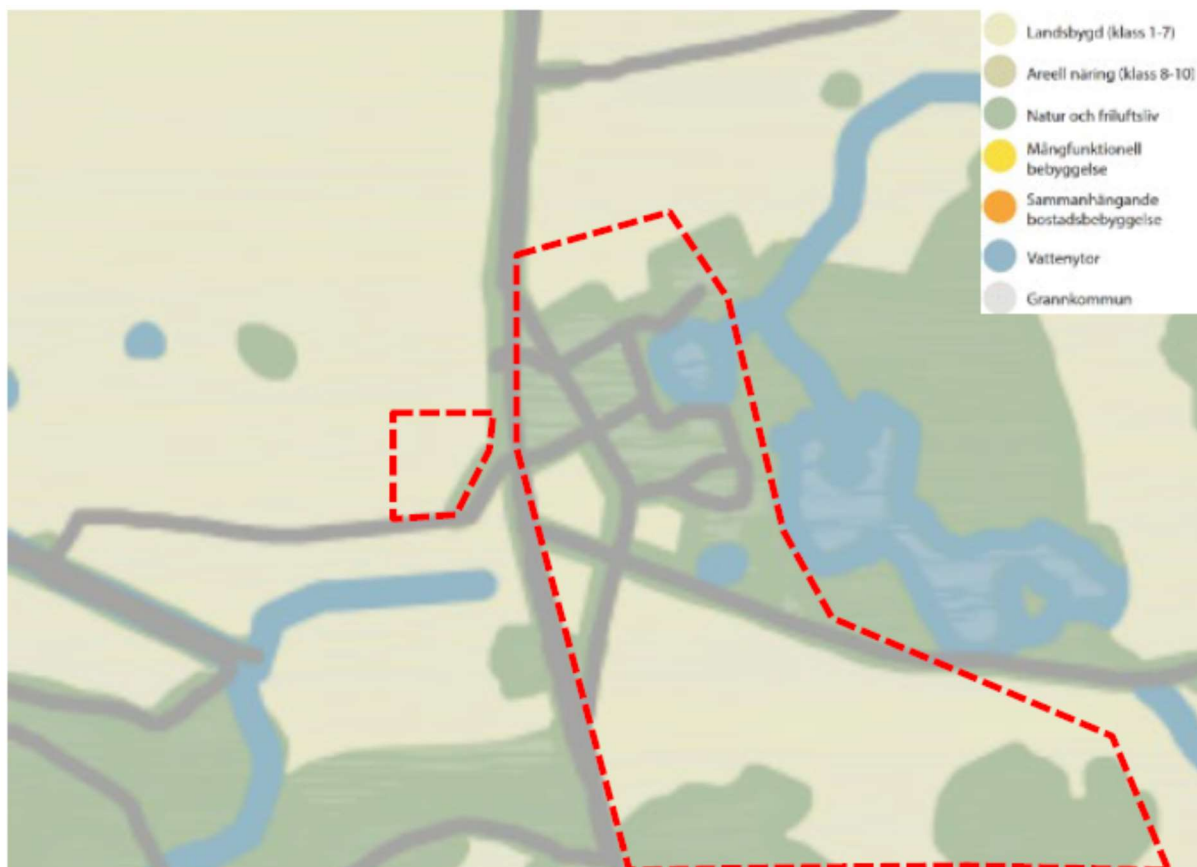
Sydsånska skogbeklädda backlandskapet där Skönabäck är lokaliserat har riktlinjer vid bebyggelse enligt aktuell ÖP. Ny bebyggelse ska lämpa sig till omgivningen och bibehålla landskapskaraktären. Ny bebyggelse ska ha en naturlig koppling till vägnätet och rådande gränser ska bevaras mellan byar och omgivande landskap.

Detaljplanens syfte bedöms innebära ett avsteg från gällande översiktsplan i markvändning, men förenlig med delar av de mål som översiktsplanen framhåller.

Genom att kombinera arbetsplatser och bostäder i Skönabäck utvecklas den turism- och besöksnäring som Skurups kommun vill stödja i sin gällande översiktsplan.

- *Kommunen har som mål att öka tillgängligheten samt att utveckla en hållbar turism där besöksnäringen ökar och skapar arbetstillfällen samtidigt som havets ekosystem är väl fungerande. (ÖP 2022)*
- *Natur- och kulturmiljövårderna är en viktig förutsättning för attraktivitet och ett aktivt friluftsliv. De olika natursköna miljöerna från söder till norr, den unika kustremsan,*

skogsområdena och de välskötta cykel-, löpning- och promenadslingor som finns skapar utrymme för turism, friluftsliv och fritid med livskvalitet. (ÖP 2022)

Figur 6 Utsnitt ur översiktsplanen Skurups kommun 2035 där den streckade linjen är planområdets ungefärliga gräns. Karta: Radar

Detaljplaner

I området eller i dess närhet finns ingen nu gällande eller pågående detaljplaner.

Övriga kommunala ställningstaganden

Skurups kommun har utarbetat ett flertal kommunala styrdokument som ska beaktas i planering och genomförande.

- Vision 2030 – antaget 2014-11-10
- Bostadsförsörjningsprogram – antaget 2018-08-27
- Cykelplan för Skurups kommun – antaget 2016
- Miljömålsprogram 2017-2020 – antaget 2017-10-30 (miljömålsprogram 2024-2030 tas fram)
- VA-plan – antaget 2015-03-23
- Naturvårdsprogram – antaget 2014-01-27
- Plan för extraordinära händelser 2019-2022 – antaget 2019-11-25
- Skadelindringshierarki – antaget 2019-01-28
- Föreskrifter för avfallshantering – Skurups kommun – antaget 2020-12-14

- Energy performance contracting (EPC) – antaget – 2020-04-28

5.4 Riksintressen

Riksintresse för friluftsliv

Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne

Vid detaljplanering behöver riksintressen beaktas. Föreslaget planområde ligger inom ett riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 2 § miljöbalken, Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne, se Friluftsliv och rekreation, kapitel 7.4.

Enligt 4 kap. 2 § miljöbalken ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivet, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Inom riksintresseområden ska hänsyn tas till de värden och kvaliteter som har pekats ut som nationellt viktiga.

Beskrivning av riksintresset och dess värden samt påverkan och konsekvensbeskrivning görs i kapitel 7.4.

5.5 Skyddade områden och objekt

Skyddade områden enligt 7 kapitlet miljöbalken

Naturreservat

Naturreservat är ett mark- eller vattenområde som enligt 7 kap. 4 § miljöbalken utses av länsstyrelsen eller kommunen i syftet att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Naturreservat kan också bildas för att upprätta skydd av områden som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Planområdet angränsar i öster till naturvårdsområde/naturreservat Skönabäck (NVR-ID 2001824).

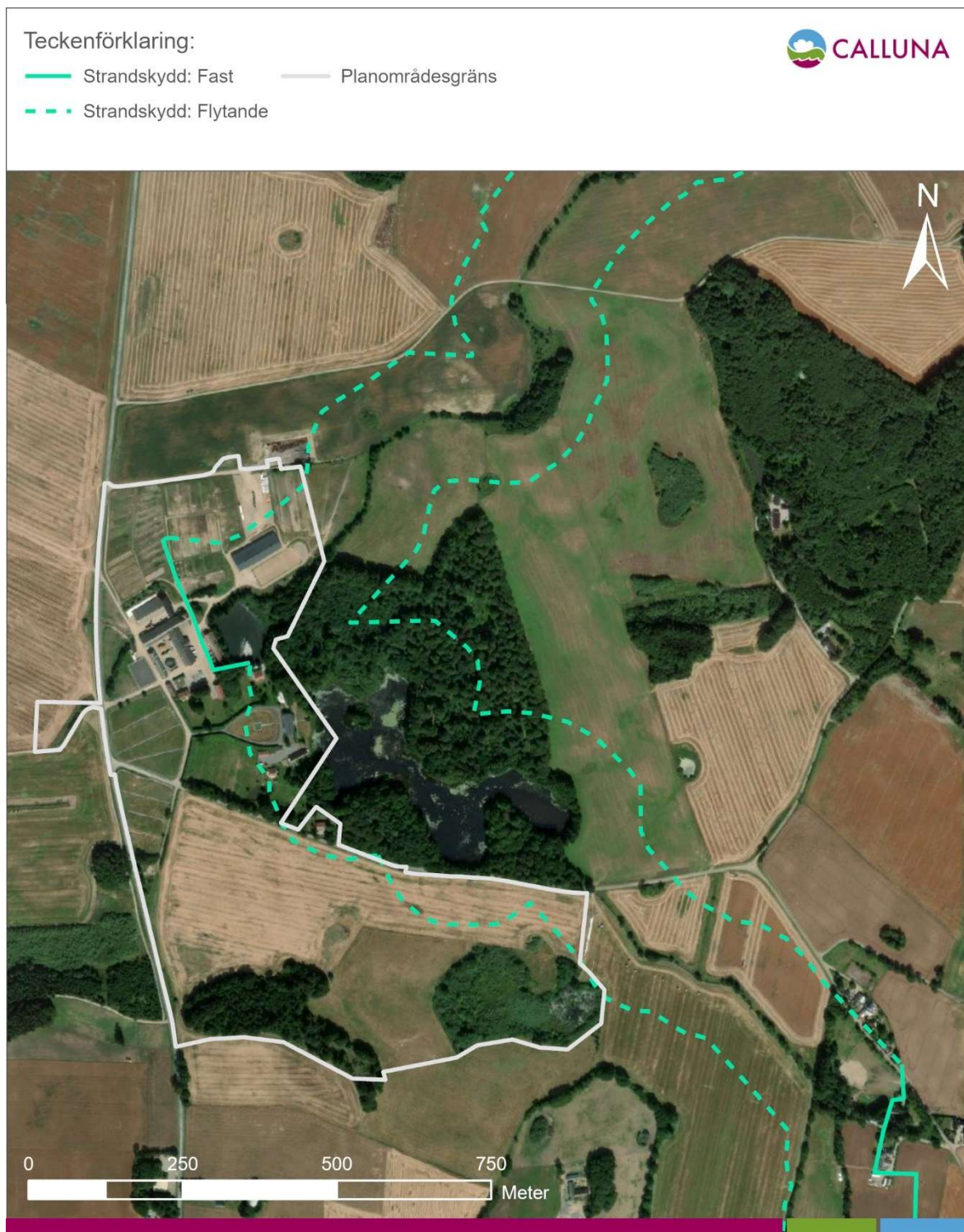
Naturvårdsområdets syfte är att skydda en vacker del av åsslutningen med dess växt- och djurliv. Naturreservatet hyser äldre träd av al, bok och björk som närmast sjön har parkkaraktär. Här finns ett rikt fågelliv och groddjursfauna.

Beskrivning av naturreservatet samt påverkan och konsekvensbeskrivning görs i kapitel 7.3.

Strandskydd

Enligt 7 kap. 13 § miljöbalken har strandskyddsområden två syften. Dels syftar strandskyddet till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, dels till att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet både på land och i vatten. Strandskyddet omfattar enligt 7 kap. 14 § miljöbalken land- och vattenområdet intill 100 m från strandlinjen och undervattensmiljön är även den inkluderad.

I planområdet finns vattendrag och småvatten som omfattas av strandskydd, Se Figur 7.

Figur 7. Kartan visar det område som omfattas av generell strandskydd. (Karta: VattenAtlas).

I de fall då det finns särskilda skäl går det att söka dispens från strandskyddet. Enligt 4 kap. 17 § plan- och bygglagen får kommunen upphäva strandskyddet i en detaljplan om särskilda skäl föreligger i enlighet med 7 kap. miljöbalken.

Delar av planområdet omfattas av strandskydd och en del befintliga byggnader ligger inom strandskyddet. Detaljplanen avser att bekräfta byggrätten för dessa och möjliggör att en av dem, mangårdsbyggnaden, kan byggas till med två flyglar. Mangårdsbyggnaden har tidigare haft två

flyglar men dessa revs troligtvis på 1930-talet och syftet med att tillåta nybyggnation av flyglarna är att återställa mangårdsbyggnaden till dess ursprungliga form.

För att kunna uppföra flygelbyggnaderna, samt att övriga befintliga byggnader inom strandskyddet bekräftas genom planläggning kommer dispens från strandskyddet med hänvisning till MB 7 kap 18 § stycke 1 att sökas. Området har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

Biotopskydd

Små mark- och vattenområden som bland annat utgör viktiga livsmiljöer för hotade växt- eller djurarter får med grund i 7 kap. 11 § miljöbalken förklaras biotopskyddsområden. Det finns två olika typer av biotopskyddsområde. Det finns ett generellt skydd för biotoptyper som anges i bilaga 1 till förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. Det andra biotopskyddet innebär att ett skydd för en särskild biotop beslutas i varje enskilt fall. Enligt 7 kap. 11 § första stycket 2 miljöbalken är det en myndighet eller kommun som får besluta att ett område ska förklaras biotopskyddsområde.

I planområdet har 5 objekt som omfattas av det generella biotopskyddet avgränsats i genomförd naturvärdesinventering (Calluna, 2023). Objekten utgörs av 3 småvatten, en allé och ett odlingsröse. Biotopskydden och planens eventuella påverkan på dem beskrivs i kapitel 7.3.

Dikesföretag

Dikesföretagen beskrivs under rubrik 7.5. Omprövning av dikesföretagen är ej aktuellt för planens genomförande.

Fornlämningar

Fornlämningar omfattas av ett generellt skydd enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Det innebär att det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt skada en fornlämning. Till varje fornlämning hör också ett fornlämningsområde som har samma lagskydd som fornlämningen. Storleken på fornlämningsområdet varierar från fall till fall och avgörs av Länsstyrelsen. Det omfattar även nyupptäckta fornlämningar som skyddas automatiskt, utan att något myndighetsbeslut behöver fattas.

Inom planområdet finns en så kallad möjlig fornlämning som eventuellt omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. Fornlämningarna och planens eventuella påverkan på dem beskrivs i kapitel 7.3.

5.6 Artskydd

De identifierade skyddade arterna och planens eventuella påverkan på dem beskrivs i kapitel 7.4.

5.7 Byggnadstekniska förutsättningar

Jordarten i planområdet utgörs huvudsakligen av humushaltig sand som underlagras av sand, sandmorän, lera och lermorän. Ställvis förekommer även organiska sediment, och dessa har sin största utredning i de södra delarna av området. Det undersökta jorddjupet varierar i mäktighet mellan ca 1 och 8 m. (Tyréns, 2023)

Grundläggningsförhållandena bedöms som goda då området huvudsakligen utgörs av friktionsjord och lermorän med goda hållfasthets- och deformationsegenskaper. En del av undersökt område utgörs ställvis av organiskt material vilket lokalt bidrar till sämre grundläggningsförhållanden.

Radonmätningar har utförts och visar markradonhalter på mellan 11,4 och 65,9 kBq/m³ (Tyréns, 2023). Enligt Boverkets rekommendationer för klassning av mark ur radonsynpunkt utgör mark, där radonhalten understiger 10 kBq/m³, lågriskmark. Mark med halter mellan 10 och 50 kBq/m³ är normalriskmark och mark med halter över 50 kBq/m³ är högriskmark. Då marken utgörs av normal- till högriskmark avseende markradon behövs åtminstone radonskyddat byggande vid nybyggnation, möjligen radonsäkert. Tätningar bör utföras vid genomföringar, sprickor och håltagningar i konstruktioner mot mark. Ventilationssystemet bör utformas så att det i sig inte bidrar till att öka radonhalten inomhus.

En miljöteknisk undersökning har utförts inom föreslaget planområde. Undersökningen har haft som syfte att översiktligt undersöka föroreningsituationen.

Utifrån resultat från genomförd undersökning av markmiljö bedöms marken i stort vara lämplig för planerad markanvändning enligt föreslagen detaljplan. Kompletterande provtagningar i ett senare skede för att avgränsa och efterbehandla påträffad förorening av PAH i området för provpunkterna 23T07 och 23T09 bedöms som lämpligt i samband med förändrad markanvändning. (Tyréns, 2023)

6 Mellankommunala frågor

6.1 Mellankommunala samarbeten

Skurup ingår sedan en tid tillbaka i Malmö-Lundregionen, som är ett strategiskt samarbete med kommunerna Burlöv, Eslöv, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Malmö, Staffanstorps, Svedala, Trelleborg och Vellinge. Områdena där kommunerna samarbetar är inom näringsliv, fysisk planering, infrastruktur och digitalisering (Skurups kommun, 2022).

Skönabäck ligger på landsbygden nära flera större tätorter och mellankommunala frågor blir viktiga att studera. Det kan handla om energifrågor, vattenförsörjning, transporter, kollektivtrafik, infrastruktur, bostäder, pendling, arbetsplatser, handel, skolor, offentlig service, sjukvård, miljö-, klimat- och vattenfrågor etc.

Skurups kommun har tillsammans med Svedala och Lunds kommuner gjort bedömningen att frågor som rör infrastruktur samt natur och friluftsliv kopplade till Romeleåsen blir extra viktiga att ta hänsyn till vid framtagandet av planen och att belysa i denna miljökonsekvensbeskrivning.

6.2 Infrastruktur

Det möjliggörs för en reguljär busslinje genom busshållplats vid det planerade torget vilket också ger möjlighet för en trygg hållplats för skolskjuts. Idag trafikeras sträckan endast av anropsstyrd trafik med Skånetrafiken till Skurup samt med skolbuss för skolbarn. För att beställa den andropsstyrda kollektivtrafiken måste resan beställas minst två timmar i förväg, vid beställning av tidig morgontur ska turen beställas dagen innan. Från Skurup finns kommunikation med Malmö/Lund/Trelleborg.

För Skurups kommun och även omkringliggande kommuner är kapacitetshöjande åtgärder inom tågtrafiken en viktig fråga. I ÖP nämns att en ökad turtäthet och att införa expresståg är nödvändigt för att göra tågtrafiken till ett attraktivt alternativ till bil.

6.3 Barnomsorg och skola

Barnomsorg och förskola (-6år) möjliggörs inom planområdet för att möta behovet för de boende och arbetande i området.

Närmaste grundskola och förskola inom kommunen är i dagsläget belägen i Slimminge, på längre avstånd finns också skola och förskola i Skurup och Rydsgård. I omkringliggande kommuner finns skola och förskola i Genarp, Blentarp, Veberöd. De närmaste gymnasieskolorna från planområdet ligger i Skurup, Sjöbo och Svedala.

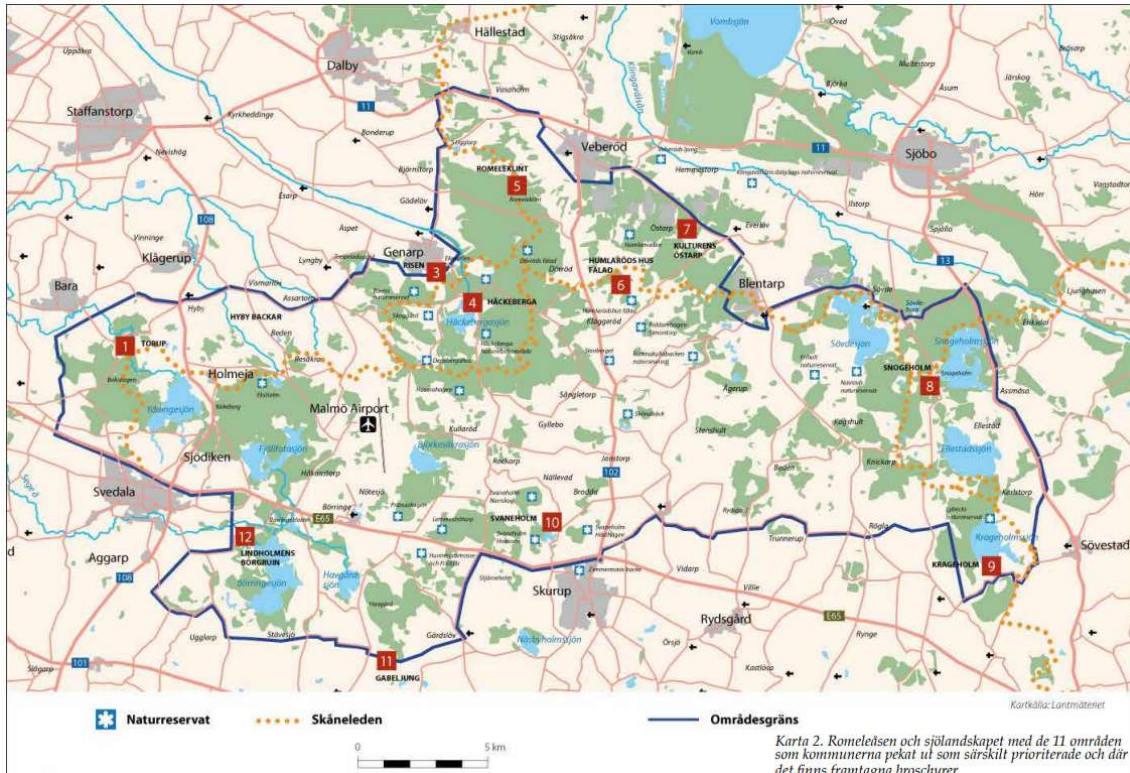
6.4 Natur och friluftsliv vid Romeleåsen

Skurups kommun har tillsammans med kommunerna Lund, Malmö, Sjöbo, Svedala, Trelleborg och Ystad samt Region Skåne bildat Romeleås- och sjölandskapskommittén (RÅSK). I samarbetet finns en strategi för utveckling av Romeleås- och Sjölandskapet – Vision 2030”. Syftet med strategin är att ge en samlad information och bedömning om förutsättningar för och möjligheter till utveckling inom Romeleås- och Sjölandskapet (Romeleås- och sjölandskapskommittén, 2018).

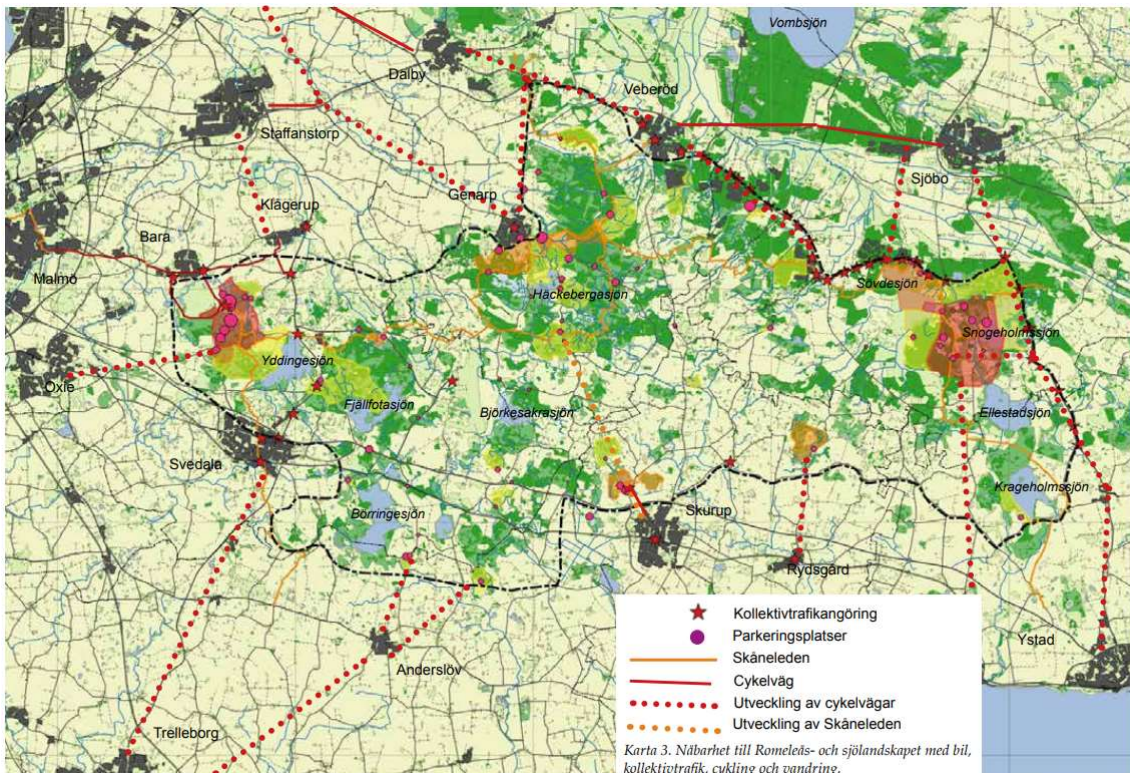
En levande landsbygd med ett varierat landskap är själva grunden för värdena inom Romeleås- och Sjölandskapet. Därför är det särskilt viktigt att finna former för en utveckling som stärker möjligheterna att bo och verka på landsbygden, att värna och utveckla natur- och kulturmiljövärdena samtidigt som möjligheterna till rekreation, friluftsliv och naturupplevelser förbättras. Det kan bland annat ske genom att byggnader som inte används fullt ut idag inom jordbruket kan finna en annan användning, samtidigt som det behov av service som besökare inom området har, kan skapa arbetstillfällen (Romeleås- och sjölandskapskommittén, 2018).

I strategin har 7 mål och 35 ställningstaganden formulerats för Romeleås- och Sjölandskapet, nedan följer målen:

- Mål 1 Att förbättra möjligheten att bo och arbeta på landsbygden samt att utveckla olika former för boende för besökare i området.
- Mål 2 Natur- och kulturmiljövärdena i Romeleås- och Sjölandskapet skyddas, bevaras och ges möjlighet att utvecklas.
- Mål 3 Att alla skall ha tillgång till ett varierat natur och kulturlandskap som skapar förutsättningar för och möjlighet till rekreation och välbefinnande.
- Mål 4 Att öka nåbarheten till natur- och strövområden genom bättre kollektivtrafik, cykelinfrastruktur och vandringsleder.
- Mål 5 Att säkerställa en hög tillgänglighet för friluftslivet i Romeleås- och Sjölandskapet.
- Mål 6 Att minska störningar och hot mot friluftsliv, rekreation och naturupplevelser.
- Mål 7 Att alla kommuner har en tydlig strategi för hur riksintresset skall utvecklas.

Figur 8. Kartan visar de 11 områden som kommunerna pekat ut som särskilt prioriterade. Hämtad från: "Strategi för utveckling av Romeleås- och Sjölandskapet – Vision 2030".

Figur 9. Kartan visar hur kommunerna gemensamt vill utveckla kommunikationen i anslutning till Romeleåsen. Hämtad från: "Strategi för utveckling av Romeleås- och Sjölandskapet – Vision 2030".

Enligt strategin finns inga utvecklingsplaner för att gynna friluftslivet och riksintresset vid området runt Skönabäck, området har inte heller pekats ut som särskilt prioriterat (Figur 8). En satsning med utveckling och en förlängning av Skåneleden kommer i stället att göras från Skurup tätort via Svaneholm upp till Häckeberga där Skåneleden förlängs med en ny sträckning och ansluts med en cykelväg från Skurups tätort (Figur 9).

En avstämning mot målen i strategin visar att planförslaget ligger i linje med flera av målen bland annat Mål 1, 3, 4, och 5. Genom förbättrade möjligheter att bo och arbeta på landsbygden samt genom utveckling av boenden för besökare, samt med förbättrad tillgänglighet genom ny fast busslinje och en ny busshållplats vid Skönabäck.

Romeleås- och Sjölandskapet beskrivs ytterligare under kapitel 7.4.

7 Miljökonsekvenser

7.1 Landskapsbild

Ett landskap beskrivs i Europeiska landskapskonventionen som ”ett område sådant som det uppfattas av människor och vars karaktär är resultatet av påverkan av och samspel mellan naturliga och/eller mänskliga faktorer”.

Med landskapsbild menas den visuella uppfattningen av landskapet, sedd av oss som människor. Landskapet kan i sin tur bestå av olika delar som topografi, naturtyper och markanvändning som utgör den visuella upplevelsen av landskapet. Andra aspekter som spelar in är exempelvis miljöns skala, variation, struktur och historia.

Det är viktigt att även beakta processer som har format och fortsätter att forma landskapet, inklusive kulturella, naturgeografiska och ekologiska faktorer. Ågande och brukande av marken, klimatförändringar och vegetationsförändringar är exempel på sådana processer som påverkar landskapets karaktär.

Förutsättningar

Bedömningen av landskapsbild är framtagen av Hanna Ekenberg, Radar arkitektur AB 2024.

Skönabäck är beläget i de centrala delarna av sydvästra Skåne, i ett område som karaktäriseras av en småkuperad terräng kring Romeleåsen. Området som består av småskaligt jordbruks- och mosaiklandskap med några större sammanhängande natur- och rekreationsområden med ett högt värde. Med Häckeberga naturvårdsområde och Romeleåsen i nordväst och Snogeholms strövområde i öster, ligger Skönabäck mellan flera populära rekreationsområden i det i övrigt utpräglade jordbrukslandskapet i sydvästra Skåne.

Landskapskaraktären kring Skönabäck präglas av den småkuperade terrängen som skapar varierande utblickar och siktlinjer i landskapet. Den huvudsakliga markanvändningen utgörs av jordbruksmark vilket bidrar till ett öppet landskap, men med inslag av mindre skogspartier och trädridåer som skapar riktningar i landskapet och förstärker den småkuperade karaktären.

Där terrängen och markförutsättningarna inte varit gynnsamma för jordbruk har stråk och öar av skogsmark naturligt växt fram i landskapet. Planområdet avgränsas i söder av ett sådant stråk längs med en höjdrygg av isälvsediment. I öster avgränsas planområdet av naturreservatet Borgasjön som utgörs av den tidigare säteriparken i anslutning till Skönabäck.

Planområdet avgränsas i väster av väg 102 som utgör en viktig trafikled i området, se Figur 10.

Figur 10. Bilden visar Skönabäck i det kuperade odlingslandskapet. Bilden visar också den gamla landsvägen som ansluter till herrgården och den senare vägen 102 i förgrunden. Bilden är tagen av Radar arkitektur.

Vägen anlades under 1940-talet och ersatte den tidigare landsvägen som gick förbi Skönabäck. Den moderna vägen för högre hastigheter har en mer rationell dragnings i landskapet än de omgivande äldre landsvägarna, som är anpassade efter det småkuperade landskapet, se Figur 11. Vägen utgör en barriär och skär delvis genom den kuperade terrängen precis förbi Skönabäck, något som bryter de historiska siktlinjerna från väster mot säteriet.

Figur 11. Bild tagen strax öster om Skönabäck, blickande mot naturreservatet. Kuperat odlingslandskap med inslag av trädgångar, alléer och naturmark. Bilden visar även den lilla landsvägen som följer terrängen. Bilden är tagen av Radar arkitektur.

Bebyggelsen i området är främst koncentrerad till tätorterna Genarp i norr och Skurup i söder, men även av spridda gårdar och mindre byar och bebyggelsegrupperingar längs de mindre landsvägarna. Exempel på en sådan mindre by är Slimminge strax öster om planområdet, där bebyggelsen är orienterad längs med landsvägen. Området innehåller även ett antal gods, slott och säterier, där Skönabäck ingår, som har präglat den historiska utvecklingen av landskapet. Utöver Skönabäck finns Häckeberga och Svaneholms slott samt Brodda säteri i området.

Bebyggelsen inom planområdet är koncentrerad till Skönabäcks säteri och består av byggnader från olika tidsåldrar, med flera byggnader med kulturhistoriskt värde som utgör ett blickfång i landskapet. Säteriet är placerat i en flackare del av landskapet, något som gör att man tydligt ser det från väg 102 både från norr och söder.

Landskapsbilden inom planområdet bedöms som måttligt värdefull då den har en tydlig visuell karaktär som är typisk för denna del av Skåne, dock utan nationellt värde. De rumsliga, ekologiska och kulturella värdena är delvis läsbara i landskapet men störs av senare element som väg 102 som bryter skalan och de historiska siktlinjerna.

Påverkan och effekt av planförslaget

Planförslaget omfattar en utveckling och komplettering av den befintliga säterimiljön samt ett nytt exploateringsområde med bostäder strax söder om säteriet.

Utvecklingen av den befintliga säterimiljön bedöms ha små negativa effekter på landskapsbilden då den tillkommande bebyggelsen inordnar sig i den befintliga miljöns karaktär och struktur, utan att bryta siktlinjer och rumsligheter på platsen.

Bostadsbebyggelsen i planområdets södra delar bedöms kunna ha måttliga negativa effekter för landskapsbilden då den innebär en ny struktur i landskapet som skiljer sig från omgivningen. Höjdsättning av hela området, speciellt exploateringsområdet, måste göras så att skyfallshantering och VA-ledningars funktion säkerställs. Detta bedöms ge negativa effekter på landskapsbilden.

Den ursprungliga bebyggelsen i området har vuxit fram successivt och spritt, vilket skiljer sig från denna mer samlade exploatering.

Konsekvens av planförslaget

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **måttlig negativ konsekvens** på landskapsbilden då värdet bedöms som måttligt och planförslaget bedöms ge en måttlig negativ effekt.

Föreslagna åtgärder

Åtgärder gjorda i planförslaget för att minska påverkan på landskapet i största möjliga utsträckning är att exploateringsområdet är väl inplacerat i det omgivande landskapet, orienterat längs med landsvägen och inramat av skogspartiet i söder. De tillkommande grönstråken inom området är anpassade efter den befintliga topografin och blir en förlängning av det södra skogspartiet, och kopplar samman det med naturreservatet i norr, vilket gör påverkan på landskapsbilden mindre. Den planerade bebyggelsen har en låg skala och ska ha en by-karaktär, något som också bidrar till en mindre påverkan på landskapsbilden.

De nya byggnaderna inom säterimiljön är i planförslaget placerade så att de inte bryter befintliga siktlinjer och inordnas i den befintliga bebyggelsestrukturen.

Nollalternativ – framskrivet nuläge

Nollalternativet innebär att verksamheter och byggnader inte uppförs inom planområdet. Nollalternativet innebär ingen påverkan på den befintliga landskapsbilden. Det som kan innebära en visuell förändring är om betesmarker eller jordbruksmark inom planområdet avvecklas och tillåts växa igen, något som kan göra att utblickarna mot säteriet bryts.

7.2 Kulturmiljö

Förutsättningar

Bedömningen av kulturmiljö är baserad på den kulturmiljöutredning som togs fram som underlag till detaljplanen för Skönabäck under 2023 (Schlyter, 2023), (Bilaga 4).

I utredningen beskrivs att Skönabäck är som helhet en kulturhistoriskt särskilt värdefull miljö. Skönabäck består av en säterimiljö med stora öppna marker av enskifteskaraktär, med samlad gårdsbebyggelse mitt på ägorna. Bebyggelsen består av mangårdsbyggnad från 1815, arbetarbostäder, stall samt stora ekonomibygnader. I norra delen av gårdsmiljön finns modernare ekonomibygnader som maskinhall och ridhus (Woods, McDonald, & Harris, 2003) (Schlyter, 2023).

Skönabäck är ett till sin övergripande karaktär välbevarat exempel på ett säteri med ursprung i tidigt 1800-tal. Det var början på en omvälvande period för det svenska landskapet, och den stora gården Skönabäck med bebyggelse och omgivande landskap berättar om denna historiska

utveckling. Gårdens byggnader i olika kategorier och från olika tider ger uttryck för vilken storskalig och betydande verksamhet en sådan här gård var.

Marken runt Skönabäck förvaltades av Rutger Macklean på Svaneholm, därmed finns en kulturhistoriskt intressant koppling till mannen som introducerade skiftesreformerna i Sverige. Att det var Cornelius Alexander Cronsioe som anlade gården på 1810-talet är också kulturhistoriskt intressant. Han var en driftig föregångsman som verkade i Mackleans anda, och som genom enskifte tillskapade flera stora egendomar vars minne än idag lever kvar på olika sätt (utöver Skönabäck: Kronetorp i Burlövs kommun, och Rosengård i Malmö).

Det finns en kontinuitet vad gäller djurhållning på gården, även om det förr i högre grad handlade om nötkreatur än om hästar. Det finns även en kontinuitet i att bostadshusen på gården har behållit sin funktion, och nytillskotten av bostäder som skett visar på att Skönabäck har varit en levande gårdsmiljö under lång tid.

I den kulturmiljöutredning för Skönabäck som (Schlyter, 2023) genomfört beskrivs att Skönabäck som helhet har ett värde ur kulturperspektiv som ett säteri från tidigt 1800-tal och följande komponenter är viktiga för uttrycket:

- Samlad gårdsbebyggelse omgiven av ett öppet landskap
- Siktlinjer och vyer av betydelse för upplevelsen av kulturmiljön
- Byggnader från 1800-tal och tidigt 1900-tal
- En kullerstensbelagd gårdsplan
- Trädgård/gröna ytor
- Parken och sjön
- Mölledamm och öppna vattendrag
- De historiska vägsträckningarna

Nedan beskrivs värdena som pekats ut i kulturmiljöutredningen (Schlyter, 2023).

Samlad gårdsbebyggelse omgiven av ett öppet landskap

Skönabäck kom till genom enskifte i Rutger Mackleans anda. Ett uttryck för detta är det omgivande landskapet med stora, sammanhängande, öppna fält. Förr var dessa i huvudsak uppodlade, men på senare år används stora delar som betesmark för hästar. Även om användningen ändrats är landskapet fortfarande öppet, med vida vyer och långa siktlinjer. Gårdsbebyggelsen ligger relativt samlad på ägorna tillsammans med park och trädgårdsanläggning. Historiskt sett förekom det även enstaka, mindre bostadshus längs vägarna runt gården dessa är idag rivna, se historiska byggnader i (Bilaga 4).

Siktlinjer och vyer

På Skönabäck finns vissa siktlinjer som är av betydelse för upplevelsen av kulturmiljön.

1. Siktlinje från gamla landsvägen upp mot mangårdsbyggnaden: Byggnaden och trädgårdsanläggningen är utformade för att upplevas på detta sätt. Byggnadens läge på en höjd och den symmetriska inramningen ger ett pampigt intryck.
2. Siktlinje från mangårdsbyggnaden via uppfartsvägen och ut i det öppna landskapet: Sedan mangårdsbyggnaden uppfördes har den haft vid utsikt över ägorna. Trädgården framför huset gestaltades på ett sätt som accentuerade den långa siktlinjen, och på 1800-talet formades även landskapet därefter, genom att en allé anlades rakt västerut från mangårdsbyggnaden.

3. Vy från mangårdsbyggnaden över Borgasjön: Sjön och byggnaden är skapade samtidigt och samspelar med varandra (det finns även siktlinjer inom naturreservatet, över sjön, mot mangårdsbyggnadens östra fasad).

Byggnader från 1800-tal och tidigt 1900-tal

De äldre byggnaderna på Skönabäck har höga kulturvärden som viktiga komponenter i den helhetsmiljö som gården utgör. Byggnaderna har genomgått mer eller mindre omfattande förändringar genom åren, och vad som är bevarandevärt varierar. Se (Bilaga 4) för detaljerad beskrivning av värde och karaktär för varje byggnad.

Kullerstensbelagd gårdsplan

Gårdsplanen mellan stallbyggnaderna är kullerstensbelagd och har en ålderdomlig prägel som harmonierar med gråstensfasaderna som omger den, se Figur 12.

Trädgård/gröna ytor

De delar av gårdsanläggningen som historiskt sett har varit trädgård eller trädgårdsodlingar är idag fortfarande gröna ytor. Framför mangårdsbyggnaden finns de gamla, formklippta bokhäckarna som har högt kulturhistoriskt värde. Av värde är också att det finns en damm i den droppformade gräsytan framför mangårdsbyggnaden, även om den befintliga dammen inte är av värde så som den ser ut idag. För grönytorna i övrigt är värdet inte kopplat till utformningen eller till särskilda objekt, utan det som är betydelsefullt är den gröna karaktären. De olika grönytorna har varierande betydelse för helhetskaraktären, se riktlinjer för placering av ny bebyggelse i (Figur 14).

Parken och sjön

Parken med stora träd, kanaler, spår efter tidigare kanaler och Borgasjön med dess lilla ö är en mycket betydelsefull del av kulturmiljön. Den är idag till största delen skyddad som naturreservat. Även de delar av parken som inte ligger inom naturreservatets gräns är av kulturhistoriskt värde, och det som är betydelsefullt där är de välväxta träden.

Historiska vägsträckningar

Vissa vägsträckningar runt Skönabäck går långt tillbaka i tiden, och dessa historiska strukturer i landskapet är av kulturhistoriskt intresse att bibehålla, se historisk vägsträckning i Figur 14.

Mölledamm och öppna vattendrag

Kvarnverksamheten på platsen har en lång historia, möjligen äldre än själva gården. En dammvall väster om Mölledammen dämmer upp vattnet som kommer från en bäck med tillrinning både från Borgasjön och från marker i nordost (Figur 12). Borgasjön är också uppdämd i söder med en 350 meter lång dammvall. Mölledammens bräddavlopp med stenskodd ränna och det öppna diket vid transformatorstornet är betydelsefulla spår som visar hur vattenkraften nyttjats på platsen. Mölledammens stilla vattenspegel och det strömmande vattnet i vattendragen har också stora miljöskapande och upplevelsemässiga värden.

Figur 12. Kartan visar utpekade värdefulla objekt och engenskaper för Skönabäcks säteri. Källa: Schlyter, 2023.

Byggnader

Tolv byggnader på Skönabäck har i utredningen pekats ut som kulturhistoriskt särskilt värdefulla (se Figur 12). Dessa är Mangårdsbyggnaden, Gröna hyddan, Kontoret (brygghus), Trädgårdsmästarevillan, Transformator torn, Röda ladan, Norra och södra stallet, Västra stallet, Bostadshus, Inspektorsbostaden, HästRehab (mejeri) samt Östra stallet. I (Bilaga 4, sida 25) beskrivs väsentliga karaktärsdrag värden och riktlinjer för hur byggnaderna ska hanteras under planläggning i detalj.

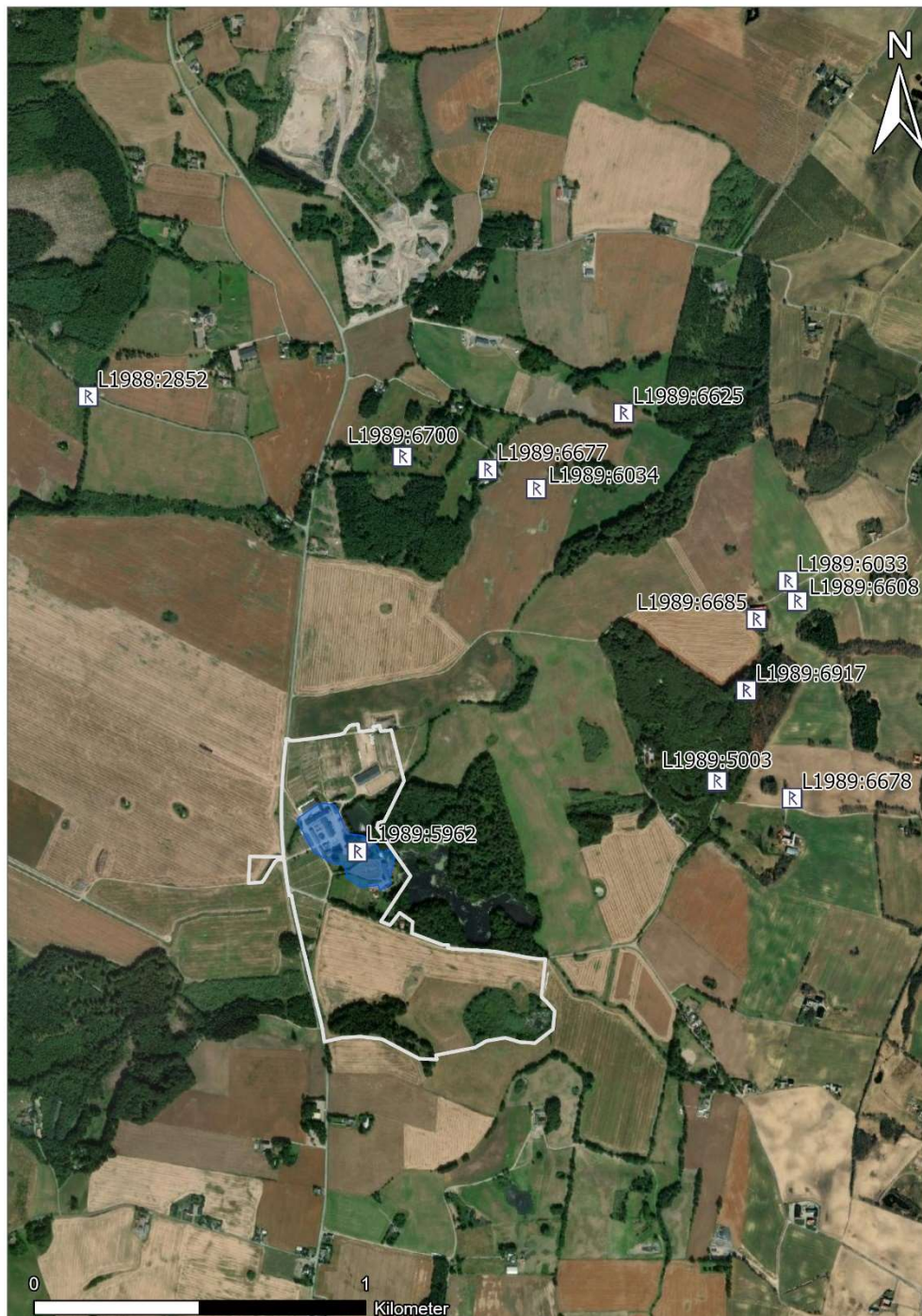
Inom planområdet finns en möjlig fornlämning, L1989:5962 Bytomt/gårdstomt (RAÄ Slimminge 22:1, se Figur 13).

Teckenförklaring:

☒ Fornlämning

— Planområdesgräns

■ Fornlämningsområde

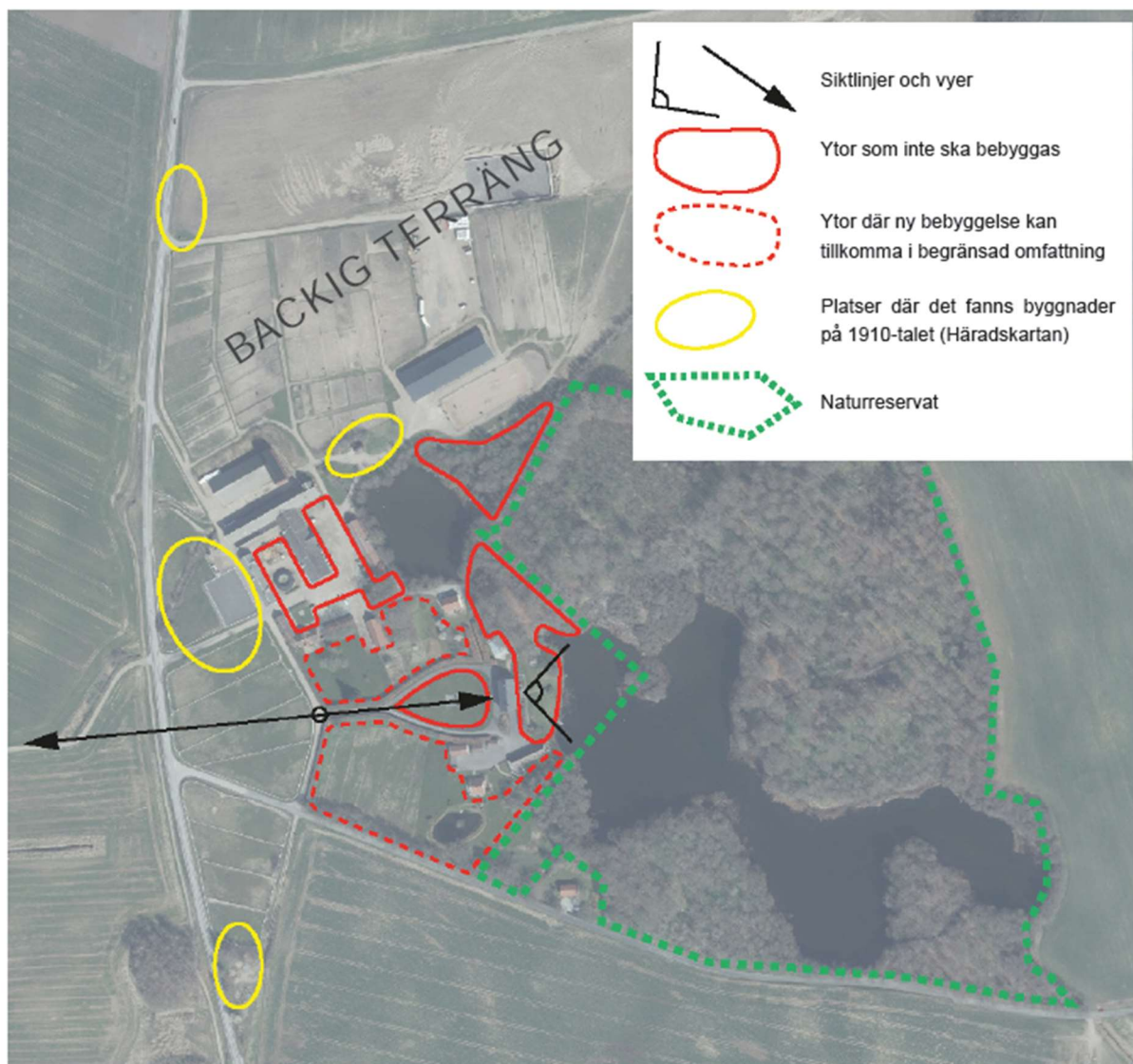
Figur 13. Fornlämningar och övriga lämningar inom planområdet. Källa: Forsök 2023-08-03.

En kulturmiljöutredning, Arkeologisk utredning etapp 1, pågår. Kompetensen deltar i planarbetet för att säkerställa hänsyn och att ge förslag i gestaltungsarbetet kring tillkommande byggnader och bostäder för en anpassning till kulturlandskapet.

Påverkan och effekt av planförslaget

Ny bebyggelse har placerats och utformas med hänsyn till utpekade siktlinjer, värdefulla objekt och egenskaper (se figur 10 och 12) som tas upp i (Schlyter, 2023).

Vissa ytor är enligt kulturmiljöutredningen inte lämpliga att bebygga på grund av kulturvärdena. Det gäller öppna ytor vid stallen och trädgårdsytor bakom och framför mangårdsbyggnaden (röd heldragen linje, Figur 14). Dessa förses i planförslaget med bestämmelser om begränsning av markens utnyttjande (s.k. prickmark). Hänsyn har tagit i planförslaget till häckar och större träd för att bevara den gröna karaktären.

Figur 14. Kartan visar antikvariska riktlinjer vid planläggning. Källa: Schlyter, O 2023.

Tolv värdefulla byggnader har i planförslaget försetts med rivningsförbud. Byggnaderna ska även förses med varsamhetsbestämmelser (k) i plankartan (Kulturhistoriskt särskilt värdefull byggnad som inte får rivas (PBL 4 kap. 16 § p. 4). Det är en precisering av det generella varsamhetskravet i PBL 8:17, enligt vilket ändring av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar tillvara dess kulturhistoriska värden.

För att bidra till att bibehålla enskifteskaraktären på landskapet har nytillkommande byggnader uppförts i anslutning till befintlig gårdsbebyggelse, så att bebyggelsen även fortsatt ligger samlad centralt på ägorna.

Nyttillkommande bebyggelse utanför befintlig gårdsbebyggelse har huvudsakligen placerats på ett sätt som tar hänsyn till det böljande landskapet och placerats i svackor i norra delen.

Påverkan på möjlig fornlämning Bytomt/gårdstomt, RAÄ Slimminge 22:1, är ännu oklar då arkeologisk utredning pågår under år 2024. Bedömning av påverkan kommer att redovisas i nästa planskede.

Konsekvens av planförslaget

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **måttlig-stor negativ konsekvens** på kulturmiljö då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en liten negativ effekt.

I kulturmiljöutredningen beskrivs att Skönabäck som helhet är en kulturhistoriskt särskilt värdefull miljö. Skönabäck består av en säterimiljö med stora öppna marker av enskifteskaraktär, med samlad gårdsbebyggelse mitt på ägorna. Kulturmiljövärdet bedöms som högt enligt bedömningsgrunderna, se (Bilaga 1), då hela säterimiljön beskriver ett kulturhistoriskt sammanhang, miljöerna är välbevarade och har en hög grad av kulturhistorisk läsbarhet.

Planförslaget bedöms få små-måttliga negativa effekter på kulturmiljön. Planförslaget har i möjligaste mån anpassats efter rekommendationerna i kulturmiljöutredningen. Det går dock inte komma ifrån att utvecklingen sker i ett område med högt kulturhistoriskt värde och planförslaget kommer få en påverkan på upplevelsen och läsbarheten av miljön eftersom ett helt nytt bostadsområde tillkommer i miljön.

Föreslagna åtgärder

- Anpassa utformning så att nya byggnader får ett samtida uttryck och hänsyn till kulturmiljön vad gäller placering, skala, volym, material och färgsättning.
- Anpassa de gröna strukturerna i nya bostadskvarteret till den kulturhistoriska miljön.
- Växtval på allmänna ytor bör präglas av växter som redan finns i den kringliggande miljön.

Nollalternativ – framskrivet nuläge

Området förutsätts fortsatt skötas som idag och konsekvensen bedöms därför som neutral.

7.3 Naturmiljö och biologisk mångfald

Förutsättningar

Naturlandskapet – områdesbeskrivning

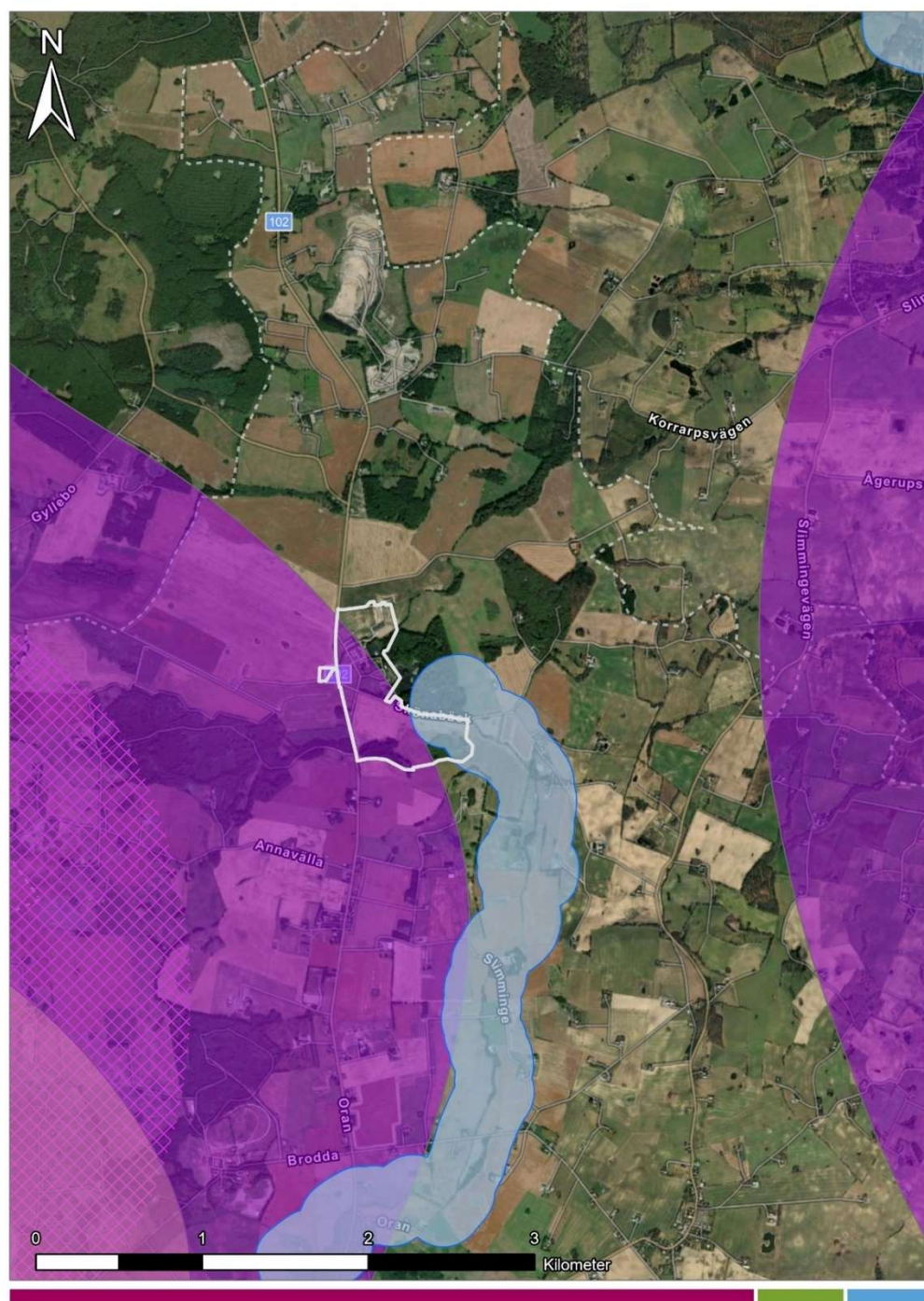
Skönabäck används idag för hästverksamhet. Här finns betesmark, åkermark, mangårdsbyggnad, bostadshus, ekonomibygnader, Mölledammen och Borgasjön samt flera mindre vattendrag. Längst söderut finns ett skogsområde av triviallövskog med ädellövinslag samt småvatten. Precis utanför föreslaget planområde finns naturvårdsområdet/naturreservatet Skönabäck som utgörs av ädellövskog med främst bok och ek samt Borgasjön. Det omgivande landskapet utgörs huvudsakligen av jordbruksmark med inslag av småvatten, åkerholmar och mindre träb eklädda områden. Planområdet hyser höga naturvärden kopplade till jordbrukslandskapet, ädellövskogen, Borgasjön, Mölledammen och de limniska miljöer som finns i anslutning till dessa.

Grön infrastruktur

I Skönabäck finns värdeetrakter för småvatten, limniska miljöer (Figur 15), ek- och ädellövskog samt värdeetrakter för öppna landskap, ek och ädellövträd (Figur 16).

Teckenförklaring:

- Värdeetrakter limniska
- Värdeetrakter småvatten
- Värdeetrakter makrofyter
- Värdeetrakter groddjur
- Planområdesgräns

Kartproduktion: Calluna AB 2024-03-15 Koordinatsystem: SWEREF99 TM Copyright bakgrundskarta: Maxar, Microsoft, Lantmäteriet, Esri, TomTom, Garmin.

Figur 15. Visar grön infrastruktur vid planområdet Skönabäck. Lila visar värdeetrakter för småvatten, i mitten av de lila fälten syns värdeetrakter för groddjur. Blått visar limniska värdeetrakter, gult visar värdeetrakter för makrofyter (Länsstyrelsen Skåne, u.å.).

Teckenförklaring:

- Värdeetrakter ädellöv
- Värdeetrakter öppna landskap, ek
- Planområdesgräns

Kartproduktion: Calluna AB 2024-03-15 Koordinatsystem: SWEREF99 TM Copyright bakgrundskarta: Earthstar Geographics

Figur 16. Visar grön infrastruktur vid planområdet Skönabäck. Grönt visar värdeetrakter för ädellövsskog. Streckad liggande linje ek i öppna landskap ekvärdeetrakter och diagonalt streckad linje öppna landskap ädellövvärdeetrakter linjer visar värdeetrakter.(Karta: Webgis Länsstyrelsen Skåne, 240313)

Naturreservat

Planområdet angränsar i öster till naturvårdsområde/naturreservat Skönabäck (NVR-ID 2001824).

Naturvårdsområdet är beläget i en till stor del öppen jordbruksmark och skapar därför variation i ett annars relativt homogent landskap. Det gör området värdefullt för många djur och fåglar som är knutna till en skoglig miljö. Inom naturvårdsområdet finns en sjö, Borgasjön samt äldre träd av al, bok och björk som närmast sjön har parkkaraktär. Här finns ett rikt fågelliv och groddjursfauna. Delar av Borgasjön ligger inom planområdet.

Syftet med naturreservatet: Skönabäck med omgivande park, sjö och lövskogsområde med dominerande inslag av bok utgör ett kulturhistoriskt, landskapsestetiskt och zoologiskt värdefullt område på Romeleåsens sluttning. Naturvårdsområdets syfte är att skydda en vacker del av åsslutningen med dess djur- och växtvärld.

Enligt beslut (1982-08-09) ska naturvårdsområdet vårdas så att nuvarande naturmiljö och landskapsbild bevaras.

Naturvärden

En naturvärdesinventering har utförts av (Calluna, 2023), (Bilaga 5). Uppdraget utfördes enligt SIS standard för naturvärdesinventeringar. NVI:n utfördes på fältnivå med detaljeringsgrad medel, samt med tilläggen naturvärdesklass 4, generellt biotopskydd och fördjupad artinventering av groddjur. Fälthinventeringen utfördes under april-juni 2023.

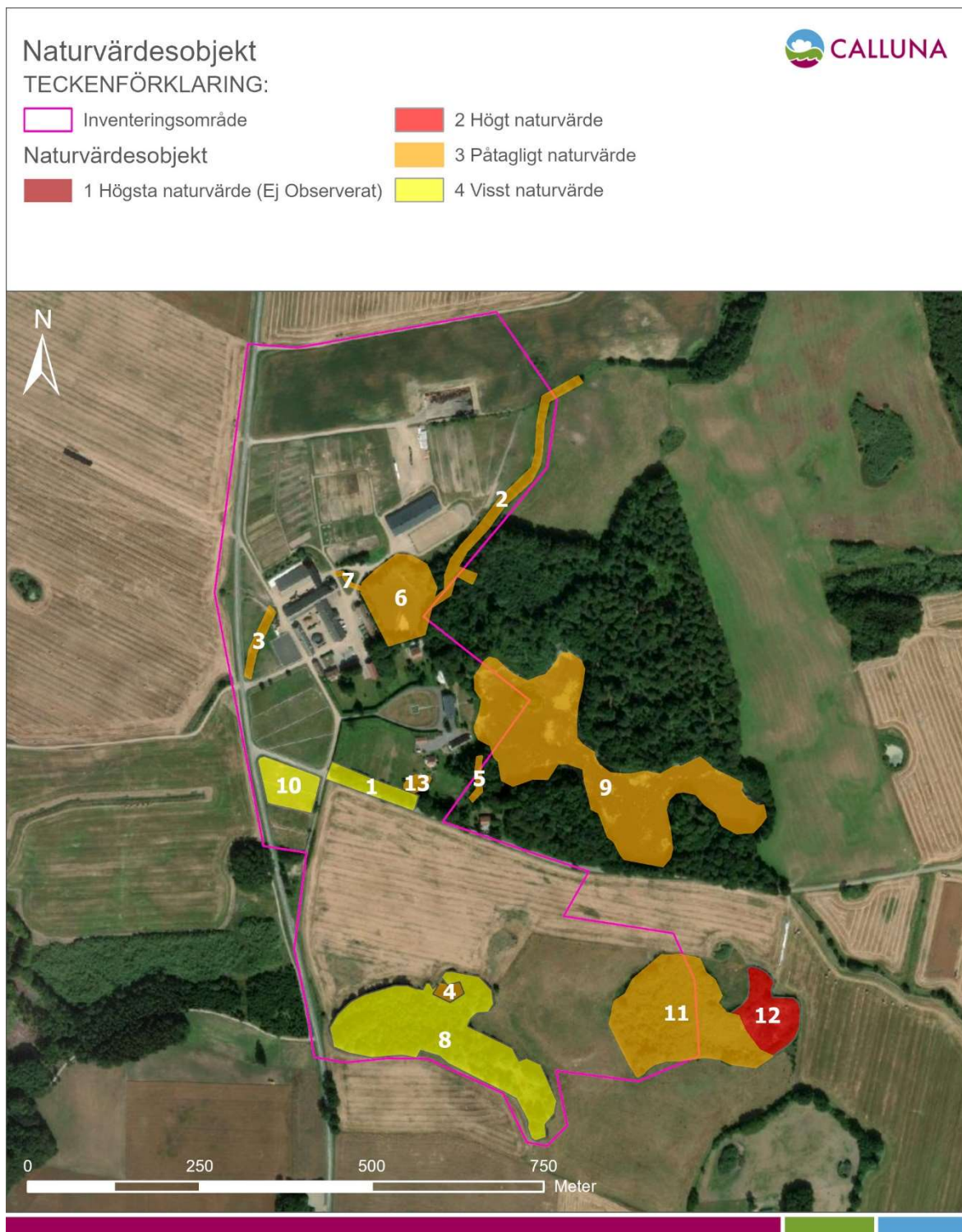
Vid inventeringen avgränsades totalt 13 naturvärdesobjekt (totalt 8,5 ha av inventeringsområdets 45,6 ha). Av dessa objekt var inga med *högsta naturvärde* (naturvärdesklass 1), ett med *högt naturvärde* (naturvärdesklass 2), åtta med *påtagligt naturvärde* (naturvärdesklass 3) samt fyra med *visst naturvärde* (naturvärdesklass 4). Se Figur 17. Naturvärdesklass 1 och 2 utgörs av objekt som har så höga naturvärden att de skulle kunna ingå i naturreservat med syfte att bevara biologisk mångfald.

De högsta naturvärdena i inventeringsområdet är identifierade naturvärdesobjekt med olika typer av vattenbiotoper samt av blandskog, betesmark och en allé. Det högsta naturvärdet (naturvärdesklass 2-högt naturvärde) är ett solbelyst småvatten med riklig tillgång på död ved och vattenvegetation. Objektet ligger utanför planområdet men valdes att ta med i både inventeringen då objektet är en viktig lokal för flera groddjur, däribland större vattensalamander.

Naturvärdesobjekt med påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3) består av mindre vattendrag, småvatten, dammar och sjöar. Dessa ligger främst i inventeringsområdets norra och centrala delar där de stora vattnen, Mölledammen och Borgasjön och deras in- och utlopp, är belägna.

Naturvärdesobjekt med visst naturvärde (naturvärdesklass 4) består av en allé med bok och ek längs med grusvägen söder om Skönabäck, en sandig och örtrik betesmark i sydväst, en fuktig igenväxningsmark i sydöst samt av en lövlandskog med död ved och örtrik fältflora i inventeringsområdets södra del.

Områden som bedömdes ha lågt naturvärde är åkermarken i inventeringsområdets södra del, hårt betade betesmarker och ytor med bebyggelse.

Figur 17. Kartan visar inventeringsområdet med naturvärdesobjekt och deras naturvärdesklassning enligt Callunas naturvärdesinventering. Objekt i klass 1 återfanns ej vid inventeringen (Calluna, 2023).

Ett landskapsobjekt avgränsades, det vill säga områden där landskapets betydelse för biologisk mångfald är större eller av annan karaktär än de ingående naturvärdesobjektens betydelse.

Det identifierade landskapsobjektet, se Figur 18, har ekologisk funktion för främst större vattensalamander, men även för andra groddjur.

Figur 18 Kartan visar inventeringsområdet med avgränsat landskapsobjekt (Calluna, 2023).

Biotopskydd

I området har 5 objekt avgränsats under NVI:n som omfattas av det generella biotopskyddet (se Tabell 3 samt Figur 19). Objekten utgörs av 3 småvatten, en allé och ett odlingsröse. (Calluna, 2023). Områden som omfattas av biotopskydd är områden som är värdefulla miljöer för hotade

och skyddsvärda arter. Genom att bevara dessa miljöer kan vi förbättra villkoren för att skydda den biologiska mångfalden (Naturvårdsverket, u.å.).

Figur 19. Identifierade objekt som omfattas av generellt biotopskydd (Calluna, 2023).

Tabell 3. Objekt med generellt biotopskydd som avgränsats inom planområdet

ID	Typ av område	Ev. kommentar
1	Allé	Allé med främst bok med enstaka inslag av ek längsmed en grusväg. Allén är enkelsidig ungefär halva sträckan och blir sedan dubbelsidig. Vägen som en gång har funnits mellan träraderna är ej kvar. Även ett naturvärdesobjekt.
2	Småvatten	Ett mindre vattendrag i jordbruksmark som fortsätter in i Skönabäcks naturvårdsområde. Endast delen i jordbruksmark omfattas av det generella biotopskyddet. Även ett naturvärdesobjekt.
3	Småvatten	Ett mindre vattendrag i jordbruksmark. Även naturvärdesobjekt.
4	Odlingsröse	Mindre odlingsröse i angränsning till jordbruksmark. Stenarna ser inte ut att ha legat särskilt länge och de kanske ej omfattas av det generella biotopskyddet.
5	Småvatten	Endast delen av småvattnet som omges av jordbruksmark omfattas av det generella biotopskyddet. Del av ett naturvärdesobjekt.

Naturvårdsarter

Vid Callunas naturvärdesinventering noterades 10 relevanta naturvårdsarter utsök från Analysportalens databaser återfanns ytterligare 54. Utöver relevanta naturvårdsarter återfanns i utsökningen även flera naturvårdsarter som rensades bort som irrelevanta naturvårdsarter.

Av relevanta naturvårdsarter i området var följande rödlistade:

- Akut hotad (CR): Ål
- Starkt hotad: Grönfink, tornseglare,
- Sårbar (VU): Hussvala, kricka, stare, tofsvipa,
- Nära hotad (NT): Björktrast, buskskvätta, duvhök, entita, fiskmås, gravand, grönsångare, gulsparrv, hornuggla, kråka, mindre hackspett, mosshumla, rörsångare, spillkråka, svart röstjärt, svartvit flugsnappare, sydlig sotticka, sävsparv, ärtsångare

Ytterligare naturvårdsarter som noterades vid NVI:n i eller i närheten av området är: ål^(CR), mosshumla^(NT), rutbläcksvamp, sydlig sotticka^(NT), slättergräsfjäril. Bland naturvårdsarterna i området kan särskilt nämnas större vattensalamander.

Vid Callunas inventering och via utdrag från SLU Artdatabanken återfanns fynd av en eller flera arter som är skyddade enligt Artskyddsförordningen och som även är skyddsklassade arter. Sekretess medför att fynd inte redovisas närmre i rapporten.

Skyddade arter

Naturvärdesinventeringen och tidigare fynduppgifter visar att det inom området förekommer arter som är skyddsvärda på ett sådant sätt att vissa verksamheter kan vara förbjudna enligt artskyddsförordningen 4 - 4a §§ samt enligt 8 kapitlet, 1 § i miljöbalken. Med anledning av detta har följande utredningar utförts: groddjursinventering (Calluna, 2023), fladdermusinventering (Calluna, 2023), PM Förstudie fågel (Calluna, 2024). En häckfågelinventering kommer att genomföras i området under våren 2024.

Naturvärdesinventeringen och tidigare fynduppgifter visar att det inom området förekommer arter som är skyddsvärda på ett sådant sätt att vissa verksamheter kan vara förbjudna enligt artskyddsförordningen 4 - 4a §§ samt enligt 8 kapitlet, 1 § i miljöbalken. Med anledning av detta har följande utredningar utförts: groddjursinventering (Calluna, 2023), fladdermusinventering

(Calluna, 2023), PM Förstudie fågel (Calluna, 2024). En häckfågelinventering kommer att genomföras i området under våren 2024.

Av de naturvärdesobjekt och landskapsobjekt och objekt med generellt biotopskydd som avgränsats vid Callunas inventering har sex bedömts vara intressanta ur ett artskyddsperspektiv (se tabell 2). Dessa objekt uppvisar sådana strukturer eller kvaliteter att de sannolikt nyttjas regelbundet som fortplantningsområde och/eller viloplats för skyddade arter enligt 4 a § 4 punkten och/eller som livsmiljö för fågelarter prioriterade av Naturvårdsverket (se faktaruta nedan). Objekten utgörs av småvatten, en damm, lövskog och igenväxningsmark.

Tabell 4. Livsmiljöer inom inventeringsområdet där ytterligare inventeringar och utredning kan behövas för att avgöra om områdena är skyddade enligt 4 § och 4 a § artskyddsförordningen.

ID	Objekttyp	Typ av område	Skyddade arter som sannolikt nyttjar livsmiljön
1	Landskapsobjekt	Mosaikartat landskap där NVO 2,10,14 och 15 ingår.	Större vattensalamander, lövgroda
2	Naturvärdesobjekt	Småvatten	Större vattensalamander
5	Naturvärdesobjekt	Dammvatten	Lövgroda, fladdermöss
10	Naturvärdesobjekt	Lövskog	Större vattensalamander
14	Naturvärdesobjekt	Igenväxningsmark	Större vattensalamander, lövgroda
15	Naturvärdesobjekt	Småvatten	Större vattensalamander, lövgroda

Fågel

Naturvärdesinventeringen i Skönabäck (Calluna, 2023) har visat att området har ett rikt fågelliv. Följande relevanta naturvårdsarter påträffades under NVIn;

- Starkt hotad: Grönfink, tornseglare,
- Sårbar (VU): Hussvala, kricka, stare, tofsvipa,
- Nära hotad (NT): Björktrast, buskskvätta, duvhök, entita, fiskmås, gravand, grönsångare, gulsparr, hornuggla, kråka, mindre hackspett, rörsångare, spillkråka, svart rödstjärt, svartvit flugsnäppare, sävsparv, ärtsångare

Vid inventeringen (Calluna, 2023) noterades även arter som omfattas av skydd enligt artskyddsförordningen (2007:845) och i utsök från SLU Artdatabankens databaser återfanns ytterligare arter, se (Bilaga 5); av sekretesskäl redovisas inte fynden i MKBn.

Naturvärdesinventeringen i Skönabäck (Calluna, 2023) har visat att området har ett rikt fågelliv. Alla vilda fågelarter är fridlysta. Enligt 4 § 4 punkten artskyddsförordningen, är det förbjudet att skada eller förstöra de skyddade arternas fortplantningsområden eller viloplats. Förbudet för fåglar aktualiseras vid åtgärder som avsiktligt stör fåglar under deras häcknings- och uppfödningstider.

Med anledning av detta genomfördes en förstudie av de fåglar som påträffats i Skönabäck (PM Förstudie fågel Calluna 2024). Förstudien visar att ytterligare utredning av fåglar krävs i området.

För att kartlägga närmare hur arterna är knutna till området och om/hur en exploatering kan komma att påverka någon/flera av populationerna, är en häckfågelinventering planerad till våren 2024. Därefter kommer behovet av artskyddsutredning att bedömas. Resultatet av fågelinventeringen och eventuella artskyddsutredningar kommer att redovisas i nästa planskede.

Fladdermöss

En fördjupad artinventering av fladdermöss har utförts av Calluna under sommaren 2023. (Alvunger, D., 2023) (Bilaga 6).

Inom inventeringsområdet observerades totalt 9 fladdermusarter – varav 4 är rödlistade: barbastell (rödlistad som Nära hotad, NT), fransfladdermus (NT), brunlångöra (NT), nordfladdermus (NT), dvärgpipistrell, vattenfladdermus, större brunfladdermus, trollpipistrell, samt mustasch-/tajgafladdermus. Vattenfladdermus och dvärgpipistrell var de vanligast förekommande arterna inom området, och en koloni av dvärgpipistrell påträffades i ett hålträäd inom naturvårdsområdet. Fladdermusaktiviteten var i genomsnitt högre under högsommaren än under sensommaren, även om aktiviteten hos vissa arter ökade under sensommaren. Detta indikerar att inventeringsområdet används något mer under reproduktionsperioden (högsommaren) än under migrationsperioden (sensommaren), vilket i sig indikerar att inventeringsområdet även har en rik födotillgång och tillgång på boplatser.

Skönabäck bedöms vara ett värdefullt område för fladdermöss, både baserat på områdets position i landskapet (nära Häckebergaområdet) samt på de värden som finns inom själva området. Framför allt är naturvårdsområdet värdefullt för fladdermössen, då det idag är mörkligt, håller flera sumpområden och en större sjö, samt är rikt på hålträäd som kan nyttjas för kolonier, dagvisten och övervintring. Även Mölledammen är en viktig jaktlokal för fladdermössen i området. Fältet söder om Skönabäck saknar idag värden för fladdermöss, men skogspartierna söder om fältet bedöms vara viktiga ekologiska länkar för fladdermössen när de rör sig i landskapet. Anläggningen Skönabäck är idag i stort sett obelyst förutom runt stallbyggnader och bostäder.

Grod- och kräldjur

En fördjupad artinventering av groddjur har utförts av Calluna under våren 2023 (Calluna, 2023) (Bilaga 5).

Under inventeringen påträffades vanlig padda, vanlig groda, ätlig groda, mindre vattensalamander och större vattensalamander inom inventeringsområdet. I småvattnen i inventeringsområdets närhet har mindre vattensalamander, större vattensalamander, vanlig padda och ätlig groda påträffats. Lövgroda har vid flera tillfällen inrapporterats på Artportalen, både inom och utanför inventeringsområdet. Arten eftersöktes av Calluna men kunde inte återfinnas då. Det senaste inrapporterade fyndet är från år 2022, vilket tyder på att lövgrodan finns inom inventeringsområde. Åkergroda har inrapporterats vid ett tillfälle år 2021 men noterades ej under Callunas fältinventering.

I Mölledammen observerades mindre vattensalamander och vanlig padda. Vid dammens nordöstra strand finns ett svämplan med gräs, vass och sälg där flera individer av mindre vattensalamander påträffades. Vanlig groda observerades strax utanför dammen i det anslutande vattendraget.

Borgasjön har framför allt ett värde för vanlig padda, vilket visas tydligt med den stora förekomsten av denna art vid sjön, samt ätlig groda. Flera fiskar observerades i Borgasjön, däribland abborre och gädda. De flesta groddjur, förutom vanlig padda, trivs inte bra i vatten med fisk. Sjön passar därför bra för vanlig padda.

Vid gårdsdammen i inventeringsområdets centrala del påträffades vanlig padda.

Vid småvattnet i skogen i inventeringsområdets södra del observerades större och mindre vattensalamander samt ätlig groda. Vid den norra strandkanten finns en större mängd stenar och block och död ved är allmän i vattnets omedelbara närhet. Dessa strukturer är viktiga för groddjur som behöver torra och frostfria skrymslen för övervintring. Markskiktet i den omgivande skogen har stundvis lucker och lättgrävd jord, vilket är gynnsamt för de groddjur som gräver ned sig inför vintern.

Följande arter och grod- och kräldjur, som påträffats, är skyddade av Artskyddsförordningen:

- Lövgroda, större vattensalamander och åkergroda är skyddade enligt 4 a §.
- Lövgroda, större vattensalamander, vanlig groda, åkergroda och ätlig groda är skyddade enligt 5 §.
- Huggorm, mindre vattensalamander, vanlig groda, vanlig padda och ätlig groda är skyddade enligt 6 §.

Tabell 5. Naturvärdesobjekt med förekomst av groddjur.

ID	Objekttyp	Typ av område	Skyddade arter som sannolikt nyttjar livsmiljön
1	Landskapsobjekt	Mosaikartat landskap där NVO 4, 8, 11 och 12 ingår.	Större vattensalamander, lövgroda
4	Naturvärdesobjekt	Småvatten	Större vattensalamander
6	Naturvärdesobjekt	Dammvatten	Lövgroda, fladdermöss
8	Naturvärdesobjekt	Lövskog	Större vattensalamander
11	Naturvärdesobjekt	Igenväxningsmark	Större vattensalamander, lövgroda
12	Naturvärdesobjekt	Småvatten	Större vattensalamander, lövgroda

Invasiva främmande arter

Under naturvärdesinventeringen observerades blomsterlupin (*Lupinus polyphyllus*) i området. De växer främst utanför inventeringsområdet och längs med vägen 102, men finns även spridda förekomster i hagarna söder om naturvärdesobjekt 10. Inga ytterligare observationer av invasiva arter finns inrapporterade till artportalen.

Naturvärdesinventeringens resultat i relation till miljöbalken och skadelindringshierarkin

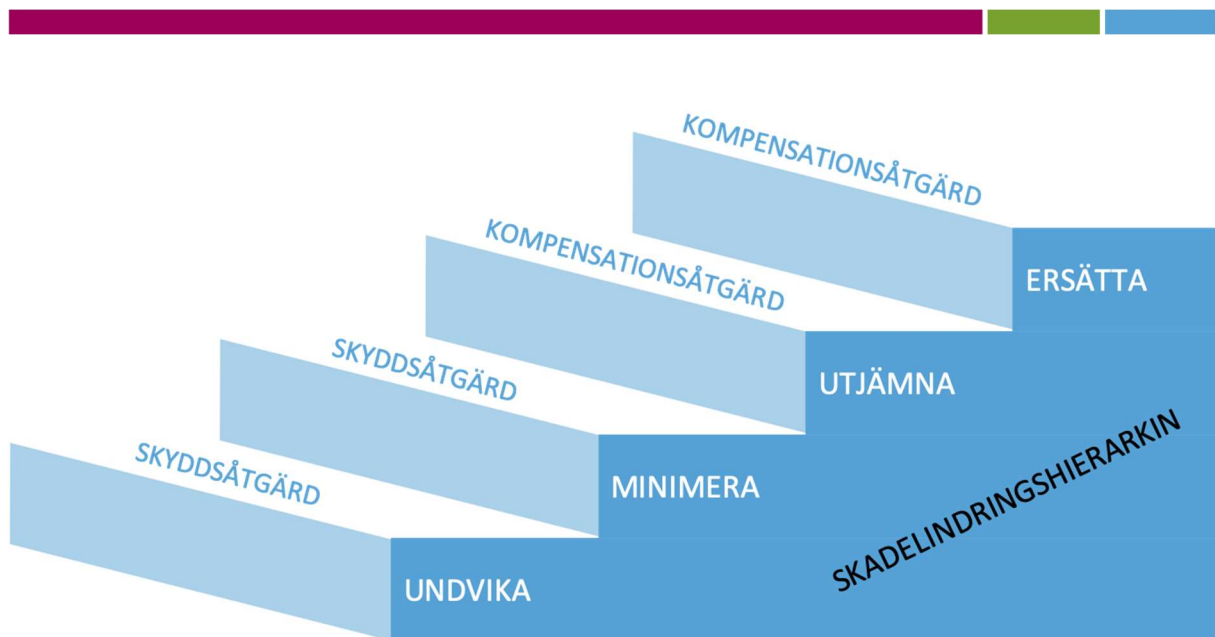
Naturvärdesinventeringen utgör ett stöd för att kunna tillämpa miljöbalkens portalparagraf 1 kap. 1 § liksom 2 kap. miljöbalkens allmänna hänsynsregler, 3 kap. 3 § om ekologiskt känsliga områden och 3 kap. 4 § om skydd av jordbruksmark, samt 6 kap. om miljökonsekvensbeskrivning och annat beslutsunderlag. NVI:n kan även utgöra stöd för att tillämpa artskyddsförordningen, samt användas som underlag för att utveckla ekologisk kompensation, klimatkompensation och bevarande av biologisk mångfald.

Generellt gäller att naturvårdsobjekt med naturvärdesklass 1 och 2 har så höga värden för biologisk mångfald att påverkan bör undvikas. Även naturvärdesbiotoper med lägre naturvärdesklass (3 och 4) kan ha sådana naturvärden och vara särskilt känsliga från ekologisk synpunkt att påverkan bör undvikas, annars om möjligt minimeras. I landskap där naturvärdena överlag är låga kan även påverkan på naturvärdesbiotoper med naturvärdesklass 3 och 4 behöva undvikas.

Generellt gäller även att naturvärdesbiotoper ofta är i den storleken att en skyddszon runt biotopen kan behövas för att undvika eller minimera påverkan inne i naturvärdesbiotopen.

Genom att ta hänsyn till naturvärdesbiotoper, artförekomster och övriga naturvärden kan resultaten av NVI:n bidra till uppfyllnad av miljöbalkens krav, Sveriges internationella åtaganden samt de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen.

Skadelindringshierarkin (se Figur 20) är ett rekommenderat verktyg att använda för hänsynstagande när ett projekt ger negativ påverkan på naturmiljön (Boverket, 2018).

Figur 20. Skadelindringshierarkin eller kompensationstrappan. Vid exploatering ska påverkan i första hand undvikas eller minimeras genom skyddsåtgärder. I andra hand kan kompensation övervägas (Calluna, 2023).

Påverkan och effekt av planförslaget

Grön infrastruktur

Planförslaget ligger inom värdestrakter för småvatten, limniska värden. Genom planförslaget kommer värdestrakten för småvatten och limniska värden förstärkas genom breddning av anslutande dike till Olstorpsån samt med nya dagvattendammar i området. Detta förutsatt att grundvattennivån bibehålls.

Planförslaget bedöms inte påverka den gröna infrastrukturen för ek-och ädelösvärdestrakter.

Skönabäcks naturvårdsområde

Påverkan på naturvärden är i stort starkt knutet till den påverkan som exploateringen har på områdets limniska miljöer och naturvårdsområdet. Enligt den preliminära markanvändningskartan bedöms ingen direkt påverkan ske inom naturvårdsområdet. En indirekt påverkan kan ske på området samt en viss påverkan kommer att ske på anslutande limniska miljöer vilket beskrivs under kapitel 7.5 om vatten.

Den sekundära påverkan kan ske genom att exploatering potentiellt sker nära in på dessa områden, med en ökning av människor som rör sig i området och/eller tillkomna husdjur inom området, samt med ljusföroreningar, förändrad ljudbild etc. Effekterna av sekundära påverkningar kan förändra förutsättningarna inom naturvårdsområdet och dess ekologiska funktion.

Påverkan på landskapsbild beskrivs under kapitel 7.1.

Naturvärdesobjekt

Inga av de naturvärdesobjekt som är belägna inom planområdet kommer att påverkas av planförslaget, eftersom planförslaget har anpassat för att bevara naturvärdesobjekten.

Däremot kommer delar av landskapsobjektet i planområdets södra del att påverkas av bostadskvarteret se Figur 18.

Landskapsobjektet har avgränsats som ett mosaikartat landskap med värden för större vattensalamander och andra groddjur. Djuren rör sig mellan småvattnen och lövskogsmiljöerna och spridningen mellan dessa miljöer skulle kunna påverkas av den nytillkomna bebyggelsen.

För att säkerställa att det inte blir några negativa konsekvenser för större vattensalamander har gröna spridningsvägar sparats i planen för att upprätthålla kontinuerlig ekologisk funktion.

Biotopskyddsområden

Inom planområdet har det noterats fem objekt som bedömts omfattas av generellt biotopskydd. (Calluna, 2023).

Ett av dessa bedöms påverkas av planförslaget:

- Objekt 3 (vattendrag i jordbruksmark)

Dispensansökan för påverkan på generellt biotopskydd samt anmälan/tillståndsansökan för vattenverksamhet kommer sannolikt att behövas.

Arter

Fågel

För att kartlägga närmare hur arterna är knutna till området och om/hur en exploatering kan komma att påverka någon/flera av populationerna, är en häckfågelinventering planerad till våren 2024. Därefter kommer behovet av artskyddsutredning att bedömas. Resultatet av fågelinventeringen och eventuella artskyddsutredningar kommer att redovisas i nästa planskede.

Fladdermöss

Planförslaget innebär en ökning av ljuskällor som kan komma att påverka fladdermössen i området. Vid exploatering bedömer Calluna att det är viktigt att bibehålla en konnektivitet (sammanhängande och funktionell ekologisk spridningslänk mellan olika landskapselement) av obelysta grönytor som sammanlänkar landskapet och minimerar barriärer och fragmentering i landskapet för alla arter av fladdermöss. Detta för att fladdermöss ska kunna röra sig ostört mellan olika grönytor som kan utgöra betydelsefulla boplatsoområden, jakthabitat och migrationsrutten. För inventeringsområdet Skönabäck är det viktigt att det fortsatt finns en konnektivitet mellan skogsdungarna söder om fältet och naturvårdsområdet.

Fladdermöss undviker i regel öppna och upplysta miljöer i landskapet. Belysning påverkar alla arter av fladdermöss negativt, men främst skogslevande, långsamma och ljusskygga arter av fladdermöss som exempelvis brunlångöra och arter inom släktet *Myotis*. Belysning kan med fördel anpassas i detaljplanen efter fladdermössen eller undvikas helt vid vissa områden för att gynna fladdermössen. Vid skogsområden där ljuskänsligare fladdermusarter som barbastell, brunlångöra och mustasch-/tajgafladdermus har påträffats, är det viktigt att tillkommande belysning inte riktas in mot skogsområdena och att spillbelysning från eventuella byggnader avskärmas. För fladdermöss är det särskilt viktigt att belysning inte når naturvårdsområdet och dess kantzoner, Mölledammen, samt att de blågröna stråk som planeras över fältet i söder inte påverkas av spillbelysning. De blågröna stråk som planeras bedöms kunna få positiv inverkan som nya spridningslänkar och födosöksområden som fladdermöss kan nyttja.

För att bedöma om exploateringen riskerar att utlösa förbud enligt bestämmelserna i artskyddsförordningen så kommer en artskyddsutredning för fladdermöss att genomföras under våren 2024. Resultatet av artskyddsutredningen kommer att redovisas i nästa planskede.

Groddjur

Området hyser en rik groddjursfauna som kan komma att påverkas beroende på hur exploateringen påverkar de limniska miljöerna i området. Vattentillgången i lekvattnen bör säkerställas och grundvattennivån bibehållas.

Liksom fladdermöss är groddjur mest nattaktiva och undviker gärna upplysta områden där det både är svårare för dem att fånga sina byten och större risk för dem att själva bli uppätta.

Samma bedömning görs som för fladdermössen: det är viktigt att bibehålla en konnektivitet av obelysta grönytor som sammanlänkar landskapet och minimerar barriärer och fragmentering i landskapet. Detta för att groddjuret ska kunna röra sig mellan olika lekvatten, livsmiljöer och övervintringsområden. För Skönabäck är det viktigt att det fortsatt finns en konnektivitet mellan Borgasjön och småvattnen söder och öster om detaljplaneområdet (naturvårdsobjekt 4 och 11/12).

Mer trafik på vägar där groddjur passerar kan öka mortaliteten av groddjur, särskilt om vägen ligger mellan lekvattnet och övervintringsplatsen (Vägverket, 2006). Studier har även visat att husdjur kan öka mortaliteten hos groddjur (Woods, McDonald, & Harris, 2003).

Fler dagvattendammar och öppna blågröna stråk kan ha en positiv effekt för groddjur.

Övriga arter

Ålen hotas av fiske och bristande konnektivitet i vattendrag. Skivarpsån har god konnektivitet i nedströms och uppströms riktning (VISS, 2024) och detaljplanen innebär ingen försämring av det. Ålen bedöms inte påverkas.

Invasiva arter

Blomsterlupin finns längs vägen 102, vid naturvärdesobjekt 10, Figur 17. Frön eller rotskott kan spridas vid grävning och markarbete på växtplatsen.

Konsekvens av planförslaget

Den gröna infrastrukturen kommer att påverkas av exploateringen genom att landskapet fragmenteras av ny bebyggelse och vägar. Detta skulle kunna få effekten att konnektiviteten försämras i området. Flera hänsynsåtgärder har tagits med bland annat genom att etablera gröna stråk i områdets södra delar. Nya dagvattendammar etableras i området vilket även stärker de limniska sambanden. Sammantaget bedöms därför konsekvensen för grön-blå infrastruktur som positiv då jordbruksmarken idag utgör en barriär.

Marken med identifierade naturvärdesobjekt kommer att behålla nuvarande markanvändning. Landskapsobjektet och ett biotopskydd kommer att påverkas av planförslaget.

Planförslaget kan orsaka indirekta störningar såsom ökad störning från människor, förändrad ljud- och ljusbild, ökad mortalitet för bland annat groddjur och fåglar genom predation av husdjur och trafik etc.

I planområdet och dess omgivning finns en rik biologisk mångfald. Ytterligare inventeringar och eventuella artskyddsutredningar kommer att utföras under vår-sommar 2024 och kommer att redovisas i nästa planskede.

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget preliminärt få en **måttlig negativ** konsekvens på naturmiljö och biologisk mångfald då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en liten negativ effekt.

Föreslagna åtgärder

- Gång- och cykelväg längs ekologiska korridorer anläggs förslagsvis med grus för att minimera påverkan på närliggande småvatten.
- Ekologiska korridorer planeras genom det planerade bostadsområdet för att bibehålla kontinuerlig ekologisk funktion.
- Buffertzoner från den exploaterade ytan till naturvärdesobjekt för att bibehålla den ekologiska funktionen av objekten.

- Vid åtgärder i det anslutande diket till Olstorpsån rekommenderas en naturvärdesinventering i vattendraget.
- För de planerade fördröjningsmagasin i exploateringsområdet är det bra om anläggs med en permanent vattenyta för att gynna den biologiska mångfalden.

Fågel

- Påverkan på fåglar kommer att utredas under våren-sommaren 2024 genom att en häckfågelinventering kommer att utföras under perioden mars-juni.

Fladdermöss

Projektering

- Så stor del som möjligt av befintliga skogsområden och lövtunnlar/trädkorridorer bör lämnas kvar eftersom dessa utgör viktiga livsmiljöer, spridningskorridorer och så kallade "stepping stones" (mindre separerade ytor av lämpliga habitat som kan nyttjas som spridningslänkar för en art) i landskapet. Framför allt bör träd och buskar som skapar strukturer för fladdermöss närmast vattensamlingar och fuktiga miljöer visas hänsyn liksom lövtunnlar och trädkorridorer som utgör viktiga spridningskorridorer för fladdermöss.
- Hålträd, äldre träd, grova träd och träd (även yngre träd) med karaktärer som sprickor och lös bark bör bevaras eftersom de kan utgöra lämpliga koloniplatser, viloplats eller övervintringsplatser för fladdermöss, särskilt på längre sikt.
- Fuktiga miljöer som områden med sumpskogskaraktär, bäckar, dammar och sjöar bidrar till en hög insektsproduktion i landskapet och utgör viktiga födosöksområden för fladdermöss. Samtliga vattenområden bör bevaras. Det är viktigt att hydrologin bevaras intakt så att vattenområden och deras svämplan inte dräneras (då detta kan få effekter på insektsproduktionen).
- Barriärer mellan viktiga livsmiljöer för fladdermöss måste undvikas. Barriärer kan utgöras av exempelvis ny belysning, gång- och cykelvägar, bilvägar och byggnader. Fragmentering av livsmiljöer genom barriärer medför att fladdermössen får svårt att förflytta sig mellan lämpliga boplatser och födosöksområden och att fladdermössen därmed får en sämre vitalitet.

Byggnation

- Eventuella hålträd och/eller äldre byggnader (exempelvis jordkällare) som kan utgöra bomiljöer för fladdermöss bör inför borttagande kontrolleras huruvida de fungerar som koloniplatser eller övervintringsplatser. Avverkning av träd och rivning av träbyggnader måste ske under vinterhalvåret för att minska risken att sabotera kolonier. Rivning av sten och betongbyggnader måste ske under sommarhalvåret för att minska risken att störa eller skada övervintrande fladdermöss.
- Avverkade hålträd kan fästas på yngre stammar av kvarvarande träd för att inte minska mängden boplatser i området. Hålträd bör dock alltid sparas om möjligt. Större koloniholkar ersätter inte hålträd, men kan sättas upp för att bidra till en ökad mängd potentiella boplatser inom ett område.
- Anläggande av trädkorridorer behöver noga planeras för att knyta samman naturområden för ökad spridningsmöjlighet för fladdermöss. Skogsområden och vattenområden är lämpliga att länka samman eftersom dessa kan utgöra bomiljöer och födosöksområden.
- Vid anläggande av dammar och vattendrag får vattnet ej belysas för att fladdermöss ska kunna nyttja dessa som födosöksområden eller bäckar som spridningslänkar.

Drift

- Undvik belysning i områden nära skogspartier (eftersom de kan utgöra viktiga födosöksområden eller boplatssområden för fladdermöss). Det gäller även spillbelysning från byggnader.
- Planera belysning så att inga potentiella boträd och spridningskorridorer belyses. Fladdermöss reagerar olika på ljus. Några arter påverkas mindre av barriäreffekter av belysning och andra påverkas starkt negativt. Alla fladdermusarter påverkas dock av ljus vid boplatser, spridningskorridorer och vid vattenspeglar. Det kan också vara olämpligt att belysa miljöer där arter av släktena *Barbastella*, *Myotis* och *Plecotus* förväntas finnas.
- Upprätta en belysningsplan som ett verktyg som både beaktar fladdermössens behov och människors behov.

Groddjur

- Säkerställ säkra groddjurspassager under vägar i området.
- Tidsrestriktioner för att inte påverka grodors lektid kommer att krävas vid breddning av diket öster om väg 102.
- Dagvattendammar bör skapas med flacka släntlutningar samt med buskage runt för att gynna lövgroda.
- Negativa respektive attraktiva spridningsvägar för groddjur kan skapas där man styr hur groddjur kan röra sig mellan olika miljöer.
- Stenmurar kan anläggas längs tomter i områdets södra del för att skapa nya övervintringsplatser.
- Informationsmaterial till boende med information om områdets värde för groddjur.
- Exploatera när groddjuren ligger i dvala för att minimera mortalitet.
- Artskyddsutredning för groddjur kan bli aktuellt.
Det vore fördelaktigt att genom en artskyddsutredning kartlägga groddjurens spridning (kvantitet samt stråk) mellan lämpliga habitat samt att förtydliga hur de ekologiska korridorerna och dagvattendammar bör utformas för att minimera mortalitet hos groddjuren.
- I nästa planskede när mer detaljer om blågröna stråk, dagvattenhantering och parkmiljöer ska arbetas fram är det lämpligt med en artskyddsutredning som modellerar olika planscenarier så att detaljplanen leder till positiva effekter för groddjuren.

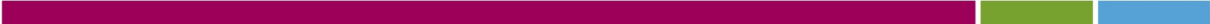
Nollalternativ – framskrivet nuläge

Befintligt landskap med dess befintliga grön- och blåstrukturer finns kvar. Åkermarken kan fortsatt vara en födosöksplats och häckningsplats för flera fågelarter men också andra djurgrupper jagar och lever i åkermarkerna. För andra djurarter som t.ex. groddjur kan åkermarken utgöra en barriär.

7.4 Friluftsliv och rekreation

Förutsättningar

Att vara ute i naturen har positiva effekter på både vår fysiska och psykiska hälsa och att medborgare ges möjlighet till friluftsliv ses som centralt i arbetet för en god folkhälsa. Vidare spelar friluftsliv också en viktig roll för vår förståelse för naturen och miljön (Naturvårdsverket, u.å.).

För utövandet av friluftsliv är tre grundläggande förutsättningar nödvändiga: tillgång, tillgänglighet och kvalitet. De naturområden som ligger nära bostaden, är lätt tillgängliga och har hög kvalitet har bäst förutsättningar för att främja friluftsliv i vardagen. Bostadsnära och tätortsnära natur är därför av stor vikt för att främja friluftsliv i vardagen (Naturvårdsverket 2023).

Hela planområdet omfattas av *riksintresse för rörligt friluftsliv* enligt miljöbalkens 4 kap, § 2, se Figur 21. Romeleåsen- och sjölandskapet har tack vare den varierade topografin och geologin, mindre intensiv mänsklig påverkan och det sydliga läget, mycket höga natur- och kulturmiljövärden bevarade i jämförelse med det omgivande öppna slättlandskap. Närheten till storstadsområdet i sydvästra Skåne gör därför att besöksstrycket är stort med över en halv miljon invånare inom tre mils omkrets. Området bidrar till en bättre folkhälsa samt skapar en del arbetstillfällen genom ekoturism bidra därmed också till en levande landsbygd. År 1975 utsågs Romeleås- och sjölandskapet till ett av 23 särskilt utpekade primära rekreatiomsområden. Dessa områden är av riksintresse på grund av sina höga natur- och kulturmiljövärden samt närhet till storstadsområden.

Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne är ett av de områden där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas. Riksintresset skall i så stor utsträckning som möjligt skyddas mot exploateringsföretag som kan skada värdena och regleras enligt miljöbalkens fjärde kapitel.

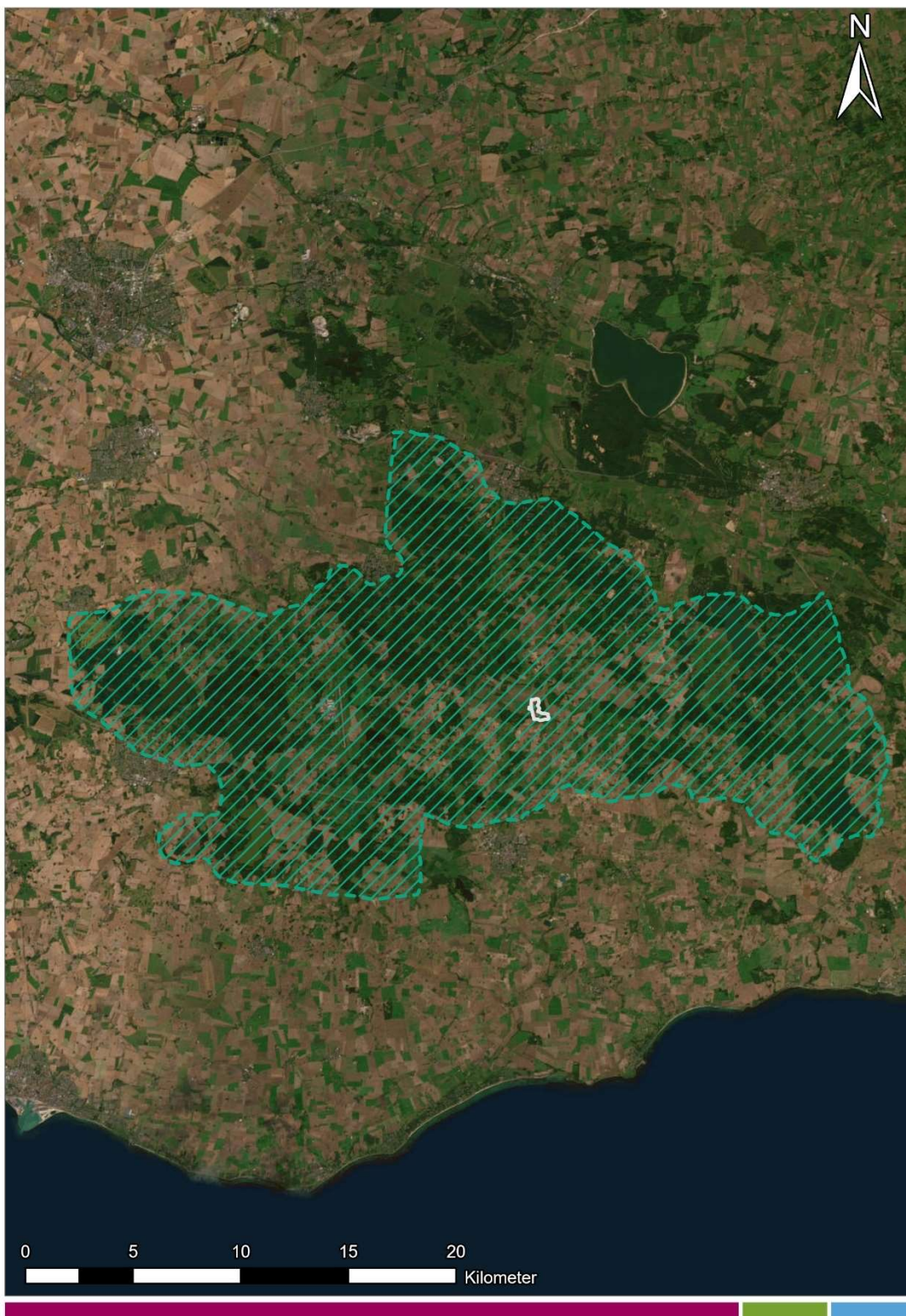
I Skurups ÖP 2035 (Skurups kommun, 2022) föreslår kommunen att markanvändning för området med riksintresse för rörligt friluftsliv i huvudsak ska vara natur och friluftsliv samt landsbygd, vilket anses vara i linje med riksintressets värden. Kommunen föreslår dock en viss möjlighet till ny bebyggelse i byarna Havberg, Janstorp och Slimminge (planområdet ligger ca 1 km norr om Janstorp). Kommunens ställningstagande är att föreslagen bebyggelse följer befintlig bystruktur och är vald med hänsyn till skogspartier, höjdskillnader, landskapsbild och intilliggande naturreservat och därmed inte utgör en negativ påverkan på riksintressets värden. Bebyggelse ska placeras så nära vägar som möjligt så att naturmiljöer bevaras. Det rörliga friluftslivet är viktigt i området och framför allt tillgängligheten till intilliggande naturreservat.

Vidare beskrivs i ÖP:n att kommunen vill tillgängliggöra mer natur genom exempelvis hårdgjorda grusgångar, spånger för rullstolar och barnvagnar, informationsskyltar, parkeringar toaletter så att fler får möjlighet att komma ut i naturen. Det beskrivs också att man vill utveckla Skåneleden, förslagsvis från Skurups tätort till Svaneholm och vidare upp till Häckeberga för att gynna friluftslivet.

Teckenförklaring:

 Riksintresse för rörligt friluftsliv

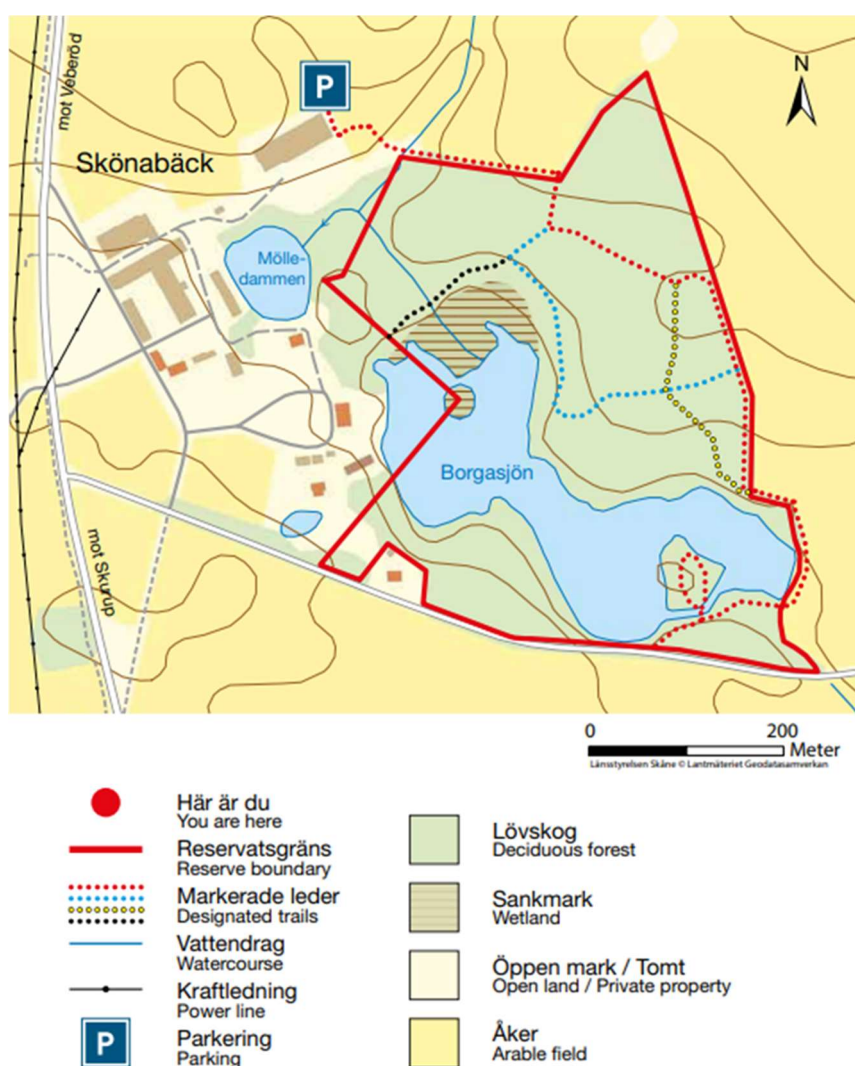
 Planområdesgräns

Figur 21 Kartan visar utbredning av riksintresse för rörligt friluftsliv i förhållande till planområdet.

Området kring Skönabäck har goda kvalitéer som friluftsområde, både genom det verksamheter som bedrivs på säteriet, för dess historia och genom de rekreativmöjligheter som Skönabäcks naturvårdsområde erbjuder.

Skönabäcks naturvårdsområde är beläget vid Romeleåsens sluttning, Öster om säteriet. Det består av ett 19 hektar stort område av lummig ädellövsskog runt Borgasjön. Skogen närmast sjön består av mycket gamla träd och har en parkliknande karaktär. Intill området finns två parkeringsplatser med informationsskyltar som guidar besökare in i området, det går även att resa kollektivt till reservatet med anropstrafik från Skurup. Genom området går flera utmärkta vandringsleder (se Figur 22). Området är särskilt attraktivt att besöka om våren när vårfloran är som finast och fågellivet som mest aktivt. 1,5 km nordväst om Skönabäck börjar Häckeberga naturreservat med goda förutsättningar för friluftsliv. Utöver vägnätet är jordbrukslandskapet svårtillgängligt för friluftslivet.

Figur 22. Kartan visar naturvårdsområdet Skönabäck med leder och parkering.

Markerna bedrivs vid Skönabäcks säteri idag som en hästverksamhet med ett hästrehabiliteringscenter, stall, ridbanor träningsbanor, ridstigar m.m. I skogen och markerna runt säteriet finns flera slingor som nyttjas för både uteritter och travträning. Åkermarkerna

brukas för växtodling och det finns även uthyrning av boenden. På anläggningen är även ett jaktlag och en fiskeklubb verksamma.

De vackra miljöerna runt säteriet med byggnader av olika funktion från olika tider bidrar till områdets attraktivitet som rekreationsområde och ger en kulturhistorisk inblick i hur en säterimiljö från 1800-talet ser ut, och även en förståelse för vilken storskalig och betydande verksamhet en sådan här gård var. Säteriet är av regionalt kulturhistoriskt värde med låga stensättningar från järnåldern. I närheten av Skönabäck finns även Smedrännan, som är en ravin med tillhörande bäck, som utgår uppifrån Romeleåsen och utmynnar i Borgasjön vid Skönabäck. Smedrännan är en viktig blågrön infrastruktur i odlingslandskapet och ett intressant rekreationsområde, men som idag är svårtillgängligt.

Påverkan och effekt av planförslaget

Den nya hotellverksamheten och de nya bostäderna gör att fler människor får möjligheten att bo och uppleva Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen. Fler får tillgång till området som sin närnatur och turister får möjlighet att uppleva landskapet. Det möjliggörs för en reguljär busslinje genom busshållplats vid det planerade torget vilket också ger möjlighet för en trygg hållplats för skolskjuts.

Boende i Skönabäck kommer att ha en stallverksamhet i närområdet och möjlighet att hålla häst nära hemmet utan att äga en gård blir möjligt för många.

En ökad aktivitet i området och en annan ljus- och bullerbild kan påverka dagens mer naturliga upplevelse av naturområdet.

Naturreservatet är inte besökanspassat idag då det främst är till för de naturvärden som finns i reservatet och inte för friluftslivet. Det finns inga planer på att förbättra tillgängligheten i reservatet även om området intill blir bebyggt. Ett ökat besöksstryck i reservatet skulle kunna påverka naturvärdena negativt och eventuellt kommer det finnas behov av att rikta besökare till vissa sträckor/områden för att minimera slitaget.

Området i Skönabäck med dess parker erbjuder också promenader i själva planområdet vilket också är önskvärt så att störning i naturreservatet minimeras.

Konsekvens av planförslaget

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **positiv konsekvens** för friluftslivet då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en positiv effekt. Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen tillgängliggörs för fler boende och även turister ges möjlighet att bo och uppleva området.

Föreslagna åtgärder

- För att öka tillgängligheten till Romeleåsen- och sjölandskapet från planområdet skulle en vandringsled eller cykelväg kunna uppföras från Skönabäck till Härkeberga. Då skulle tillgängligheten till Skåneleden förbättras.
- En anslutning till den nya delen av Skåneleden som planeras från Skurup via Svanholm.

Nollalternativ – framskrivet nuläge

Området är idag huvudsakligen anpassat för ridverksamhet. Inga planer finns att utveckla området mer för närboende eller för turister. Naturreservatet intill är inte tillgänglighetsanpassat för besökare. Nollalternativet bedöms få en **neutral konsekvens** för friluftslivet.

7.5 Vattenmiljö

Förutsättningar

Övergripande beskrivning

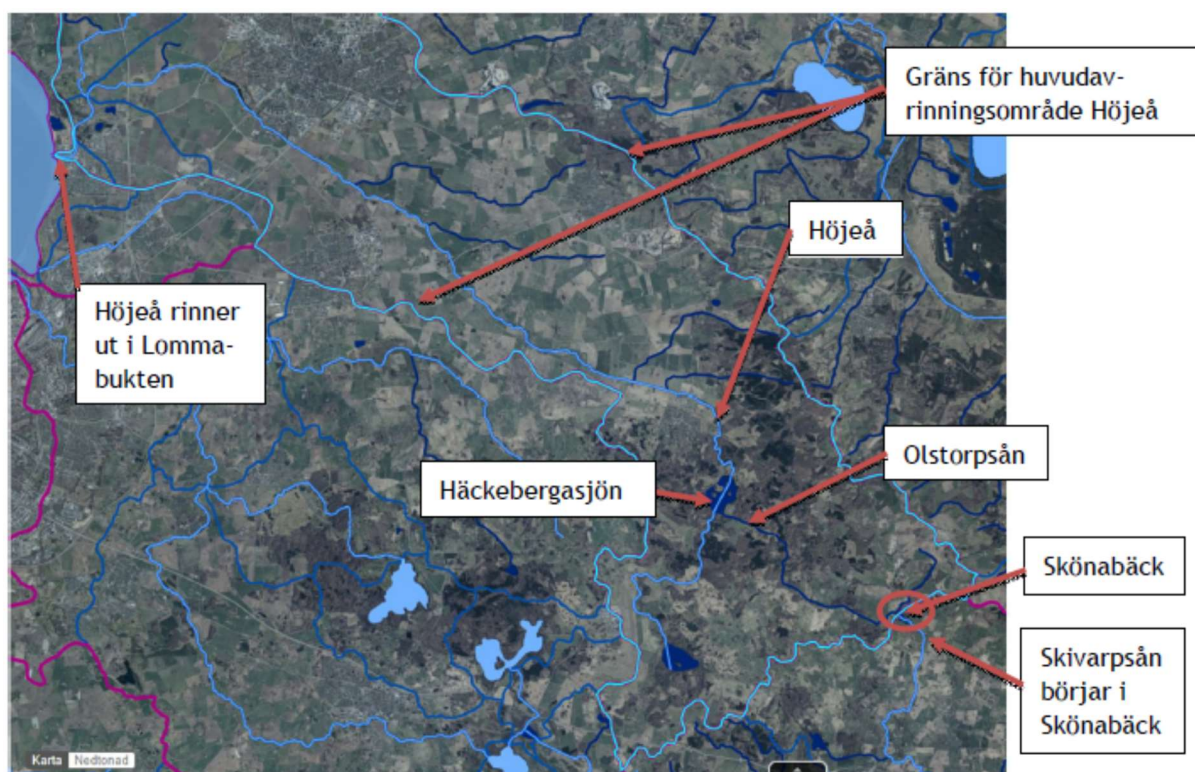
Planområdet består till största delen av åkermark, både odlad mark och hästhagar. Vägar och parkeringsytor inom området har grusbeläggning idag. Åkermarken är något kuperad och generellt lutar det från norr till söder. Det finns tre sjöar/dammar inom planområdet; Mölledammen, en del av Borgasjön samt ytterligare en mindre damm.

I nordöstra gränsen av detaljplansområdet går Olstorpsån som mynnar ut i Mölledammen. Ut från Mölledammen leds vattnet via en kulvert åt väster till en bäck som rinner under väg 102 och fortsätter västerut. Alldeles innan Olstorpsån når Mölledammen leds ett delflöde från bäcken in till Borgasjön. Borgasjön bildades i början av 1800-talet då bäcken dämades upp i en ravin. Därefter byggdes Skönabäcks säteri på fördämningsvallen. Delar av sjön ligger högre än omkringliggande mark. Skivarpsån startar i Borgasjön och rinner söderut och mynnar ut i havet vid Abbekås.

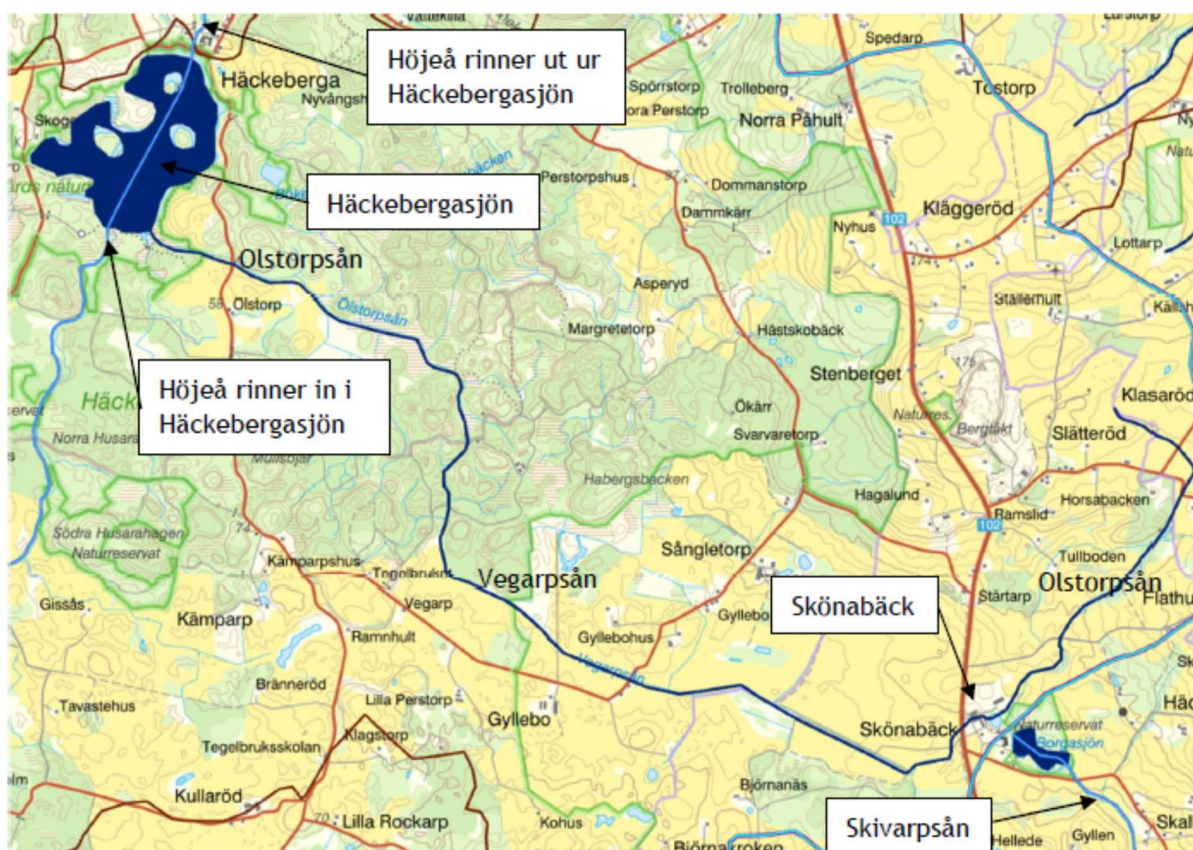
Söder om herrgården finns en mindre damm, som är anlagd för rekreativt syfte. Dammen har en förbindelse till Borgasjön och vattennivån regleras genom att öppna en ventil och tillföra vatten från Borgasjön. Det finns även en bräddledning om nivån i dammen blir för hög. Denna mynnar ut i ett dike, som ligger söder om dammen.

Avrinningsområde

Genom Skönabäck går en vattendelare, där en del rinner mot Lommabukten via Höje å och en del rinner till Skivarpsån som mynnar ut i Östersjön. När det gäller detaljplaneområdets ytvatten så rinner största delen mot Höje å via diken och kulvertar. Vattnet når först Vegarpsån som sedan rinner ut i Olstorpsån som mynnar ut i Häckebergasjön, se Figur 23. Från Häckebergasjön leder Höje å vattnet vidare norrut mot Lommabukten och Öresund.

Figur 23 Vattnets väg från Skönabäck till Lommabukten. (Envidan AB, 2024)

Figur 24 Vattnets väg från Skönabäck till Håckebergasjön, via Vegarsån och Olstorpsån. (Envidan AB, 2024)

Vattenförekomster och MKN

Miljökvalitetsnormerna för vatten är baserade på EU:s ramdirektiv för vatten. Direktivets bestämmelser anger att försämring av yt- och grundvattendrag inte får ske. Bestämmelserna är bindande för medlemsländerna. Miljökvalitetsnormerna ska användas av kommunen som verktyg i arbetet med prövning, tillsyn och planläggning.

Bedömning för ytvattenförekomster har sin grund i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten. Klassificeringen av ytvattenstatus utgår ifrån biologiska, fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorer.

Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter (SGU-FS 2023:2) om miljökvalitetsnormer för grundvatten syftar till att säkerställa att grundvattenförekomster har god status nu och i framtiden.

Håckebergasjön har en statusklassning i VISS men inga miljökvalitetsnormer. Statusklassningen säger att den ekologiska statusen är dålig på grund av höga halter av näringsämnen (fosfor och kväve). (Envidan AB, 2024)

Höje å Enligt VISS Vattenkartans vattenförekomster, ligger en del av planområdet inom huvudavrinningsområdet för Höje å. Höje å har statusklassningen otillfredsställande ekologisk status på grund av framför allt övergödning, men även höga halter av särskilda förorenade ämnen, nämligen ammoniak och nitrat. Vattenförekomsten har även dålig status vad gäller hydrologi och morfologi, eftersom ån är rensad och rätad. Miljökvalitetsnormen är att vattenförekomsten ska nå god ekologisk status 2027, avseende konnektivitet, morfologiska

förändringar, övergödning, nitrat och diflufenikan (VISS, beslut från 2023-05-02). Dock har jordbruket fått fram till 2033 på sig att minska läckaget av näringsämnen eftersom det är osäkert om det kan genomföras tillräckligt med åtgärder till år 2027. Den kemiska statusen uppnår ej god status på grund av för höga halter av polybromerade difenyletrar (PBDE) och kvicksilver. Miljökvalitetsnormen är att vattenförekomsten ska ha god kemisk ytvattenstatus med undantag i form av mindre stränga krav för PBDE och kvicksilver. De nuvarande halterna av PBDE och kvicksilver (december 2015) får dock inte öka (VISS, beslut från 2023-05-08). (Envidan AB, 2024)

Skivarpsån – Borgasjön (SE616049-135336) är en del av vattendraget Skivarpsån som mynnar ut i Östersjön vid Abbekås. Vattendraget har idag måttlig ekologisk status och kemisk status uppnår ej god. Kvalitetskrav är måttlig ekologisk status till 2033 och kemisk ytvattenstatus till år 2027, med tidsfrist för bromerad difenyleter samt kvicksilver och kvicksilverföreningar.

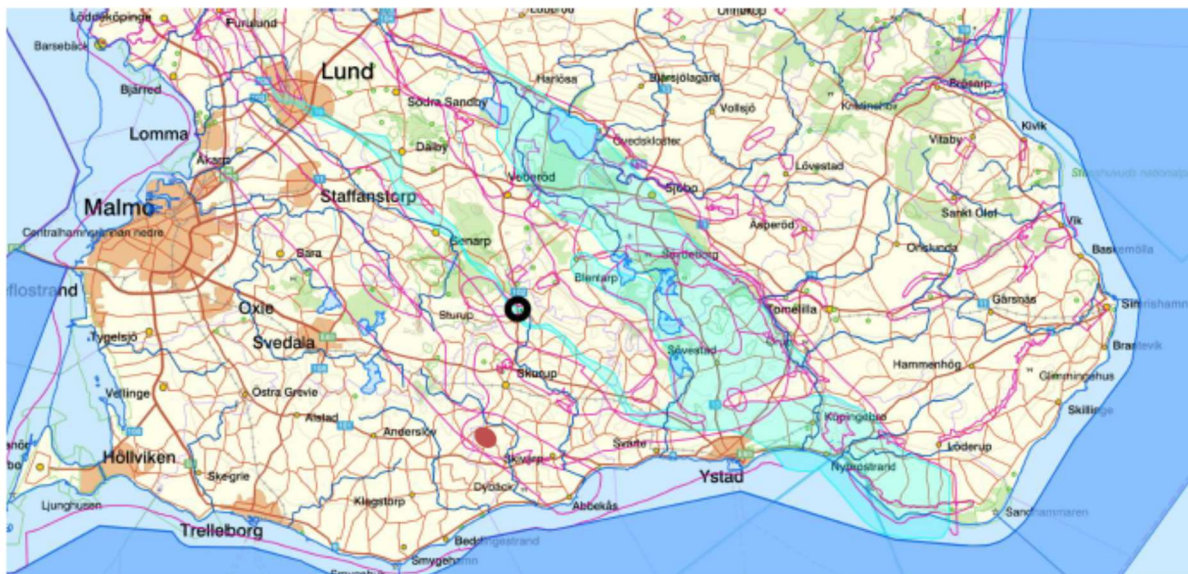
Skivarpsån har statusklassningen måttlig ekologisk status på grund av framför allt övergödning, men även höga halter särskilda förorenade ämnen, nämligen nitrat, diflufenikan och zink.

Vattenförekomsten har även dålig status vad gäller hydrologi och morfologi. Konnektiviteten i uppströms och nedströms riktning bedöms som god (VISS, 2024). Kvalitetskraven är att vattenförekomsten ska upprätthålla måttlig ekologisk status 2033. Det anses inte möjligt att nå god ekologisk status i vattenförekomsten utan att skada samhällsintresset jordbruk. Alla möjliga åtgärder för att minska belastningen från jordbruket behöver fortfarande genomföras då även det mindre stränga kravet innebär ett krav på viss förbättring av status för näringsämnen (VISS, beslut från 2023-05-02). Den kemiska statusen uppnår ej god status på grund av för höga halter av polybromerade difenyletrar (PBDE) och kvicksilver. Kvalitetskraven är att vattenförekomsten ska ha god kemisk ytvattenstatus till 2027 med undantag i form av mindre stränga krav för PBDE och kvicksilver. De nuvarande halterna av PBDE och kvicksilver (december 2015) får dock inte öka (VISS, beslut från 2023-05-02). (Envidan AB, 2024)

Grundvattenförekomster

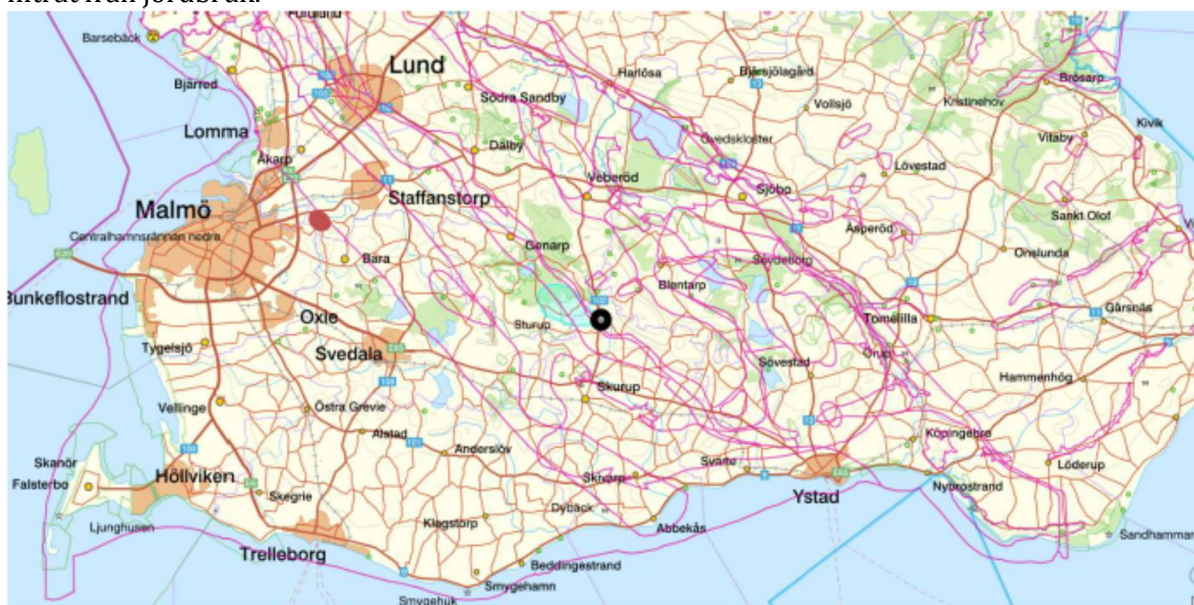
Planområdet ligger även ovanpå två grundvattenmagasin, Vombsänkan och ett grundvattenmagasin utan namn (magasinsidentitet 202200002).

Vombsänkan – Grundvattenmagasinet Vombsänkan är en sedimentär bergförekomst. Grundvattenförekomsten är klassad med god kvantitativ status och god kemisk status. Kvalitetskraven är att vattenförekomsten behåller god kemisk grundvattenstatus respektive god kvantitativ status. Från jordbruk finns det även risk för betydande påverkan av enskilda miljögifter som bekämpningsmedel klorpyralid och metamidron, samt näringsämningen som ammonium och nitrat.

Figur 25 Grundvattenförekomsten utan namn visas som cyanfärgat område, lokalisering på planområdet markerat med svart ring (bilden hämtad från Vattenkartan – VISS, 2023-05-08). (Envidan AB, 2024)

Grundvattenmagasin (magasinsidentitet 202200002) - Grundvattenmagasinet är en sand- och grusförekomst. Grundvattenförekomsten är klassad med god kvantitativ status och god kemisk status. Kvalitetskraven är att vattenförekomsten har god kemisk grundvattenstatus respektive god kvantitativ status. Grundvattenförekomsten har bedömts potentiell påverkan av läckage av nitrat från jordbruk.

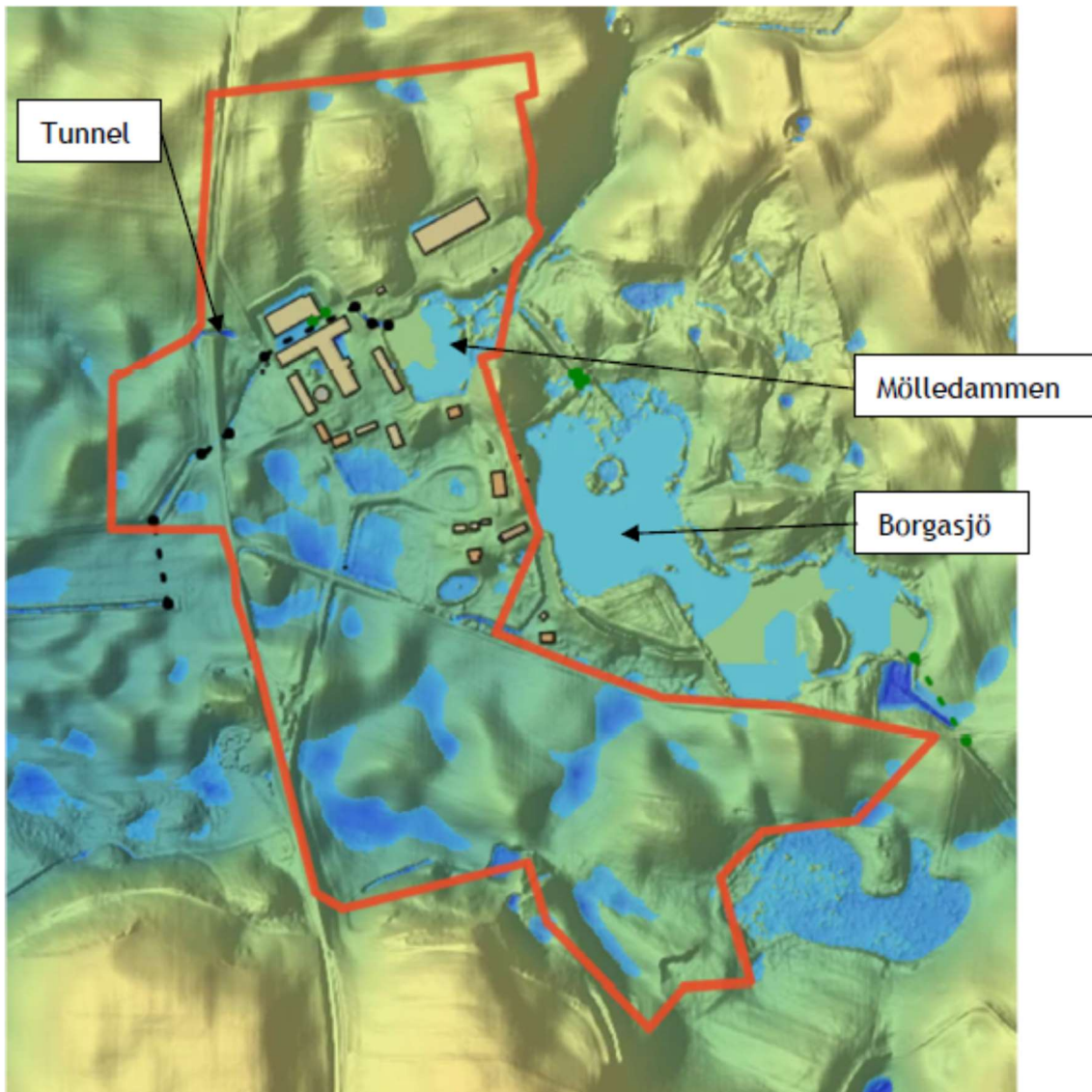

Figur 26 Grundvattenförekomsten utan namn visas som cyanfärgat område, lokalisering på planområdet markerat med svart ring (bilden hämtad från Vattenkartan – VISS, 2023-05-08). (Envidan AB, 2024)

Skyfallsanalys

En översiktlig skyfallsanalys och lågpunktskartering har gjorts i Scalgo Live (Envidan AB, 2024). Ett regn motsvarande ett 100-årsregn har analyserats för att visa var vatten ansamlas och huruvida det finns risk att planområdet översvämmas vid ett skyfall. Resultat av skyfallsmodellering av befintlig situation visas i Figur 27. Modellen visar på ytlig avrinning vid

6 h regnvaraktighet med 100 års återkomsttid och klimatfaktor 1,25 som motsvarar nederbörd på cirka 105 mm.

Figur 27 Blåa lågpunkter vid 105 mm regn. Röd linje visar ungefärlig detaljplanegräns. (Envidan AB, 2024)

Dikningsföretag

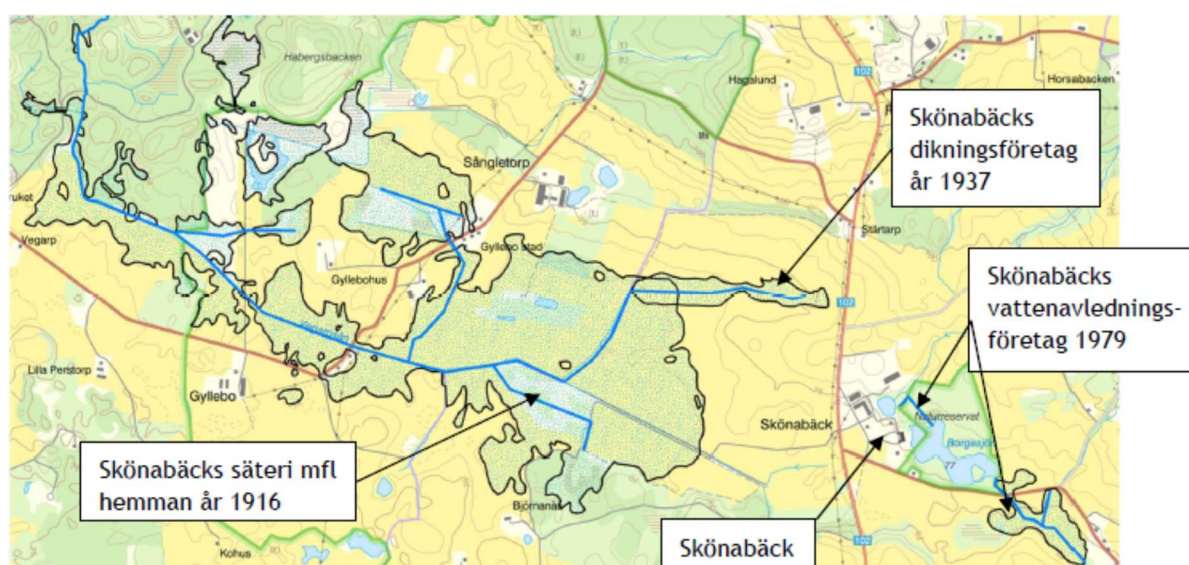
Det finns tre dikningsföretag i närheten av området. Dock ingår inte planområdet direkt i någon av dikningsföretagen eller dess båtnadsområde. Det kan ändå spela roll för hur mycket dagvatten som området bör släppa ut och därmed avgör det hur stor volym som behövs fördröjas inne på området.

Dikningsföretagen heter "Skönabäcks vattenavledningsföretag år 1979", "Skönabäcks dikningsföretag år 1937" och "Skönabäcks säteri m.fl. hemman år 1916", se Figur 8. Där anges båtnadsområde för dikningsföretagen. Båtnadsområdet är det område som gynnas ekonomiskt av dikningsföretagen, alltså avvattnas för att förbättra möjligheterna till jordbruk. "Skönabäcks vattenavledningsföretag år 1979" är ett mindre vattenavledningsföretag och är knutet till Borgasjön och den nordligaste delen av Skivarpsån. Det styr också fördelningen av flödet till Borgasjön och Mölledammen från Olstorpsån som kommer ifrån nordost. Detta i sin tur styr flödet till Skivarpsån och Vegarpsån. Man vill inte ha för mycket vatten i dikningsföretaget med

hänsyn till risken för översvämning, samtidigt finns det ett behov av vatten eftersom man använder det till bevattning. Enligt "Skönabäcks vattenavledningsföretag år 1979" framgår det att flödet 1,5 l/s*ha ska delas lika mellan Mölledammen och Borgasjön. Alltså fördelas Olstorpås vattenflöde lika till respektive vattensamling.

Flödesfördelningen mellan Borgasjön och Mölledammen har nyligen återställts eftersom det samlas sediment vid inloppet till Borgasjön, vilket begränsat flödet till sjön. Numera är det en ungefärlig jämn fördelning av flödet mellan Borgasjön och Mölledammen. "Skönabäcks säteri m.fl. hemman år 1916" är ett stort och omfattande dikningsföretag väster om detaljplaneområdet som är en del av Vegarpsån. I en genomgång av dikningsföretagets handlingar anges det ett dimensionerande flöde på 0,7 l/s*ha över en yta på 2100 ha. Detta ger ett totalt flöde på 1,47 m³/s.

"Skönabäcks dikningsföretag år 1937" leder till "Skönabäcks säteri m.fl. hemman år 1916". Enligt "Skönabäcks dikningsföretag år 1937" handling så anges att ledningarna är dimensionerade för ett flöde på 1 l/s*ha utan uppdamning. (Envidan AB, 2024)

Figur 28 Tre dikningsföretag "Skönabäcks vattenavledningsföretag 1979", "Skönabäcks dikningsföretag år 1937" och "Skönabäcks säteri m.fl. hemman år 1916" med tillhörande båtnadsområden. (Envidan AB, 2024)

Dagvattenhantering

En VA-utredning har utförts av Envidan AB (Envidan AB, 2024) (Bilaga 7) i samband med framtagandet av planförslaget.

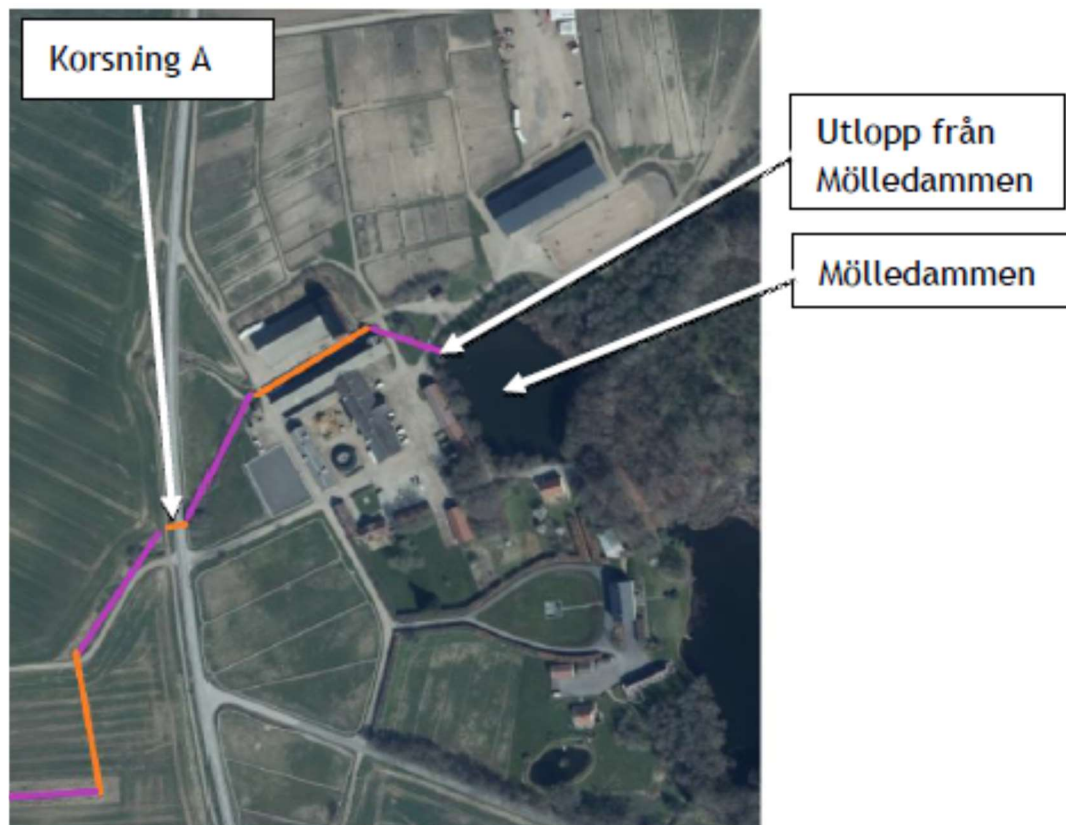
Det finns inget kommunalt dagvattensystem i närheten av platsen. Detaljplaneområdet har idag olika typer av användningsområden, därför hanteras dagvattnet på olika sätt. I området finns Mölledammen och utloppet bildar en bäck som delvis är kulverterad inom området, se Figur 29. Bäckens går sedan vidare västerut under väg 102, som går vidare i dikningsföretaget "Skönabäcks säteri m.fl. hemman år 1916".

Inne på området finns det dagvattenbrunnar med tillhörande ledningar som går dels till trekammarbrunnar, dels till bäcken och dels till kulverten. Ingen fördröjning finns av dagvattnet idag. Området har endast grus som beläggning på vägar och parkeringsytor, vilket har en bättre infiltrationsmöjlighet än en ev. framtida asfaltbeläggning.

Platsen ska inte ha några kända översvämning- eller dagvattenproblem. Till Mölledammen rinner det vatten från Olstorpån, därför finns det ett ständigt vattenflöde genom detaljplaneområdet oavsett om det har regnat eller inte. Utloppet består av ett överfall som styr

nivån i Mölledammen. Sedan leds vattnet in i en betongtrumma med dimension 800 mm med en kapacitet på ca 1100 l/s.

Under väg 102 går tre dagvattenledningar, se Figur 29 och Figur 10. Korsning A under väg 102 är en betongledning med dimension 1200 mm med en kapacitet på ca 4600 l/s, se Figur 29.

Figur 29 Foto över Skönabäck idag, hämtat från Google maps 2023-08-22. Bilden visar Olstorpsåns väg genom Skönabäck. Lila linje visar öppen bäck och orange linje anger sträckan där bäcken är lagd i ledning. Korsning A för dagvatten att passera under väg 102. (Envidan AB, 2024)

Åkermarken söder om Skönabäck är dränerad. I den västra delen av åkern leds åkerdräneringarna till Olstorpsån medan åkerdräneringarna i den östra delen av åkern leds till Skivarpsån. Exploateringsområdet ligger till största delen inom Olstorpsåns avrinningsområde. Det är endast ca 1 ha av framtida bebyggelse längst i öster som är inom Skivarpsåns avrinningsområde. För att dräneringsvattnet ska nå Olstorpsån finns två ledningsdragningar under väg 102, se Figur 10. Korsning B under väg 102 är en betongledning med dimension 450 mm och kapaciteten ca 280 l/s. Dock övergår ledningen till en ledning med dimension 225 mm med en kapacitet på ca 30 l/s innan den mynnar ut i Olstorpsån. Korsning C under väg 102 är en betongledning med dimension 225 mm med en kapacitet på ca 40 l/s under väg 102. Slutligen mynnar även den ledningen ut i Olstorpsån.

Figur 30 Dräneringsvatten från åkern leds västerut till Olstorpsån via två olika korsningar under väg 102. Orange linje anger kulverterad sträckning. Svarta cirklar visar synliga brunnar i ungefärligt läge. (Envidan AB, 2024)

Påverkan och effekt av planförslaget

Dagvattenhantering och MKN

Dagvattnet leds idag till Olstorpsån som rinner genom området. Olstorpsån ingår inte i något dikningsföretag eller något båtnadsområde i Skönabäck, men längre nedströms blir det ett dikningsföretag. Med den ökade exploateringsgraden ökar även mängden dagvatten från området. Olika dagvattenlösningar har tagits fram för området som delats in i fyra avrinningsområden med separata lösningar, se Figur 31 och Figur 32.

Hotelldelen delas in i två avrinningsområden, den norra och södra delen, se Figur 31.

Dagvatten från vägytor inom den norra delen av hotelldelen föreslås ledas i gräsbevuxna vägdiken och sedan vidare i ledning till Olstorpsån. I vägdiket blir det en viss fördröjning och även rening av dagvattnet. En stor parkering planeras och där finns ett behov av en oljeavskiljare, för att inte riskera att påverka Olstorpsån negativt vid händelse av ett oljeläckage. På östra sidan av väg 102 utgörs Olstorpsån av ett dike idag. Det är föreslaget att diket breddas för att få större magasinvolym. Eftersom trumman under väg 102 har stor kapacitet och inte ger någon fördröjande effekt på dagvattnet, föreslås att man trappar vattenytan på magasinet, för att ha en permanent vattenspegel på platsen. På detta sätt sänks även hastigheten på vattnet vilket främjar reningen av dagvattnet.

På västra sidan av väg 102 fortsätter Olstorpsån nedströms som dike en bit innan den övergår till en betongledning med dimension 700 mm och kapaciteten ca 800 l/s. Blir flödet större än så kommer det behövas plats för vattnet att dämna på, därför föreslås att diket kompletteras med en översvämningssyta.

Viktigt att ha med sig att det vatten som kommer uppströms inte endast kommer från detaljplaneområdet, utan även från Mölledammen. Envidan har i denna utredning föreslagit att begränsa utloppsflödet från detta avrinningsområde till kapaciteten för vad 700-ledningen klarar av, vilket är ca 800 l/s. Det får inte strypas för mycket, för Mölledammens vatten måste kunna passera genom området obehindrat.

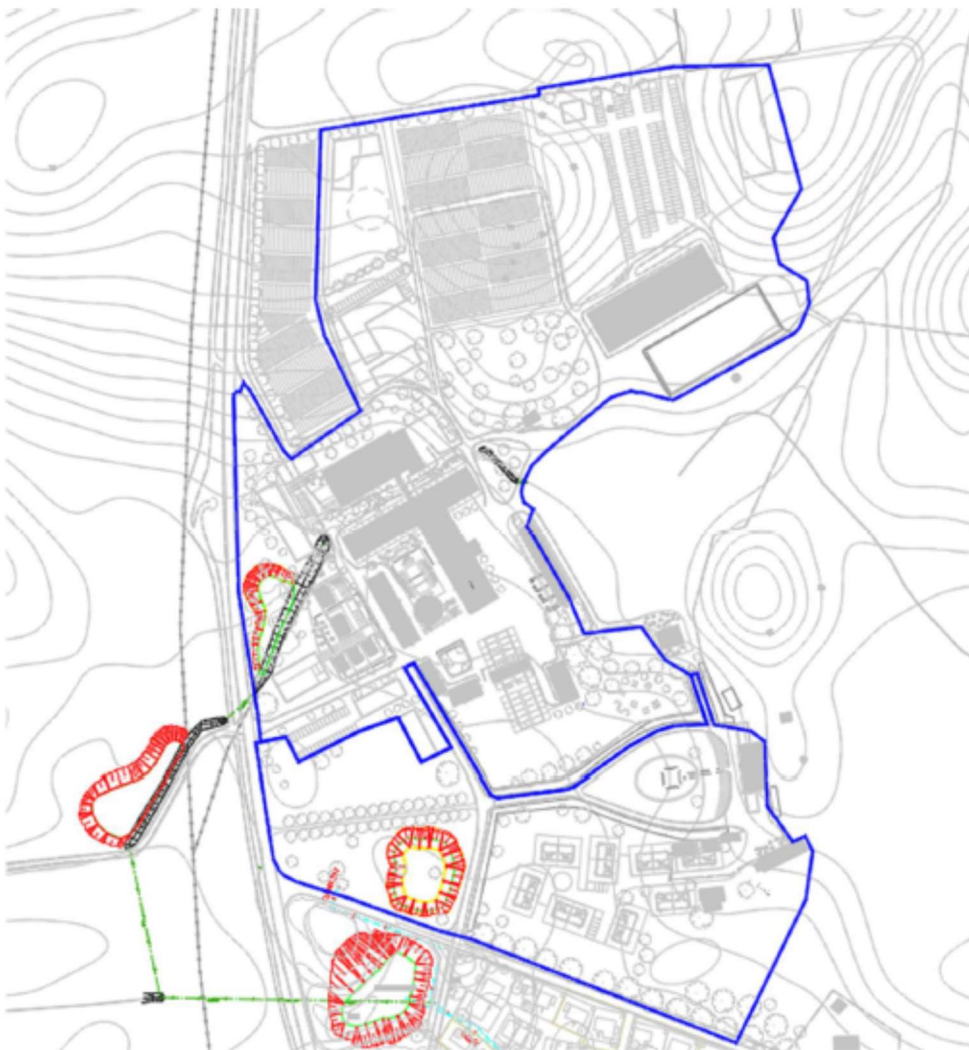
Den södra delen av hotellområdet består av befintliga byggnader, inklusive herrgårdsbyggnaden och föreslaget +55-boende. Södra delens dagvatten föreslås fördröjas i ett magasin som placeras i nytt parkområde, se Figur 31.

Bostadsområdet delas också in i två avrinningsområden, ett nordligt och ett sydligt, se Figur 32. Då exploateringsområdet söder om hotelldelen kommer att anläggas på enbart åkermark innebär det att hårdgörningsgraden ökar markant på området.

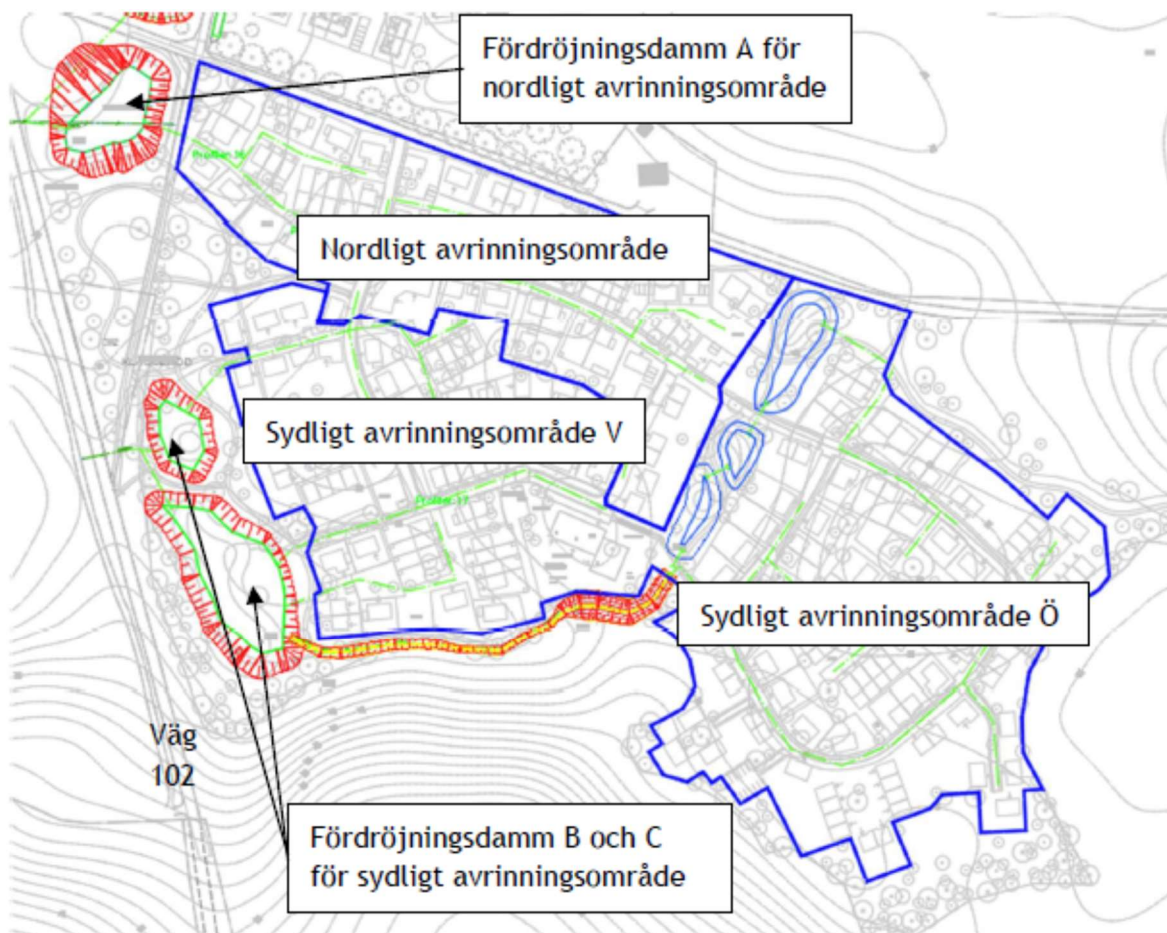
Dagvatten kommer att samlas upp i dagvattenbrunnar i gator och i serviser från bebyggelsen och ledas i ledningar till fördröjningsmagasin med kapacitet att fördröja regn med till och med 20 års återkomsttid.

Det planeras för fördröjning av dagvatten i dammar i väster, längs väg 102, för att minska påverkan på Olstorpsån, se Figur 32.

I exploateringsområdet föreslås tre fördröjningsmagasin med lite olika förutsättningar men gemensamt är att de är ritade med släntlutning 1:5 samt att de är ritade utan en permanent vattenyta, alltså magasinerna kommer var utan vatten då det inte har regnat. Grundvattenmätningar pågår för att utreda möjligheten till en permanent vattenyta som kan vara mer estetiskt tilltalande men också bidra till att dagvattnet blir bättre renat.

Figur 31 Principlösning för hotelldelens två avrinningsområden, norra och södra delen, markerad med blå linje. Röda magasin är föreslagna dagvattenanläggningar. (Envidan AB, 2024)

Figur 32 Två blå avrinningsområden inom exploateringsområdet samt tillhörande fördröjningsdammar. (Envidan AB, 2024)

Föroreningsberäkningar har utförts för befintliga och framtida förhållanden och har utförts med hjälp av StormTac (version 24.1.2), (Envidan AB, 2024). Det är ett webbaserat verktyg för beräkning av föroreningstransport och dimensionering av dagvattenanläggningar. StormTac innehåller schablonvärden för dagvattnets föroreningsinnehåll utifrån olika markanvändning. I detta fall används en årsmedelnederbörd om 700 mm/år.

De ämnen som har studerats i StormTac är 10 standardämnen eftersom dessa ämnen finns det mest underlagsdata i StormTac. Ämnen är fosfor (P), kväve (N), bly (Pb), koppar (Cu), zink (Zn), kadmium (Cd), krom (Cr), nickel (Ni), suspenderade substanser (SS) och bens(a)pyren (BaP). Sedan tillkommer ytterligare tre ämnen, kvicksilver (Hg), oljeindex och Fluoranten (FLOU). För metaller och näringsämnen avses alltid totalhalter. StormTac är inte ett exakt beräkningsprogram utan det ska användas för att ge en generell bild av hur föroreningsituationen förändras på grund av ändrad markanvändning. Antaganden om framtida marktperer och markanvändning inom utredningsområdet påverkar beräkningsresultatet.

Skurup har inga lokala riktvärden att använda sig av utan Envidan utgår från NSVA:s riktvärden för tillåten föroreningshalt i dagvatten. Riktvärdena är inga krav utan ska användas som något att sträva mot.

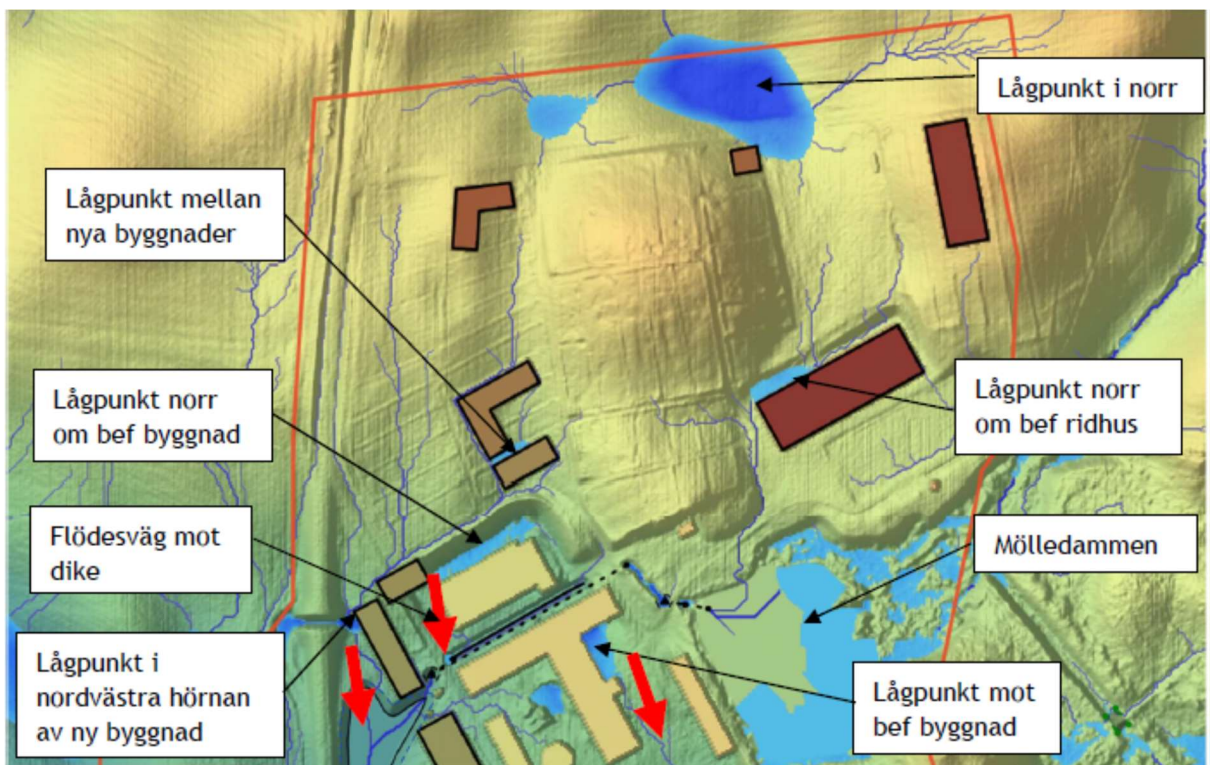
De beräknade föroreningshalterna håller sig inom riktvärdena för samtliga avrinningsområden. Där det idag är jordbruksmark kommer halten av kvicksilver, bens(a)pyren och nickel att öka.

Kvicksilver är förbjudet i Sverige därför kommer det mesta av det kvicksilver som faller ner på svensk mark från andra länder. Förbränning av kol och andra fossila bränslen är en stor källa till utsläpp av kvicksilver till luften globalt. Bens(a)pyren kommer till 90% från småskalig vedeldning. Nickel används mycket i legeringsmedel för sin goda motståndskraft mot rost och används därför mest till framställning av rostfritt stål, men finns även i uppladdningsbara batterier, verktyg och nycklar.

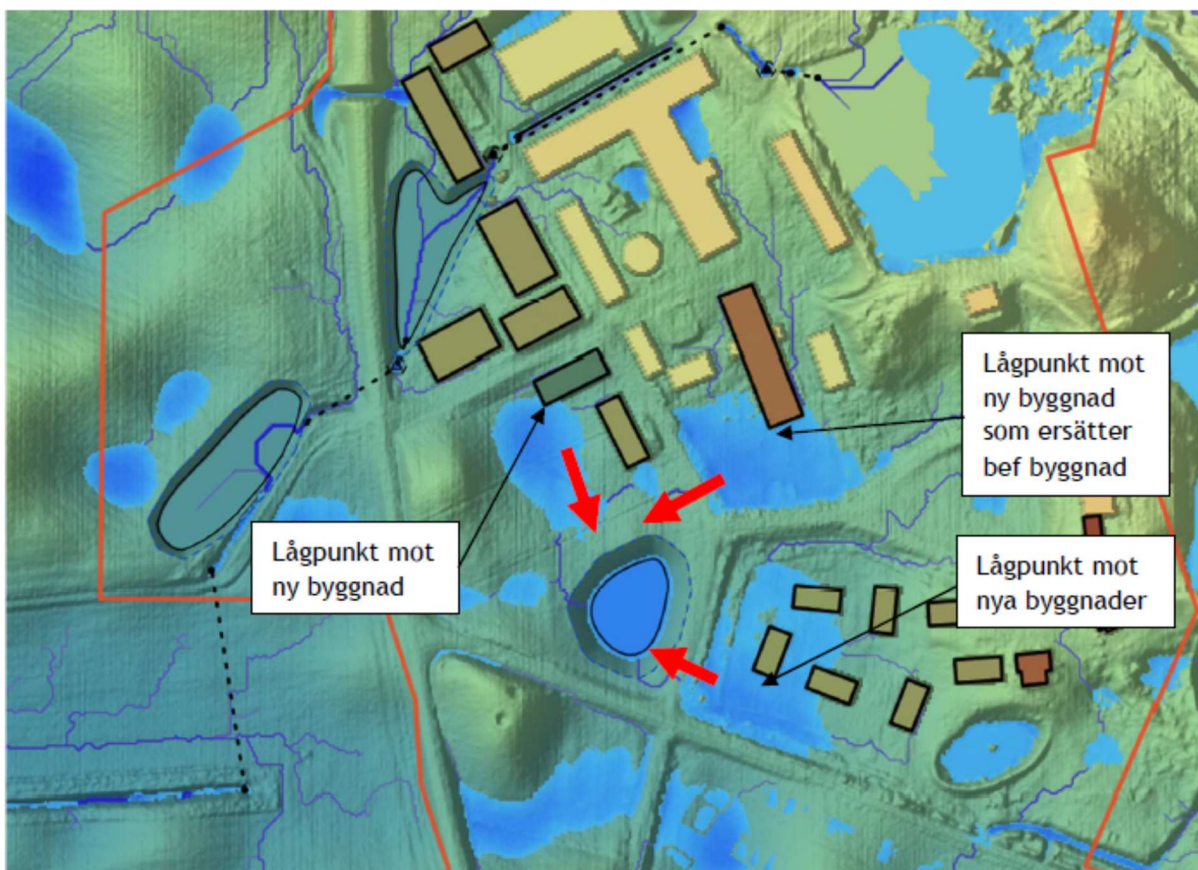
Jordbruksmarken bidrar idag med höga föroreningshalter som överstiger riktvärdena enligt StormTacs beräkningarna. Höje å har otillfredsställande kemisk status på grund av övergödning. Med en ändrad markanvändning och rening minskar halten kväve och fosfor. StormTac-beräkningarna visar på att de flesta ämnena kommer att minska. Samtliga föreslagna dagvattenåtgärder inte är medtagna vid föroreningsberäkningarna och om dessa läggs till, så ökar reningsgraden ytterligare. Skulle dagvattenmagasinen anläggas som torrdamm, utan en permanent vattenyta, kommer reningsgraden att minska.

Skyfallshantering

Vid det norra området, hotellområdet, är det kuperat och där det finns befintliga byggnader är det svårt att ändra höjdsättning i någon större utsträckning. Vid ett skyfall kommer det rinna vatten från de högre områdena mot de lägre. Det innebär att det krävs åtgärder på en del platser. I den allra nordligaste delen av detaljplanen finns en lågpunkt, där planeras en vändplats samt en mindre byggnad. Viktigt att se över höjdsättningen så vattnet hamnar på rätt plats. Vid befintligt ridhus samlas även vatten längs norra sidan. Här behöver marken justeras så den lutar ifrån byggnaden och inte mot byggnaden.

Figur 33 Den norra delen av hotellområdet vid ett skyfall med 105 mm regn. Bild från Scalgo Live. Röd pil visar ny flödesväg. Orange linje anger ungefärlig detaljplanegräns. (Envidan AB, 2024)

Figur 34 Den södra delen av hotellområdet vid ett skyfall med 105 mm regn. Bild från Scalgo Live. Röd pil visar ny flödesväg. Orange linje anger ungefärlig detaljplanegräns.

Området behöver höjjusteras för att skyfallshanteringen ska fungera. Lågpunktskarteringen i Scalgo visar på lågpunkter där vattnet samlas vid skyfall. Speciellt tydligt är det när det gäller det nya bostadsområdet som idag är jordbruksmark. Det går inte att placera hus i dessa lågpunkter. För att få en fungerande skyfallshandtering måste topparna sänkas och dalarna fyllas, detta för att få ett fall ner mot magasinerna eller översvämningssytan. Det är alltså viktigt att ha en höjdsättning där skyfallsvattnet får en kontrollerad väg utan att skada bebyggelsen. Gatan ska ligga lägst och vara skyfallsvägen, tomterna högre och nivån på färdigt golv allra högst. När det gäller befintlig bebyggelse behöver vissa platser kring byggnaderna justeras för att få fall ifrån byggnaden i stället för mot byggnaden.

Dikesföretagen

Dikesföretagen bedöms ej behöva omprövas enligt de förslag som föreslås i dagvattenutredningen (Envidan AB, 2024).

Konsekvens av planförslaget

Planförslaget bedöms bidra till att miljö kvalitetsnormerna kan innehållas då en förändrad markanvändning bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å.

Sammanfattningsvis bedöms därför planförslaget få en **positiv konsekvens** på ytvattenmiljöerna.

Anpassning avseende påverkan från skyfall har gjorts enligt rekommendationerna i VA-utredningen.

Föreslagna åtgärder

- Grundvattenmätning och utredning om vattenmagasinen kan hålla en permanent vattenyta. En permanent vattenyta är att föredra ur reningssynpunkt, biologiska mångfalden och klimatpåverkan.
- Tre befintliga dagvattenkorsningar under väg 102 bör filmas innan projektering för att säkerställa skicket på ledningarna. Detta gäller även ledningssträckan nedströms fram till Olstorpsån.
- Höjdsättningen av hela området, speciellt exploateringsområdet, bör göras i tidigt skede för att säkerställa skyfallshanteringen och att VA-ledningar får tillräcklig täckning utan att behöva placeras för djupt. Detta påverkar även massbalansen eftersom masshantering är en kostsam hantering i anläggningsskedet.
- Vattenmodellen som Envidan utför på uppdrag av Skurups kommun ska slutföras, därmed går det att säga mer om vilka förutsättningar som gäller för vattenförsörjningen för Skönabäck.
- Anmälan/tillståndsansökan vattenverksamhet samt dispens för generellt biotopskydd kommer sannolikt att behövas för att bygga om Olstorpsån på två ställen, både öster och väster om väg 102, samt diket vid södra detaljplanegränsen.
- En undersökning av naturvärdena i vattendragen som byggs om bör utföras i samband med en anmälan vattenverksamhet och dispensansökan.
- Säkerställa att grundvattennivån i naturvärdesobjekt 4 bibehålls och att schaktning sker med försiktighet så att ej naturvärdena påverkas.

Nollalternativ – framskrivet nuläge

Jordbruksmark kommer fortsatt att bedrivas vilket ger en ökad näringspåverkan på både yt- och grundvatten. Detta bidrar inte till att förbättra möjligheten att miljö kvalitetsnormerna uppnås för Höje å och Skivarpsån. Sammantaget bedöms nollalternativet få en **måttlig negativ** konsekvens.

7.6 Klimatpåverkan

Förutsättningar

Klimatförändringen och politiska ställningstaganden

Klimatfrågorna är ett av de allmänna intressen som kommunen enligt plan- och bygglagen ska ta hänsyn till vid planläggning.

Riksdagens vision är att år 2050 nå nettonollutsläpp av växthusgaser. Genom Parisavtalet har EU gjort ett gemensamt åtagande om att senast 2030 minska växthusgasutsläppen från hela EU-ekonomin med minst 40 procent jämfört med 1990.

Utsläpp av växthusgaser till atmosfären orsakade av mänsklig aktivitet har lett till att jordens klimat har blivit allt varmare. I Sverige är utmaningen att minska utsläppen av växthusgaser störst inom transportsektorn, jordbruket och basindustrin. Av dessa är det framför allt transportsektorns utsläpp som går att påverka genom planläggning.

En kraftig minskning av användandet av fossila bränslen har inneburit att utsläppen av växthusgaser från uppvärmning i bostäder och lokaler i Sverige har minskat med 90 procent sedan 1990. Klimatbelastningen från byggprocessen och produktionen av byggmaterial är fortfarande betydande. (Boverket, 2023)

De skånska växthusgasutsläppen minskade med 37 procent mellan åren 1990 och 2018, främst tack vare halverade utsläpp från industrin och utfasning av fossil uppvärmning.

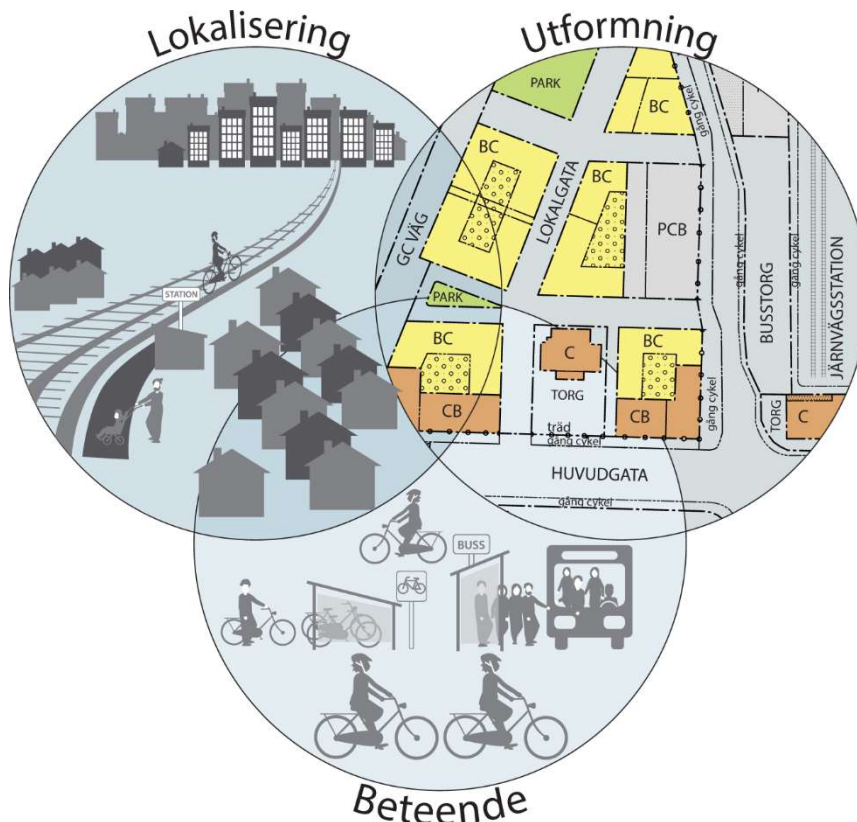
Minskningen har under senare år stannat av och takten måste flerdubblas de kommande åren för att Skåne ska nå sitt mål om 80 procent lägre utsläpp 2030 jämfört med 1990. (Länsstyrelsen i Skåne, 2023)

En klimatsmart planering bidrar till en struktur som gör att människor har nära till arbetsplatser, samhällsservice, fritidsanläggningar och handel, så att de väljer att gå, cykla och åka kollektivt hellre än att ta bilen. Att minska klimatpåverkan handlar också om att ta till vara naturens förmåga att ta upp koldioxid. Detta kan göras genom att planlägga för att utöka skogsområden, lummiga parker, våtmarker och sjöar som fungerar kolsänkor. (Boverket, 2023)

Detaljplanens klimatpåverkan beror på hur väl denna aspekt beaktas i planering och beslutsfattande av bland annat infrastruktur, energiförsörjning och resurshushållning.

Lokalisering och utformningen av den enskilda detaljplanen har stor betydelse för planens klimatpåverkan. I planen kan välplacerade och trygga cykelparkeringar och busshållplatser regleras, orienteringen av byggnaderna kan optimeras för solceller.

Detaljplanen reglerar inte människors beteende, men kan skapa förutsättningar för och främja ett klimatsmart beteende. Val av byggmaterial i byggnaders stomme går inte att reglera genom bestämmelser i en detaljplan men kommunen kan informera, ta fram vägledningar, ställa krav i upphandlingar etc. Lokalisering och hur trafikinfrastrukturen är planerad är av avgörande betydelse för en detaljplans klimatpåverkan. Se illustrationen i Figur 35.

Figur 35 Illustrationen visar faktorer som tillsammans kan skapa förutsättningar för minskad klimatpåverkan. Dessa är lokalisering, utformning samt beteende. Källa: (Boverket, 2023)

I många fall behöver planer också anpassas för att långsiktigt kunna möta klimatförändringens effekter höjd havsvattenivå, skyfall, värmeböljor, långvarig torka, översvämning med mera.

Denna MKB har avgränsats till att hantera aspekten klimatpåverkan samt hanteringen av skyfall som hanteras i kapitel 7.5.

Påverkan och effekt av planförslaget

En ny tätort ute på landsbygden innebär att fler människor riskerar att bli mer beroende av bilen för att ta sig till jobb, skola, fritidsaktivitet, handla mat, gå till vårdcentralen eller utnyttja social service. Det är av stor vikt att möta upp bilbehovet med bra anslutningar med kollektivtrafik och att så många funktioner som möjligt finns i närmiljön.

I Skönabäck är målet att de som arbetar på anläggningen också ska vilja bo på platsen och på så sätt få nära till sitt jobb. En förskola planeras i området liksom en ny busshållplats.

I Sverige står inrikes transporter, och då framförallt vägtrafiken, för ungefär en tredjedel av de svenska utsläppen av växthusgaser. I vilken mån de boende inom ett område väljer gång, cykel och offentliga kommunikationer eller den egna bilen går att påverka såväl genom ett områdes lokalisering som genom dess utformning.

I dagsläget finns endast anropsstyrd kollektivtrafik i området. Resan måste beställas minst två timmar i förväg, vid beställning av tidig morgontur ska turen beställas dagen innan. På grund av den framförhållning som krävs för att kunna resa med kollektivtrafik är det troligt att många som bor i trakten reser med bil. Antingen till Skurup där anslutning med tåg finns till större orter, eller med bil till andra orter. I Skurup finns pendlarparkeringsplatser i anslutning till tågstationen, och även laddstolpe för elbil.

Planförslaget ger förutsättning för en ny busshållplats. Placeringen har medvetet lagts mitt mellan hotellet, handelsträdgården samt bostadsområdet. Det här möjliggör en framtida kollektivtrafikförsörjning som inte finns idag. Kontakter har initierats mellan Skurups kommun och Skånetrafiken för att lägga grunden för en framtida trafikering vid kommande upphandlingsperioder. För hotellverksamheten underlättar en kollektivtrafikhållplats mycket vid rekrytering då många inom serviceindustrin är unga och flera saknar körkort. För bostadsområdet är det ett stort plus för att minska andel transporter med bil. För barn upp till 6 år kommer det finnas förskola inom området, hållplatsläget kan även nyttjas för skolskjuts.

Det skulle kunna innebära ett minskat bilberoende för de boende i Skönabäck förutsatt att turtätheten blir tillfredsställande. En fast busslinje skulle även bli en förbättring för de som idag redan bor längs sträckan.

I dagsläget finns inga cykelvägar mellan Skönabäck och till omkringliggande orter. Mellan Skönabäck och Skurup är det ca 7 km och cykelpendling till arbete/skola/kollektivtrafik skulle vara möjlig om en gång- och cykelväg byggdes. Någon sådan planeras dock inte just nu.

Detaljplanen kommer ge nya möjligheter till att både bo och arbeta i Skönabäck. Nya arbetsplatser som tillkommer med detaljplanen är arbete vid den nya förskolan, handelsträdgården, butiker, lanthandel, cafét eller vid hotell och konferensanläggningen. Att möjligheten ges att både bo och arbeta i Skönabäck är positivt då arbetsresor kan minska. Andra arbetsgivare i närområdet är exempelvis Sydsten, Sångletorp, Swerock, Brodda Stuteri, Håckeberga Säteri, Romeleåsens Golfklubb eller mataffären i Blentarp.

Den största möjligheten att påverka en bebyggelses klimatpåverkan är i samband med lokaliseringen av bebyggelsen. Dessa överväganden sker lämpligen inom ramen för den kommunala översiktsplanen. Frågor som till exempel bostadsbebyggelsens lokalisering i förhållande till vardagsservice och förutsättningar för gena och attraktiva kollektivtrafik- respektive cykelstråk kan behöva analyseras inom ramen för en fördjupning av översiktsplanen eller ett planprogram för ett större område.

En mycket stor andel av byggnaders totala klimatpåverkan uppstår i byggskedet och i samband med renoveringar/ombyggnader och rivning. Klimatpåverkan uppstår dels i form av transporter och arbetsmaskiner, dels i form av produktion av byggnadsmaterial.

Konsekvens av planförslaget

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få **stora negativa konsekvenser** för klimatet då en ny tätort etableras på landsbygden. Fler blir beroende av transporter och nya byggnader kommer att uppföras.

Föreslagna åtgärder

- Parkeringar och bostäder med elstolpar.
- Energipositiva bostäder bör byggas.
- Verksamheterna bör klimatoptimeras och förnybar el bör nyttjas exempelvis solceller på tak. Skapa förutsättningar för att till exempel utnyttja spillvärme och lokalt producerad energi.
- För de planerade fördröjningsmagasin för dagvatten i exploateringsområdet är det bra om det är en permanent vattenyta för att också kunna fungera som en kolsänka och minska koldioxidutsläpp.
- Genom att respektera befintliga terrängförhållanden så långt möjligt och tillvarata befintliga byggnader kan klimatpåverkan under byggskedet begränsas.
- Ny gång- och cykelbana mellan Skurup och Skönabäck.

Nollalternativ – framskrivet nuläge

Ingen ny verksamhet eller nya bostäder etableras i Skönabäck och således blir klimatpåverkan inte större än idag.

7.7 Hushållning med mark- och vattenområden/Jordbruksmark

Förutsättningar

Förutsättningar miljöbalken

En långsiktigt god hushållning är central i arbetet för en hållbar utveckling. I 3 och 4 kap. miljöbalken finns bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden som syftar till att tillgodose samhällets gemensamma intressen. Enligt 3 kap. 1 § miljöbalken ska mark- och vattenområden användas för det eller för de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. En sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning ska ges företräde.

Jordbruksmark är en samhällsresurs som behöver värderas i planprocesser. Att ta jordbruksmark i anspråk för exploatering är en irreversibel process som innebär att marken inte kommer att kunna användas för livsmedelsproduktion igen.

Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken är jordbruk av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får endast tas i anspråk för bebyggelse och anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Planen innebär exploatering på jordbruksmark. Eftersom jordbruksmark skyddas som ett nationellt intresse förutsätter en exploatering att markanvändningen utgör ett väsentligt samhällsintresse som inte på ett tillfredsställande sätt kan tillgodoses på annan mark.

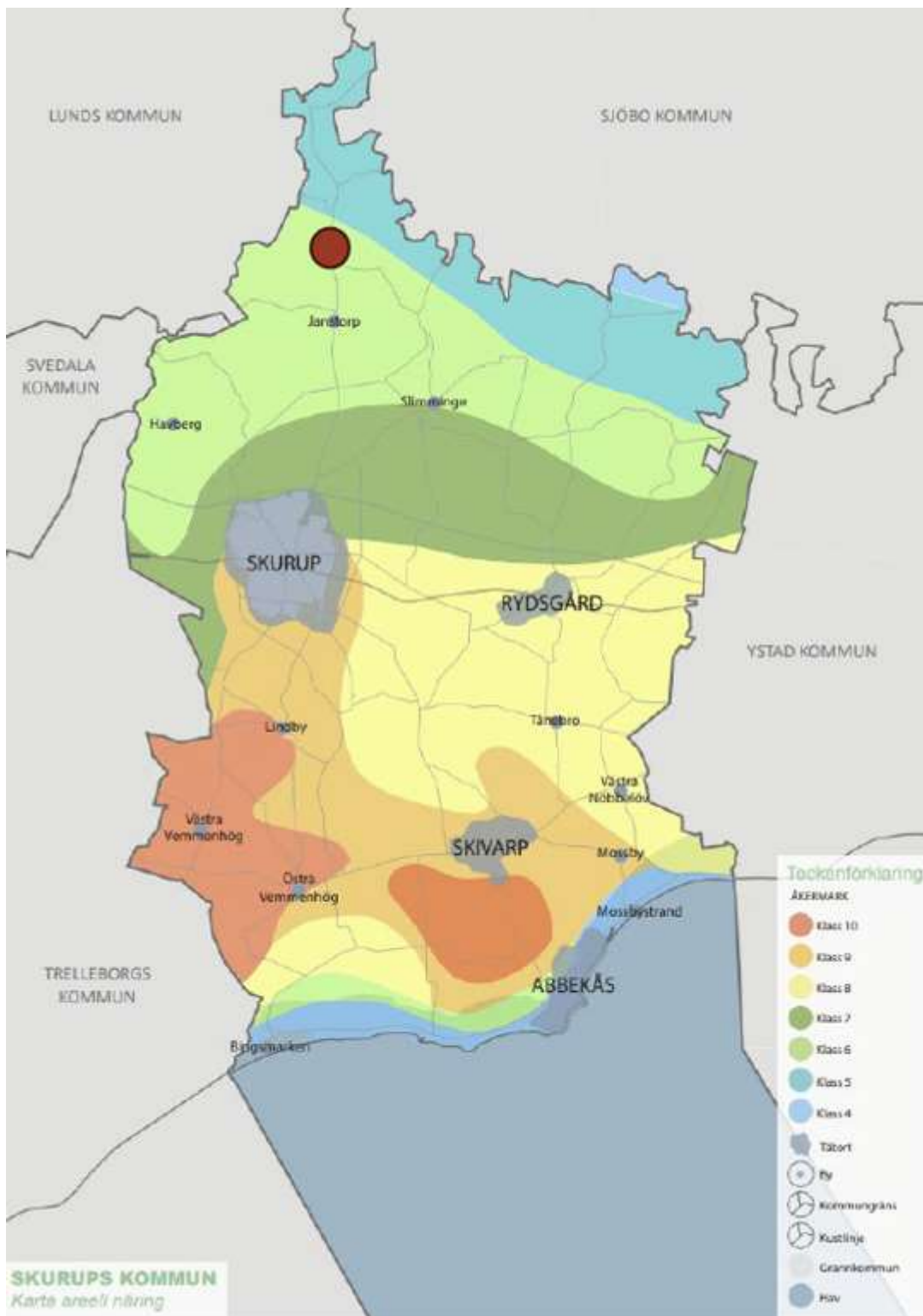

Förutsättningar planområdet

I gällande översiktsplan beskriver Skurups kommun att jordbruksmark är ett av kommunens främsta värden. Jordbruksmark utgör 82% av kommunens totala yta och består till stor del av utmärkt bördig mark (Skurups kommun, 2022). År 1971 genomförde Lantbruksstyrelsen en klassning av Sveriges åkermarker och delade in markerna i en tiogradigskala utifrån förutsättningar för ekonomisk avkastning, klass 10 innebär högst förutsättningar och klass 1 lägsta (Lantbruksstyrelsen, 1971).

Skurups kommun anger i ÖP 2035 att exploatering på åkermark med hög klass ska undvikas. För åkermark klass 8-10 ska exploateringen vara så tät att "onödigt stora markarealer inte tas i anspråk" (Skurups kommun, 2022). Planområdet ligger i backlandskapet norr om E65, där marken i huvudsak värderas till klasserna 6 och 7 enligt en kartering från 1970-talet (se Figur 36) (Lantbruksstyrelsen, 1971) (Radar, 2023).

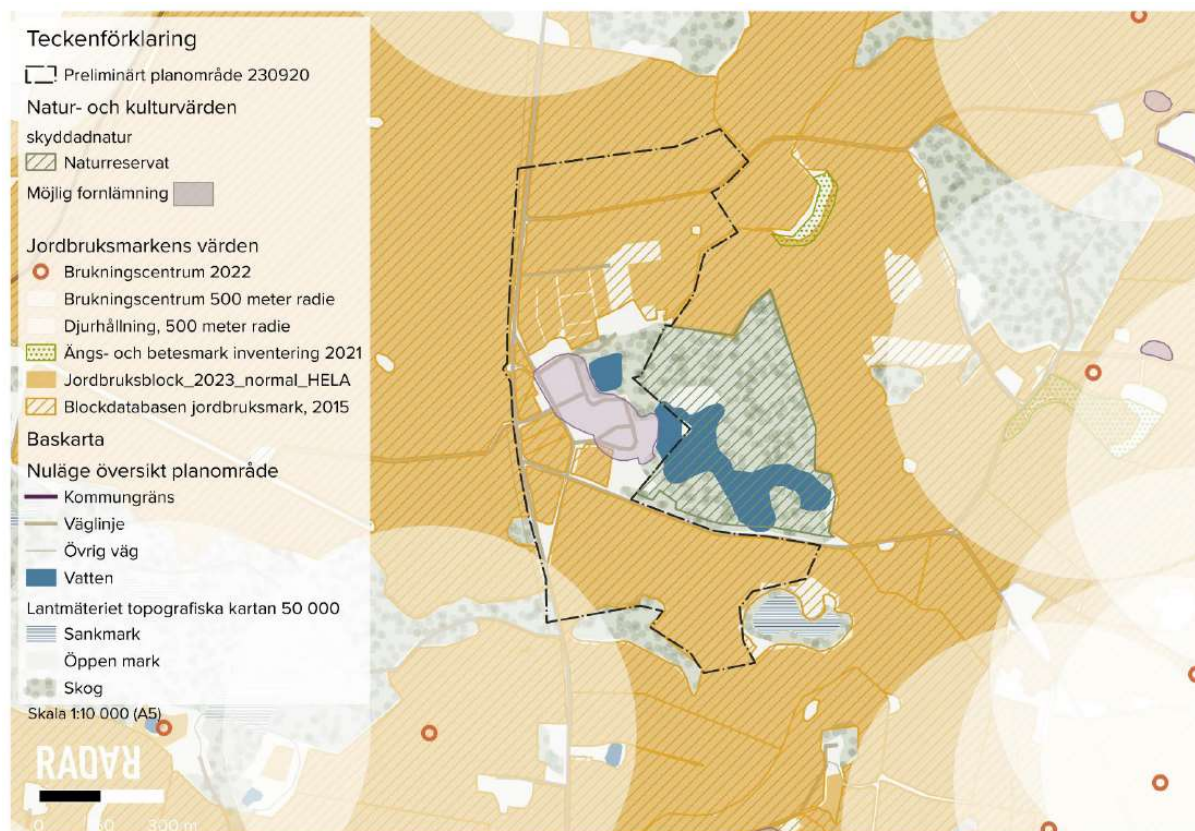
Detta är höga värden i ett nationellt perspektiv, men ett medelvärde sett till det kommunala perspektivet. De bäst klassade jordarna i Skurup finns söder om E65, där merparten av kommunens yta är planlagd som areell näring (Radar, 2023).

Figur 36. Visar klassning av åkermark enligt Lantbruksstyrelsen (Klassningen är gjord på en skala avseende ekonomiskt avkastningsvärde baserat på skördestatistik från 1969 års 421 skördeskadeområden. Klass 10 är åkermarker med högst avkastningsvärde) (Lantbruksstyrelsen, 1971). Bild hämtad från översiktsplan, sid. 191.

Planområdet består av knappt 70% jordbruksmark, sammantaget 34 ha men är inte klassad som areell näring i kommunens översiktsplan men består av jordbruksmark enligt Jordbruksverkets blockdatabas. Inga produktionsplatser för djurhållning, brukningscentrum för

jordbruksverksamheter eller objekt som tas upp i ängs- och betesmarksinventeringen finns inom planområdet. Närmsta brukningscentrum är lokaliserat 500 m sydväst om planområdet, på andra sidan om väg 102 (se Figur 37) (Radar, 2023).

Figur 37. Planområdets avgränsning, registrerade jordbruksmarker, brukningscentrum samt natur- och kulturvärden. Området ligger inom 500 meter från ett brukningscentrum, men har långt till produktionsplatser för djurhållning. Karta: Radar Lokaliseringsutredning Skönabäck 2023.

Utbyggnad på jordbruksmark görs generellt sett restriktivt och med jordbruksproduktionens långsiktiga intresse i fokus. Kommunen har främst strävat efter att tillgodose bostadsförsörjningsbehovet genom förtätning men anser att detta inte är möjligt fullt ut. Bostadsförsörjningsbehovet anses då vara ett väsentligt samhällsintresse enligt proposition 1985/86:3, för vilket det är motiverat att exploatera brukningsvärd jordbruksmark (Radar, 2023).

En lokaliseringsutredning har utförts av (Radar, 2023) (Bilaga 3) för att undersöka om markanvändningen är att betrakta som ett väsentligt samhällsintresse, om marken är brukningsvärd och om det i så fall är möjligt att etablera aktuell markanvändning på annan plats. Resultatet från lokaliseringsutredningen redovisas nedan.

Samhällsintresse

Planförslaget avser bland annat hotell och handel, bostäder och service samt ridanläggning. Den samlade bedömningen av planförslagets syfte och innehåll är att föreslagen markanvändning utgör ett väsentligt samhällsintresse. Samhällsintresset är välgrundat i bostadsförsörjningsbehovet, att lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra samt att säkra viktiga rekreationsintressen. Etableringens syften följer översiktsplanens mål och viljeriktning. Att kommunens yta till mer än 80% utgörs av jordbruksmark innebär att en befolkningstillväxt förutsätter viss byggnation på jordbruksmark, något som kommunens översiktsplan beskriver

som en grund för varför bostadsförsörjningsbehovet utgör ett väsentligt samhällsintresse. I detta fall anses det positivt att föreslagen markanvändning utgår från befintlig bebyggelse och i tillkommande delar verkar för en hög exploateringsgrad där jordbruksmark ianspråk tas. (Radar, 2023)

Brukningens värde

Efter en översyn (Radar, 2023) har gjorts av den nuvarande och historiska markanvändningen och det konstateras att jordbruksmarken är brukningsvärd, både dess historiska och nuvarande brukandestatus. Utifrån fördjupad analys av värden kopplade till den brukningsvärda jordbruksmarken bedöms föreslagen ändrad markanvändning ha liten påverkan på produktionskapaciteten för jordbrukssektorn i området. Detta då befintliga brukningscentrum inte påverkas av förslaget och arronderingsförhållanden bara delvis påverkas av förslaget.

Alternativa lokaliseringar

Översiktsplanen ger platsspecifika riktlinjer för landsbygdsutveckling i Skönabäcks omnejd, vilket har legat till grund för exploateringsförslaget. Att riktlinjerna dessutom baseras på länsstyrelsens beskrivningar av regionens landskapstyper är en styrka, då det innebär att dessa har en regional förankring.

Planområdets bebyggelse och platsens karaktär utgör en särpräglad miljö med stora kvalitéer som bedöms vara av intresse för besöksnäringen. I översiktsplanen finns inga aktuella alternativa lokaliseringar för bebyggelseområden med mångfunktionell eller sammanhållen bebyggelse. Inga tillgängliga områden i översiktsplanen omfattar sådana arealer eller värden att de kan ersätta lokaliseringen av planens önskade funktioner helt, men tre områden som delvis lever upp till kraven har analyserats. Inget av dessa har bedömts kunna ersätta det nu analyserade planområdet. Aktuellt planområde förutsätter dock att bostäder och besöksanläggning utvecklas tillsammans för att skapa ekonomi, värde och hållbarhet i projektet.

Enligt förarbetena till MB 3 kap. 4 § framkommer att alternativa lokaliseringar ska vara tekniskt möjliga och ekonomiskt rimliga. Med anledning av objektets unika värden avseende natur- och kulturmiljö, infrastruktur, läge mm, samt begränsningar kopplade till jordförvärvslagen, bedöms det inte finnas några idag tillgängliga reella alternativ till planområdets lokalisering. (Radar, 2023).

Samlad bedömning enligt lokaliseringsutredningen

Den samlade bedömningen från lokaliseringsutredningen (Radar, 2023) är att detaljplaneförslaget har utvecklats med stöd i ÖP genom dess betoning av att bostadsbehovet kan tillgodoses med orter på jordbruksmark, så länge som det är ett samhällsintresse och planläggningen sker med hög exploateringsgrad och att marken vid Skönabäck är av lägre kvalitet inom kommunen (klass 6).

Sammantaget bedöms att den inom planområdet föreslagna markanvändningen är motiverad, även om den förutsätter ianspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark. Utifrån kommunens behov och mål om att utveckla såväl bostadsområden som platser av vikt för turism och besöksnäring utgör föreslagen markanvändning ett väsentligt samhällsintresse som inte på ett från samhällets synsätt tillfredsställande sätt kan tillgodoses på annan mark.

Påverkan och effekt av planförslaget

Planförslaget innebär en förändrad markanvändning inom planområdet. Totalt kommer 34 ha jordbruksmark att tas i anspråk. Enligt Jordbruksverkets blockdatabas är inte de jordbruksblock närmast gårds- och stallbyggnaderna stödberättigade, vilket generellt betyder att marken inte har utnyttjats för jordbruksverksamhet de senaste två åren. Marken tillhör däremot ett större sammanhängande jordbruksområde och bedöms i lokaliseringsutredningen som brukningsvärd.

Det anses positivt att föreslagen markanvändning utgår från befintlig bebyggelse och att inga produktionsplatser för djurhållning, brukningscentrum för jordbruksverksamheter eller objekt som tas upp i ängs- och betesmarksinventeringen finns inom planområdet.

Konsekvens av planförslaget

Föreslagen ändrad markanvändning bedöms ha liten konsekvens på produktionsförmågan i området då befintliga brukningscentrum inte påverkas av förslaget och arronderingsförhållanden bara delvis påverkas av förslaget.

Jordbruksmark som tas i anspråk för exploatering är en irreversibel process som innebär att marken inte kommer att kunna användas för livsmedelsproduktion igen.

Sammantaget bedöms konsekvensen för hushållningen av naturresurser - jordbruksmark som måttlig.

Föreslagna åtgärder

För att matjord inte ska gå förlorad skulle jord som grävs upp vid exploatering kunna användas till att anlägga trädgårdar och parker samt genom att förbättra befintliga omkringliggande åkrar.

Nollalternativ – framskrivet nuläge

Nollalternativet innebär att jordbruksmarken inte tas i anspråk och marken fortsätter att brukas som tidigare. Om inte planförslaget genomförs är det troligt att kommunen kommer undersöka möjlighet till exploatering av ett annat område, vilket kan resultera i liknande effekter på jordbruksmark på en annan plats.

8 Påverkan på miljömål

8.1 Relevanta miljömål

FN:s globala hållbarhetsmål

Agenda 2030 och de 17 globala målen togs fram av ledare för hela världen och beslutades år 2015 av Förenta nationerna (FN). Målen ska hjälpa oss till en social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling. Agenda 2030 är ingen lag, utan ett dokument som länderna frivilligt har skrivit under. Ansvaret för att nå målen till år 2030 ligger på regeringar i alla FN-länder (globalamalen.se, u.å.).

De hållbarhetsmål som berörs av planförslaget är mål 11, 14 och 15 se Figur 38.

Figur 38 FN:s 17 globala hållbarhetsmål. Illustration: globalamalen.se (u.å.).

Nationella miljö kvalitetsmål

Det svenska miljöarbetet bygger på ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och flera etappmål som ska fungera vägledande för samhällets olika aktörer. Målen svarar för den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030 (sverigesmiljomal.se, u.å.).

Av de nationella miljö kvalitetsmålen bedöms följande miljömål beröras av planförslaget:

- Begränsad klimatpåverkan
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Regionala miljömål

Miljöprogram för Region Skåne 2030 är Regionens mål och inriktning för miljöarbete fram till år 2030. Grunden för miljöprogrammet återfinns i Agenda 2030, de nationella miljömålen samt generationsmålet. Målet avser en miljömässig hållbar utveckling utan att äventyra nästa generations chans att tillfredsställa sina behov inom samtliga områden som Region Skåne ansvarar för.

Region Skåne har grupperat miljömålen i tre fokusområden:

Resurseffektiv och cirkulär ekonomi

Region Skåne ska ha en resurseffektiv och cirkulär ekonomi där inflödet av varor har minskat betydligt i förhållande till verksamhetens produktion, där återanvändning och återvinning sker av inköpta resurser i ett cirkulärt flöde, där flergångsmaterial väljs där så är kvalitetsmässigt, patientsäkert och totalekonomiskt möjligt och där mängden avfall som inte återanvänds eller återvinns minimeras. Energieffektivisering och energihushållning ska ske i alla verksamheter, både för verksamhetsenergi och för fastighetsenergi samt för egna transporter inkluderat allmän kollektivtrafik.

Låg klimatpåverkan

Region Skåne ska ha ett lågt utsläpp av klimatpåverkande gaser inom ramen av den utsläppsnivå som tillåts för att nå upp till 1,5-gradersmålet i Parisavtalet med målsättning att till senast 2045 inte ha några nettoutsläpp av klimatpåverkande gaser. Region Skåne ska fortsätta vara fossilbränslefritt inom egen verksamhet men också driva omställningen i leverantörsleden genom att ställa krav på fossilbränslefria transporter vid upphandling, inköp och bidragsgivning.

Frisk och hälsosam miljö

Särskilt farliga ämnen ska fasas ut inom Region Skånes verksamheter och ska inte ingå i produkter, livsmedel, varor och byggnader om det inte är absolut nödvändigt. Användandet av särskilt farliga ämnen ska så långt möjligt inte förekomma någonstans i hela leverantörskedjan från råvaror och insatsvaror till avfall. Varor och material ska vara designade för resurseffektiva kretslopp och inte innehålla några särskilt farliga ämnen om det inte är absolut nödvändigt. Kraven ska vara likvärdiga för nyproducerade och återvunna material. Region Skåne ska så långt möjligt minimera utsläpp av miljöfarliga läkemedelsrester.

Kommunala miljömål

Skurups kommuns miljömålsprogram 2017–2020

Miljömålsprogrammets syfte är att miljömålsprogrammet ska fungera som ett styrdokument för kommunen vid verksamhet- och budgetplanering samt vid investeringar för att Skurup kommun på lokal nivå ska uppnå generationsmålet och de nationella miljökvalitetsmålen.

Miljömålsprogrammet för Skurups kommun 2024–2030

Skurup kommun arbetar med att ta fram ett nytt miljömålsprogram – Skurups kommuns miljömålsprogram 2024–2030.

Miljömålsprogrammet för Skurups kommun 2024–2030 är ett styrdokument för kommunen vid verksamhets- och budgetplanering samt vid investeringar för att Skurups kommun på lokal nivå ska uppnå generationsmålet och de nationella miljökvalitetsmålen. Programmet siktar också på balanserad tillväxt, maximera värdet för skattepengarna och skapa attraktiva livsmiljöer i hela Skurup. Programmet utgår från Agenda 2030, de nationella miljömålen samt det övergripande generationsmålet.

I arbetet med miljömålsprogrammet har Skurups kommun identifierat kommunens behov i miljöarbetet och arbetat fram ett åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogrammet består av 20 åtgärder med konkreta aktiviteter och indikatorer för uppföljning. Dessa svarar mot fyra mål:

- Våra orter och landsbygden planeras, bebyggs och förvaltas på ett sådant sätt att resurser kan användas effektivt, en hållbar livsstil kan gynnas och en god hälsa kan främjas
- Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och våtmarkens vattenhushållande funktion i landskapet ska bevaras
- Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden

ska bevaras

➤ Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt.

8.2 Avstämning mot nationella miljö kvalitetsmål

Nedan följer en avstämning av planförslaget och nollalternativet mot relevanta nationella miljö kvalitetsmål, där relevanta preciseringar av målen har följts upp.

Begränsad klimatpåverkan

"Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås" (Naturvårdsverket, 2024).

Planförslaget bedöms påverka följande precisering av miljö kvalitetsmålet:

Den globala medeltemperaturökningen begränsas till långt under 2 grader Celsius över förindustriell nivå och ansträngningar görs för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå. Sverige ska verka internationellt för att det globala arbetet inriktas mot detta mål.

Planförslaget bedöms **bidra negativt** till måluppfyllelsen då en ny tätort etableras på landsbygden. Fler blir beroende av transporter och nya byggnader kommer att uppföras.

Nollalternativet bedöms ha en **neutral påverkan** på att miljömålet uppfylls.

Ingen övergödning

"Övergödning drabbar marker såväl som sjöar, vattendrag och hav. Problemen finns framför allt i södra Sverige, men övergödning förekommer i hela landet. Övergödning får växtligheten att förändras successivt, och arter som är anpassade till näringsfattiga miljöer trängs undan." (Naturvårdsverket, 2024).

Planförslaget bedöms bidra positivt till följande av miljö kvalitetsmålets preciseringar:

Tillstånd i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten, sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten uppnår minst god status för näringsämnen enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Sammantaget bedöms planförslaget ha en **positiv påverkan** på måluppfyllelsen då planförslaget bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å. Skivarpsån påverkas inte av planförslaget.

Nollalternativet bedöms ha en **negativ påverkan** på att miljömålet uppfylls då jordbruk kommer fortsatt att bedrivas vilket ger en ökad näringspåverkan på både yt- och grundvatten. Detta bidrar inte till att förbättra möjligheten att miljö kvalitetsnormerna uppnås för Höje å och Skivarpsån.

Levande sjöar och vattendrag

"Sjöar och vattendrag utsätts för påverkan från många håll, till exempel från skogsbruk, jordbruk, industrier och vattenkraftverk. Många växt- och djurarter är beroende av att vattendrag får flöda fritt, och att vattenståndet kan variera naturligt. Detta kan komma i konflikt med vår önskan att bygga hus nära stranden eller vårt behov av att reglera vattenflödet för att producera el från vattenkraft" (Naturvårdsverket, 2024).

Planförslaget bedöms påverka följande preciseringar av miljökvalitetsmålet:

God ekologisk och kemisk status: Sjöar och vattendrag har minst god ekologisk status eller potential och god kemisk status i enlighet med förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Planförslaget bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å.

Sjöar och vattendrag strukturer och vattenflöden: Sjöar och vattendrag har strukturer och vattenflöden som ger möjlighet till livsmiljöer och spridningsvägar för vilda växt- och djurarter som en del i en grön infrastruktur. Planförslaget bidrar med nya vattenytor i planområdet genom en öppen dagvattenhantering vilket är positivt för arters spridning i området.

Sammantaget bedöms planförslaget ha en **positiv påverkan** på måluppfyllelsen för "Levande sjöar och vattendrag", då planförslaget bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å. Skivarpsån påverkas inte av planförslaget. Dessutom bidrar det med nya vattenytor i området genom en öppen dagvattenhantering.

Nollalternativet bedöms ha en **negativ påverkan** på att miljömålet uppfylls då jordbruk kommer fortsatt att bedrivas vilket ger en ökad näringspåverkan på både yt- och grundvatten. Detta bidrar inte till att förbättra möjligheten att miljökvalitetsnormerna uppnås för Höje å och Skivarpsån.

Grundvatten av god kvalitet

"Grundvattnet är viktigt som dricksvatten för oss människor. Det påverkar också miljön för växter och djur i ytvattnet. Utsläpp av miljöfarliga ämnen kan förorena grundvattnet. Fler grundvattenresurser behöver därför skyddas. Ökade insatser krävs också inom miljötillsyn, samhällsplanering och vattenförvaltning" (Naturvårdsverket, 2024).

Planförslaget bedöms påverka följande preciseringar av miljökvalitetsmålet:

God kemisk grundvattenstatus: Grundvattenförekomster som omfattas av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön har god kemisk status. Det finns två grundvattenmagasin i planområdet, Vombsänkan och ett utan namn (202200002). Båda har idag god kemisk status, men har en påverkan av näringsläckage från jordbruksmark i dagsläget. Eftersom en förändrad markanvändning i planområdet sannolikt minskar påverkan av bekämpningsmedel och näringsämnen från jordbruket, sker minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å vilket är positivt för måluppfyllelsen.

God kvantitativ grundvattenstatus: Grundvattenförekomster som omfattas av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön har god kvantitativ status. Grundvattenförekomsterna bedöms inte påverkas nämnvärt, vissa hårdgjorda ytor tillkommer, men genom att vägar kommer anläggas som grusvägar kommer genomsläpplighet finnas kvar.

Grundvattennivåer: Grundvattennivåerna är sådana att negativa konsekvenser för vattenförsörjning, markstabilitet eller djur- och växtliv i angränsande ekosystem inte uppkommer. Grundvattennivå ska inte påverkas och grundvattenmätningar pågår.

Sammantaget bedöms planförslaget ha en **positiv påverkan** på måluppfyllelsen för miljömålet "Grundvatten av god kvalitet", då planförslaget med förändrad markanvändning bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å.

Nollalternativet bedöms ha en **negativ påverkan** på att miljömålet uppfylls.

Myllrande våtmarker

"Ett stort antal växter och djur är beroende av olika våtmarker. Många hotade eller missgynnade arter är kopplade till dessa naturmiljöer. En orsak är att stora arealer våtmark har torrlagts och förstörts i Sverige sedan början av 1800-talet" (Naturvårdsverket, 2024).

Planförslaget bedöms påverka följande preciseringar av miljö kvalitetsmålet:

Ekosystemtjänster: Våtmarkernas viktiga ekosystemtjänster som biologisk produktion, kollagring, vattenhushållning, vattenrening och utjämning av vattenflöden är vidmakthållna.

Våtmarkernas natur- och kulturvärden i ett landskapsperspektiv är bevarade och förutsättningarna finns för fortsatt bevarande och utveckling av värdena.

Friluftsliv och buller: Våtmarkernas värde för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad.

Om gynnsam bevarandestatus och genetisk variation, naturtyper och naturligt förekommande arter knutna till våtmarkerna har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation inom och mellan populationer kommer att utredas i ett senare planskede.

Sammantaget bedöms planförslaget ha en **positiv påverkan** på måluppfyllelsen för "Myllrande våtmarker" då planförslaget har anpassat utifrån att bevara de vattenmiljöer som finns i området samt kommer att skapa nya vattenmiljöer med öppen dagvattenhantering.

Nollalternativet bedöms ha en **neutral påverkan** på att miljömålet uppfylls.

Levande skogar

"Mer än halva Sveriges yta täcks av skog. Skogen erbjuder unika livsmiljöer för djur och växter, är en viktig källa till förnybara råvaror och är värdefull för friluftsliv och rekreation (Naturvårdsverket, 2024)".

Planförslaget bedöms påverka följande preciseringar av miljö kvalitetsmålet:

Skogens ekosystemtjänster: Skogsmarkens fysikaliska, kemiska, hydrologiska och biologiska egenskaper och processer är bibehållna.

Grön infrastruktur: Skogens biologiska mångfald är bevarad i samtliga naturgeografiska regioner och arter har möjlighet att sprida sig inom sina naturliga utbredningsområden som en del i en grön infrastruktur.

Bevarade natur- och kulturmiljövärden: Natur- och kulturmiljövärden i skogen är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns. Friluftsliv, skogens värden för friluftslivet är värnade och bibehållna.

Huruvida gynnsam bevarandestatus och genetisk variation, naturtyper och naturligt förekommande arter knutna till skogslandskapet har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation inom och mellan populationer kommer att utredas i ett senare planskede.

Sammantaget bedöms planförslaget ha en preliminär **neutral påverkan** på måluppfyllelsen för levande skogar, då planförslaget har anpassat utifrån de naturvärden som finns så att de bevaras.

Nollalternativet bedöms ha en **neutral påverkan** på att miljömålet uppfylls.

God bebyggd miljö

"Vår bebyggda miljö ska fylla människors och samhällets behov, erbjuda bra livsmiljöer och bidra till en hållbar utveckling. Hur vi bor och lever påverkar miljön på många sätt, exempelvis när vi värmer våra bostäder, reser till arbete och fritidsaktiviteter eller sorterar vårt avfall" (Naturvårdsverket, 2024).

Planförslaget bedöms påverka följande preciseringar av miljö kvalitetsmålet:

Hållbar samhällsplanering: Städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd är planerade utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor.

Infrastruktur: Planförslaget bidrar delvis till att infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen är anpassad till människors behov, för att minska resurs och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet. Genom att de anpassningar som gjorts i planen utifrån natur och kulturvärden.

Kollektivtrafik, gång och cykel: Kollektivtrafiksystem är miljöanpassade, energieffektiva och tillgängliga och det finns attraktiva, säkra och effektiva gång- och cykelvägar. En ny fast busslinje möjliggörs genom planförslaget.

Natur- och grönområden: Det finns natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelsen med god kvalitet och tillgänglighet.

Kulturvärden i bebyggd miljö: Planförslaget bidrar till att det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap bevaras, används och utvecklas.

God vardagsmiljö: Den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur.

Hälsa och säkerhet: Människor utsätts inte för skadliga luftföroreningar, kemiska ämnen, ljudnivåer och radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.

Sammantaget bedöms planförslaget **bidra positivt** till måluppfyllelsen, då planförslaget möjliggör ett nytt bostadsområde i en kulturhistoriskt intressant miljö med närhet till natur och landsbygd. Att planförslaget bidrar till en levande landsbygd och att fler både kommer att kunna bo och arbeta i Skönabäck, samt att en fast linje med kollektivtrafik upprättas på sträckan är positivt.

Nollalternativet bedöms ha en **neutral påverkan** på att miljömålet uppfylls.

Ett rikt odlingslandskap

”Naturvärdena i dagens odlingslandskap är resultatet av hur marken har brukats av människan under flera tusen år. En stor del av våra växt- och djurarter finns i slätter- och betesmarker samt i åker- och vägrenar, åkerholmar, våtmarker och andra småbiotoper” (Naturvårdsverket, 2024).

Planförslaget bedöms påverka följande preciseringar av miljö kvalitetsmålet:

Variationsrikt odlingslandskap: Planförslaget stödjer en verksamhet som har betande djur i landskapet bidrar till ett variationsrikt odlingslandskap med fortsatt hävd vilket är positivt för måluppfyllelsen.

Bevarade natur- och kulturmiljövärden: Planförslaget stödjer också bevarade av natur- och kulturmiljövärden på Skönabäck eftersom planförslaget möjliggör en fortsatt utveckling av den hästverksamhet som idag finns på säteriet. Detta gör att biologiska värden och kulturmiljövärden i odlingslandskapet som uppkommit genom långvarig traditionsenlig skötsel bevaras.

Kultur- och bebyggelsemiljöer: Planförslaget bidrar också till att Skönabäcks säteris bebyggelsemiljö bevaras och utvecklas vilket är positivt för måluppfyllelsen.

Ekosystemtjänster: Odlingslandskapets viktiga ekosystemtjänster är vidmakthållna genom att små biotoper bevaras enligt planförslaget.

Friluftsliv: Odlingslandskapets värden för friluftslivet är värnade och bibehållna samt tillgängliga för människor.

Huruvida naturtyper och arter knutna till odlingslandskapet har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation inom och mellan populationer kommer att utredas i ett senare planskede.

Eftersom jordbruksmark exploateras till förmån för ett nytt bostadsområde och matjord tas i anspråk bidrar planförslaget även negativt till måluppfyllelsen.

Sammantaget bedöms planförslaget ge en **negativ påverkan** på måluppfyllelsen eftersom planförslaget både stödjer och motverkar måluppfyllelsen.

Nollalternativet bedöms ha en **neutral påverkan** till att miljömålet uppfylls. Markerna fortsätter att brukas som idag.

Ett rikt växt och djurliv

”Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd” (Naturvårdsverket, 2024).

Planförslaget bedöms påverka följande preciseringar av miljö kvalitetsmålet:

Grön infrastruktur: Det finns en fungerande grön infrastruktur, som upprätthålls genom en kombination av skydd, återställande och hållbart nyttjande inom sektorer, så att fragmentering av populationer och livsmiljöer inte sker och den biologiska mångfalden i landskapet bevaras. Planförslaget har anpassat så att den gröna infrastrukturen i planområdet bevaras. Huruvida anpassningarna är tillräckliga kommer att utredas i ett senare planskede.

Biologiskt kulturarv: Det biologiska kulturarvet är förvaltats så att viktiga natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar finns för ett fortsatt bevarande och utveckling av värdena. Planförslaget har anpassat så områdets natur- och kulturvärden bevaras.

Tätortsnära natur: Tätortsnära natur som är värdefull för friluftslivet, kulturmiljön och den biologiska mångfalden värnas och bibehålls samt är tillgänglig för människan. Naturreservatet vid Skönabäck bevaras i sin helhet och är tillgängligt för boende i området.

Sammantaget bedöms planförslaget preliminärt ge en **neutral påverkan** på måluppfyllelsen eftersom planförslaget anpassats efter de naturvärden som finns i planområdet, hur planförslaget påverkar arter kommer utredas i ett senare planskede.

Nollalternativet bedöms ha en **neutral påverkan** till att miljömålet uppfylls.

9 Uppföljning av planen

9.1 Vattenkvalitet

Detaljplaneområdet ligger på vattendelaren mellan Höje å och Skivarpsån, med större delen i Höje å avrinningsområde. Miljöövervakning av Höje å sker inom ramen för recipientkontroll av Höje å Vattenråd och Skivarpsån av Sydvästra Skånes Vattenråd.

Vattenkvalitet undersöks inte i Olstorpsån, men vid övervakningsstationen *Häckebergasjön* och i *Höje å Nedströms Genarps ARV* undersöks återkommande vattenkemi. Skivarpsån undersöks långt söder om Skönabäck vid övervakningsstationen i *Skivarpsån Tånemölla* och *Skivarpsån mynning* nära havet. I övervakningsstationen *Borgasjön* undersöks vattenkemi vart sjätte år med start 2007 i den nationella miljöövervakningen för *Sjöar omdrevsstationer*.

Uppföljning av grundvattennivåer för att säkerställa att de inte ändras.

9.2 Buller

Granskning av hur beslutade riktvärden kan nås sker i bygglovsprocessen.

9.3 Naturmiljö

Eventuell uppföljning genom återinventering av vissa artgrupper exempelvis fladdermöss, groddjur och fågel. Identifiera eventuella barriärer.

Åtgärdsplan för att hindra spridning av invasiva arter i byggskedet.

10 Samlad bedömning av planförslaget

10.1 Samlad bedömning av påverkan på avgränsade miljöaspekter

Landskapsbild

Sammantaget bedöms planförslaget ge en **måttlig negativ konsekvens** på landskapsbilden då värdet bedöms som måttligt och planförslaget bedöms ge en liten och delvis måttlig negativ effekt.

För landskapsbild bedöms utvecklingen av den befintliga säterimiljön ge små negativa effekter på landskapsbilden efter som utvecklingen inordnar sig i den befintliga miljön. Utvecklingen av bostadsbebyggelsen i planområdets södra delar bedöms kunna ha måttliga negativa effekter för landskapsbilden eftersom nya strukturer tillkommer som skiljer sig från omgivningen.

Kulturmiljö

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **måttlig-stor negativ konsekvens** på kulturmiljö då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en liten negativ effekt.

I kulturmiljöutredningen beskrivs att Skönabäck som helhet är en kulturhistoriskt särskilt värdefull miljö. Skönabäck består av en säterimiljö (större herrgård) med stora öppna marker av enskifteskaraktär, med samlad gårdsbebyggelse mitt på ägorna.

Kulturmiljövärdet bedöms som högt enligt bedömningsgrunderna, se (Bilaga 1), då hela säterimiljön beskriver ett kulturhistoriskt sammanhang, miljöerna är välbevarade och har en hög grad av kulturhistorisk läsbarhet.

Planförslaget bedöms få små-måttliga negativa effekter på kulturmiljön. Planförslaget har i möjligaste mån anpassats efter rekommendationerna i kulturmiljöutredningen. Det går dock inte komma ifrån att utvecklingen sker i ett område med högt kulturhistoriskt värde och planförslaget kommer få en påverkan på upplevelsen och läsbarheten av miljön eftersom ett helt nytt bostadsområde tillkommer i miljön.

Natur och biologisk mångfald

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget preliminärt få en **måttlig negativ konsekvens** på naturmiljö och biologisk mångfald då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en liten negativ effekt.

Planförslaget ligger inom värdetrakter för småvatten, limniska värden. Genom planförslaget kommer värdetrakten för småvatten och limniska värden förstärkas genom breddning av anslutande dike till Olstorpsån samt med nya dagvattendammar i området.

Delar av det landskapsobjekt som identifierats i planområdets södra del kommer att påverkas av ett bostadskvarter. Landskapsobjektet har avgränsats som ett mosaikartat landskap med värden för större vattensalamander och andra groddjur. Djuren rör sig mellan småvattnen och lövskogsmiljöerna och spridningen mellan dessa miljöer skulle kunna påverkas av den nytillkomna bebyggelsen. För att säkerställa att det inte blir några negativa konsekvenser för större vattensalamander har gröna spridningsvägar planerats in i planförslaget för att upprätthålla kontinuerlig ekologisk funktion.

De blågröna stråk som planeras bedöms kunna få positiv inverkan som nya spridningslänkar och födosöksområden som groddjur och även fladdermöss kan nyttja. Fladdermössen och även groddjur kan påverkas negativt av belysning i området och denna behöver planeras för att minimera påverkan.

För att kartlägga närmare hur de olika fågelarterna är knutna till planområdet och hur de skulle påverkas av planförslaget är häckfågelinventering planerad till våren 2024. Resultatet av fågelinventeringen och eventuella artskyddsutredningar kommer att redovisas i nästa planskede.

För att bedöma om exploateringen riskerar att utlösa förbud enligt bestämmelserna i artskyddsförordningen så kommer en artskyddsutredning för fladdermöss att genomföras under våren 2024. Resultatet av artskyddsutredningen kommer att redovisas i nästa planskede.

Inom planområdet har det noterats fem objekt som bedömts omfattas av generellt biotopskydd. (Calluna, 2023). Ett av dessa bedöms påverkas av planförslaget, ett vattendrag i jordbruksmark. Om så är fallet behövs en dispenser för påverkan på generella biotopskydd samt anmälan/tillståndsansökan för vattenverksamhet för påverkan på vattendraget.

Planförslaget kan orsaka indirekta störningar såsom ökad störning från människor, förändrad ljud- och ljusbild, ökad mortalitet för bland annat groddjur och fåglar genom predation av husdjur och trafik etc.

Friluftsliv och rekreation

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **positiv konsekvens** för friluftslivet då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en positiv effekt. Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen tillgängliggörs för fler boende och även turister ges möjlighet att bo och uppleva området.

Den nya hotellverksamheten och de nya bostäderna gör att fler människor får möjligheten att bo och uppleva Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen. Fler får tillgång till området som sin närnatur och turister får möjlighet att uppleva landskapet. Området tillgängliggörs också genom en ny fast busslinje och busshållplats.

Boende i Skönabäck kommer att ha en stallverksamhet i närområdet och möjlighet att hålla häst nära hemmet utan att äga en gård blir möjlig för många.

En ökad aktivitet i området och en annan ljus- och bullerbild kan påverka dagens mer naturliga upplevelse av naturområdet.

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **positiv konsekvens** för friluftslivet då värdet bedöms som högt och planförslaget bedöms ge en positiv effekt. Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen tillgängliggörs för fler boende och även turister ges möjlighet att bo och uppleva området.

Vattenmiljö

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få en **positiv konsekvens** på ytvattenmiljöerna.

Dagvattnet leds idag till Olstorpsån som rinner genom området. Olstorpsån ingår inte i något dikningsföretag eller något båtnadsområde i Skönabäck, men längre nedströms blir det ett dikningsföretag. Med den ökade exploateringsgraden ökar även mängden dagvatten från området. Olika dagvattenlösningar har tagits fram för området som delats in i fyra avrinningsområden med separata lösningar.

Planförslaget bedöms inte försvåra möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer för vatten förutsatt att föreslagna dagvattenlösningar som renar och fördröjer dagvattnet byggs och sköts.

Planförslaget bedöms bidra till att miljö kvalitetsnormerna kan innehållas då en förändrad markanvändning bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å.

Anpassning avseende påverkan från skyfall har gjorts enligt rekommendationerna i VA-utredningen.

Klimatpåverkan

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget få **stora negativa konsekvenser** för klimatet då en ny tätort etableras på landsbygden. Fler blir beroende av transporter och nya byggnader kommer att uppföras.

Naturresurser och jordbruksmark

Planförslaget innebär en förändrad markanvändning inom planområdet. Totalt kommer 34 ha jordbruksmark att tas i anspråk. Enligt Jordbruksverkets blockdatabas är inte de jordbruksblock närmast gårds- och stallbyggnaderna stödberättigade, vilket generellt betyder att marken inte har utnyttjats för jordbruksverksamhet de senaste två åren. Marken tillhör däremot ett större sammanhängande jordbruksområde och bedöms i lokaliseringsutredningen som brukningsvärd.

Det anses positivt att föreslagen markanvändning utgår från befintlig bebyggelse och att inga produktionsplatser för djurhållning, brukningscentrum för jordbruksverksamheter eller objekt som tas upp i ängs- och betesmarksinventeringen finns inom planområdet.

Den samlade bedömningen i lokaliseringsutredningen (Radar, 2023) är att detaljplaneförslaget har utvecklats med stöd i ÖP genom dess betoning av att bostadsbehovet kan tillgodoses med orter på jordbruksmark, så länge som det är ett samhällsintresse och planläggningen sker med hög exploateringsgrad och att marken vid Skönabäck är av lägre kvalitet inom kommunen (klass 6).

Sammantaget bedöms i lokaliseringsutredningen att den inom planområdet föreslagna markanvändningen är motiverad, även om den förutsätter ianspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark. Utifrån kommunens behov och mål om att utveckla såväl bostadsområden som platser av vikt för turism och besöksnäring utgör föreslagen markanvändning ett väsentligt samhällsintresse som inte på ett från samhällets synsätt tillfredsställande sätt kan tillgodoses på annan mark.

Föreslagen ändrad markanvändning bedöms ha liten konsekvens på produktionsförmågan i området då befintliga brukningscentrum inte påverkas av förslaget och arronderingsförhållanden bara delvis påverkas av förslaget.

Jordbruksmark som tas i anspråk för exploatering är en irreversibel process som innebär att marken inte kommer att kunna användas för livsmedelsproduktion igen.

Sammantaget bedöms konsekvensen för hushållningen av naturresurser - jordbruksmark som **måttlig**.

10.2 Samlad bedömning av påverkan på riksintressen

Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne är ett riksintresse för rörligt friluftsliv. Romeleåsen- och sjölandskapet har tack vare den varierade topografin och geologin, mindre intensiv mänsklig påverkan och det sydliga läget, mycket höga natur- och kulturmiljövärden bevarade i jämförelse med det omgivande öppna slättlandskap. Närheten till storstadsområdet i sydvästra Skåne gör därför att besökstrycket är stort med över en halv miljon invånare inom tre mils omkrets. Området bidrar till en bättre folkhälsa samt skapar en del arbetstillfällen genom ekoturism bidra därmed också till en levande landsbygd.

Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne är ett av de områden där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas. Den nya hotellverksamheten och de nya bostäderna gör att fler människor får möjligheten att bo och uppleva Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen. Fler får tillgång till området som sin närnatur och turister får möjlighet att uppleva landskapet.

Planområdet angränsar i öster till naturvårdsområde/naturreservat Skönabäck (NVR-ID 2001824). Naturvårdsområdets syfte är att skydda en vacker del av åsslutningen med dess växt- och djurliv. Naturreservatet hyser äldre träd av al, bok och björk som närmast sjön har parkkaraktär. Här finns ett rikt fågelliv och groddjursfauna. Enligt den preliminära markanvändningskartan bedöms ingen direkt påverkan ske inom naturvårdsområdet. En kumulativ påverkan kan ske genom att en ökning av människor som rör sig i området och/eller tillkomna husdjur inom området, samt med ljusföroreningar, förändrad ljudbild etc. En viss påverkan kommer att ske på anslutande limniska miljöer.

10.3 Samlad bedömning av påverkan på skyddade områden

Planområdet angränsar i öster till naturvårdsområde/naturreservat Skönabäck (NVR-ID 2001824). Naturvårdsområdets syfte är att skydda en vacker del av åsslutningen med dess växt- och djurliv. Naturreservatet hyser äldre träd av al, bok och björk som närmast sjön har parkkaraktär. Här finns ett rikt fågelliv och groddjursfauna. Enligt den preliminära markanvändningskartan bedöms ingen direkt påverkan ske inom naturvårdsområdet. En kumulativ påverkan kan ske genom att en ökning av människor som rör sig i området och/eller tillkomna husdjur inom området, samt med ljusföroreningar, förändrad ljudbild etc. En viss påverkan kommer att ske på anslutande limniska miljöer.

10.4 Miljö kvalitetsnormer

I miljöbalken finns bestämmelser om kvaliteten på mark, vatten och miljön i övrigt. Bestämmelserna kallas för miljö kvalitetsnormer och de syftar till att varaktigt skydda människors hälsa eller miljön eller för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön. Enligt 5 kap. 1 § miljöbalken är det antingen regeringen eller myndigheter som utsetts av regeringen som får meddela miljö kvalitetsnormer.

Enligt miljöbedömningsförordningen SFS 2017:966 ska påverkan på miljö kvalitetsnormerna undersökas i en MKB. I den här planen bedömdes miljö kvalitetsnormer för grundvatten och ytvatten vara relevanta att undersöka.

Planförslaget bedöms inte försvåra möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer för vatten förutsatt att föreslagna dagvattenlösningar som renar och fördröjer dagvattnet byggs och sköts.

Planförslaget bedöms bidra till att miljö kvalitetsnormerna kan innehållas då en förändrad markanvändning bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å.

10.5 Samlad bedömning miljö mål

Nedan följer en samlad bedömning som visar hur planförslaget bidrar till måluppfyllelsen av relevanta miljö mål, se Tabell 6. Pilarnas färg och riktning indikerar om planförslaget respektive nollalternativet bedöms bidra till eller försämrar möjligheterna att relevanta miljö kvalitetsmål uppfylls.

Ja, förslaget bedöms bidra till att uppnå målet.

Förslaget varken bidrar eller försämrar möjligheterna att uppnå målet.

Nej, förslaget bedöms inte bidra till att uppnå målet.

Tabell 6. Bedömning av hur planförslaget respektive nollalternativet bidrar till uppfyllelsen av relevanta miljömål.

Miljökvalitetsmål	Planförslag	Motivering	Nollalternativ	Motivering
<i>Begränsad klimatpåverkan</i>		Planförslaget bedöms bidra negativt till att miljömålet uppfylls. Då en ny tätort etableras på landsbygden. Fler blir beroende av transporter och nya byggnader kommer att uppföras.		Nollalternativet bedöms ha en neutral påverkan till att miljömålet uppfylls.
<i>Ingen övergödning</i>		Planförslaget bedöms bidra positivt till att miljömålet uppfylls. Planförslaget bedöms bidra till att miljö kvalitetsnormerna kan innehållas då en förändrad markanvändning bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å.		Nollalternativet bedöms ha en negativ påverkan till att miljömålet uppfylls. Då nollalternativet inte bidrar inte till att förbättra möjligheten att miljö kvalitetsnormerna uppnås för Höje å och Skivarpsån.
<i>Levande sjöar och vattendrag</i>		Planförslaget bedöms bidra positivt till att miljömålet uppfylls. Då planförslaget bidrar till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å. Samt med nya dagvattenytor i planområdet.		Nollalternativet bedöms bidra negativt till att miljömålet uppfylls. Då nollalternativet inte bidrar inte till att förbättra möjligheten att miljö kvalitetsnormerna uppnås för Höje å och Skivarpsån.
<i>Grundvatten av god kvalitet</i>		Planförslaget bedöms bidra positivt till att miljömålet uppfylls. Genom förändrad markanvändning bidrar planförslaget till minskad övergödning i Olstorpsån och Höje å.		Nollalternativet bedöms ha en negativ påverkan till att miljömålet uppfylls. Då näringsläckage från jordbruk inte minskar.
<i>Myllrande våtmarker</i>		Planförslaget bedöms bidra positivt till att miljömålet uppfylls. Då planområdet bevarar småvatten i planområdet samt skapar nya.		Nollalternativet bedöms bidra neutralt till att miljömålet uppfylls.
<i>Levande skogar</i>		Planförslaget bedöms ha en neutral påverkan till att miljömålet uppfylls, planförslaget har anpassats så att naturvärden bevaras.		Nollalternativet bedöms ha en neutral påverkan till att miljömålet uppfylls.

<p><i>Ett rikt odlingslandskap</i></p>		<p>Planförslaget bedöms ha en negativ påverkan till att miljömålet uppfylls. Planförslaget tar jordbruksmark i anspråk för bebyggelse men stödjer samtidigt en utveckling av den jordbruksverksamhet som bedrivs på Skönabäck vilket är positivt för måluppfyllelsen.</p>		<p>Nollalternativet bedöms ha en neutral påverkan till att miljömålet uppfylls. Markerna fortsätter att brukas som idag.</p>
<p><i>God bebyggd miljö</i></p>		<p>Planförslaget bedöms bidra positivt till att miljömålet uppfylls. Planförslaget möjliggör ett nytt bostadsområde i en kulturhistoriskt intressant miljö med närhet till natur och landsbygd. Att flera både kommer att kunna bo och arbeta i Skönabäck, samt att en fast linje med kollektivtrafik upprättas på sträckan är positivt.</p>		<p>Nollalternativet bedöms ha en neutral påverkan till att miljömålet uppfylls.</p>
<p><i>Ett rikt växt- och djurliv</i></p>		<p>Planförslaget bedöms ha en neutral påverkan till att miljömålet uppfylls. De naturvärden som finns i planområdet bevaras.</p>		<p>Nollalternativet bedöms ha en neutral påverkan till att miljömålet uppfylls.</p>

11 Referenser

- Artfakta. (u.å.). *Större vattensalamander*. Hämtat från <https://artfakta.se/artinformation/taxa/100141/detaljer> den 21 11 2023
- Alvunger, D. . (2023). *Fladdermusinventering inför detaljplan – vid Skönabäck, Skurups kommun, Skåne, 2023. Calluna AB.*
- Boverket. (2021). *Försörjande ekosystemtjänster*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planeringsfragor/ekosystemtjanster/olika-typer-av-ekosystemtjanster/forsorjande-ekosystemtjanster/> den 04 08 2023
- Boverket. (2021). *Kulturella ekosystemtjänster*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planeringsfragor/ekosystemtjanster/olika-typer-av-ekosystemtjanster/kulturella-ekosystemtjanster/> den 04 08 2023
- Boverket. (2021). *Reglerande ekosystemtjänster*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/ekosystemtjanster/olika-grupper-av-ekosystemtjanster/reglerande/> den 04 08 2023
- Boverket. (2021). *Stödande ekosystemtjänster*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planeringsfragor/ekosystemtjanster/olika-typer-av-ekosystemtjanster/stodjande-ekosystemtjanster/> den 04 08 2023
- Boverket. (2022). *Typer av ekosystemtjänster*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planeringsfragor/ekosystemtjanster/olika-typer-av-ekosystemtjanster/> den 08 08 2023
- Boverket. (den 28 11 2023). *Boverket PBL-kunskapsbanken*. Hämtat från https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmannaintressen/hansyn/miljo_klimat/klimatpaverkan/positiv_negativ/bostader_mm/
- Boverket. (den 28 11 2023). *Boverket.se*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planeringsfragor/klimat/klimatpaverkan/>
- Boverket. (den 16 01 2024). *PBL Kunskapsbanken*. Hämtat från Minskad klimatpåverkan i deljplaneringen: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lamplighetsbedomning/klimatpaverkan/>
- Boverket. (u.å.). *Grönska och vatten reglerar temperaturen vid värmeboljor*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/ekosystemtjanster/naturen/betydelse/reglerar/> den 10 07 2023
- Calluna. (2023). *Naturvärdesinventering (NVI) vid Skönabäck, Skurups kommun, inför detaljplan.*
- Envidan AB. (2024). *VA-utredning Skönabäck.*
- globalamalen.se. (u.å.). Hämtat från <https://www.globalamalen.se/> den 07 08 2023
- klimateanpassning.se. (2019). *Brand*. Hämtat från <https://www.klimateanpassning.se/klimateanpassa/vagledning-for-klimateanpassning/hantera-risker/brand-1.89107> den 09 08 2023
- klimateanpassning.se. (2019). *Erosion*. Hämtat från <https://www.klimateanpassning.se/klimateanpassa/vagledning-for-klimateanpassning/hantera-risker/erosion-1.89120> den 04 08 2023
- klimateanpassning.se. (2019). *Marktorka*. Hämtat från <https://www.klimateanpassning.se/klimateanpassa/vagledning-for-klimateanpassning/hantera-risker/marktorka-1.89237> den 11 08 2023

- klimatanpassning.se. (2019). *Ras och skred*. Hämtat från <https://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/vagledning-for-klimatanpassning/hantera-risker/ras-och-skred-1.89200> den 04 08 2023
- klimatanpassning.se. (2021). *Förorenad mark*. Hämtat från <https://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/vagledning-for-klimatanpassning/hantera-risker/fororenad-mark-1.93705> den 04 08 2023
- klimatanpassning.se. (2021). *Översvämning*. Hämtat från <https://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/vagledning-for-klimatanpassning/hantera-risker/oversvamning-1.89218> den 04 08 2023
- klimatanpassning.se. (2022). *Luftfuktighet*. Hämtat från <https://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/vagledning-for-klimatanpassning/hantera-risker/luftfuktighet-1.153328> den 09 08 2023
- klimatanpassning.se. (2023). *Skyfall*. Hämtat från <https://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/vagledning-for-klimatanpassning/hantera-risker/skyfall-1.89213> den 04 08 2023
- klimatanpassning.se. (2023). *Stigande hav*. Hämtat från <https://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/vagledning-for-klimatanpassning/hantera-risker/stigande-hav-1.152835> den 04 08 2023
- klimatanpassning.se. (2023). *Vattenbrist*. Hämtat från <https://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/vagledning-for-klimatanpassning/hantera-risker/vattenbrist-1.152960> den 04 08 2023
- klimatanpassning.se. (2023). *Värmebölja*. Hämtat från <https://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/vagledning-for-klimatanpassning/hantera-risker/varmebolja-1.89132> den 04 08 2023
- Lantbruksstyrelsen. (1971). *PM: Översiktlig gradering av åkermarken i Sverige*.
- Länsstyrelsen i Skåne. (den 21 09 2023). *Skånes miljömål*. Hämtat från <https://www.skanesmiljomal.info/bedomningar-2021/begransad-klimatpaverkan-2021/>
- Länsstyrelsen Skåne. (u.å.). *Karttjänster och geodata*. Hämtat från [lansstyrelsen.se: https://www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/vara-tjanster/karttjanster-och-geodata.html](https://www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/vara-tjanster/karttjanster-och-geodata.html)
- Länsstyrelsen Skåne. (u.å.). *Skönabäck naturvårdsområde*.
- Naturvårdsverket. (2023-12-20). *Uppföljning av målen för friluftslivspolitiken 2023. RAPPORT 7123*.
- Naturvårdsverket. (den 14 03 2024). *sverigesmiljomal*. Hämtat från <https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/>
- Naturvårdsverket. (u.å.). *Ekosystemtjänster*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/ekosystemtjanster> den 08 08 2023
- Naturvårdsverket. (u.å.). *Friluftsliv*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/friluftsliv/> den 07 08 2023
- Naturvårdsverket. (u.å.). *Grön infrastruktur*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/gron-infrastruktur> den 07 08 2023
- Naturvårdsverket. (u.å.). *Hälsoeffekter av buller*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/buller/halsoeffekter-av-buller/> den 07 08 2023
- Naturvårdsverket. (u.å.). *Klimat i strategisk miljöbedömning*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning/klimat-i-miljobedomningar/> den 07 08 2023
- Naturvårdsverket. (u.å.). *Klimatförändringar*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatforandringar/> den 07 08 2023

- Naturvårdsverket. (u.å.). *Kulturmiljö, landskap och bebyggelse inom strategisk miljöbedömning*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning/kulturmiljo-landskap-och-bebyggelse/> den 08 08 2023
- Naturvårdsverket. (u.å.). *Kumulativa effekter inom strategisk miljöbedömning*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning/kumulativa-effekter/> den 26 07 2023
- Naturvårdsverket. (u.å.). *Vägledning om biotopskyddsområden*. Hämtat från [naturvardsverket.se: https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/skyddad-natur/biotopskyddsomraden/](https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/skyddad-natur/biotopskyddsomraden/)
- Olga, S. (2023). *Skönabäck Skönabäck 1:8 och 1:22 i Skurups kommun Kulturmiljöutredning som underlag till detaljplan*.
- Radar. (2023). *Lokaliseringsutredning för DP för del av Skönabäck 1:8*.
- Region Skåne. (2022). *Regionplan för Skåne 2022-2040*.
- Romeleås- och sjölandskapskommittén. (2018). *Strategi för utveckling av Romeleås- och sjölandskapet - Vision 2023*.
- Schlyter, O. (2023). *Kulturmiljöutredning som underlag till detaljplan. Skönabäck Skönabäck 1:8 och 1:22 i Skurups kommun*.
- Skogsstyrelsen. (u.å.). *Vägledning för hänsyn till större vattensalamander (T. cristatus)*. Hämtat från [skogsstyrelsen.se: https://www.skogsstyrelsen.se/lag-och-tillsyn/artskydd/vagledningar-och-kunskapsstod-artskydd/vagledning-for-hansyn-till-storre-vattensalamander/](https://www.skogsstyrelsen.se/lag-och-tillsyn/artskydd/vagledningar-och-kunskapsstod-artskydd/vagledning-for-hansyn-till-storre-vattensalamander/)
- Skurups kommun. (2022). *Översiktsplan Skurups kommun 2035 - Platsen för det goda livet*.
- SLU. (den 15 03 2024). *Artfakta*. Hämtat från Artdatabanken: <https://artfakta.se/artinformation/taxa/bombus-muscorum-102702/detaljer>
- SLU. (den 14 03 2024). *Artfakta*. Hämtat från Artdatabanken: <https://artfakta.se/artinformation/taxa/ischnoderma-resinosum-2023/detaljer>
- SLU Artdatabanken. (u.å.). *Artfakta större vattensalamander*. Hämtat från [Artfakta.se: https://artfakta.se/artinformation/taxa/triturus%20cristatus-100141/detaljer](https://artfakta.se/artinformation/taxa/triturus%20cristatus-100141/detaljer)
- SMHI. (2023). *Vad är ett klimatscenario?* Hämtat från <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/klimatmodeller-och-scenarier/vad-ar-ett-klimatscenario-1.80267> den 07 08 2023
- Stockholms stad. (år?). *God miljö i parker och grönområden - En handbok*.
- Strålsäkerhetsmyndigheten. (2017). *Referensvärden*. Hämtat från <https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/omraden/magnetfalt-och-tradlos-teknik/referensvarden/> den 04 08 2023
- sverigesmiljomal.se. (u.å.). Hämtat från <https://www.sverigesmiljomal.se/> den 07 08 2023
- Tyréns. (2023). *MUR (Markteknisk undersökningsrapport)*.
- Tyréns. (2023). *Översiktlig miljöteknisk markundersökning Skönabäck*.
- VISS. (den 15 03 2024). Hämtat från Vatteninformationssystem Sverige: <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA65070323>
- Vägverket. (2006). *Groddjur och vägar*.
- Woods, M., Mcdonald, R. A., & Harris, S. (2003). *Predation of wildlife by domestic cats Felis catus in Great Britain*. Mammal review.

Hemsida: www.calluna.se • E-post: info@calluna.se • Telefon växel: 013-12 25 75

Huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping